ሓዳስ ኤርትራ

መበል 34 ዓመት ቁ.179 ዓርቢ 28 መጋቢት 2025 ገጻት 12 ዋጋ 2.00 ናቕፋ

ገጽ 2
ዜና

ገጽ 3
ስምምዕ ምቁራጽ ተኹሲ. . .

ገጽ 4
ጠንቅታት ድኻም ሰብነት

ገጽ 5
ዝኽርን ድያርን ዋርሳይት

ገጽ 11
ራሂም ስተርሊንግ ካልእ. . .

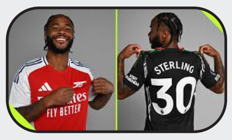

ኣመሓዳሪት ዞባ ሰ/ቀ/ባሕሪ፡ ምስ ነበርቲ ንኡስ ዞባ ናቕፋ ርክብ ኣካይዳ

ኣመሓዳሪት ዞባ ሰሜናዊ ቀይሕ ባሕሪ ወ/ሮ ኣስመረት ኣብርሃ ምስ ነበርቲ ምምሕዳራት ከባቢ ባቅላ፡ እንድላልን ላባን - ንኡስ ዞባ ናቕፋ፡ ኣብ ጥሙር መደባት ልምዓትን መኻተን ዘተኰረ ርክባት፡ካብ 20 ክሳብ 24 መጋቢት ኣካዪዳ።

መንግስቲ ናብ ርሑቕ ከባቢታት ኣተኩሩ ዝገብሮ ወፍርታት፡ ኣብዚ ዓመት'ዚ'ውን ብዙሓዩለ ከምዝቕጽል ዝጠቐሰት ወ/ሮ ኣስመረት፡ ኣብ'ቲ ንኡስ ዞባ ዝተኻየደ ሰፋሕቲ መደባት ምዕቃብ ሓመድን ማይን፡ ከምኡ'ውን ምህናጽ ዓበይትን ንኣሽቱን ከዘንቲ ማይ፡ ዝምስገን ውጽኢት ደርከቦ ከምዝዀነ ኣብሪሃ።

ኣብዚ ዓመት'ዚ፡ ብፍላይ ኣብ ምምሕዳራት ከባቢ ባቅላ፡ እንድላል፡ ላባ፡ ማሬትን ሞምን ንኣሽቱን ዓበይትን ከዘንቲ ማይ ንምህናጽ ቦታታት ናይ ምድህሳስ ስራሕ፣ ከምኡ'ውን ሰፊሕ መደባት ምዕቃብ መጠቓለውያን ኣግራብን ምዕቃብ ማይን ሓመድን ይኻየድ ከምዘሎ ብምሕባር፡ ህዝቢ እጃሙ ከዕዝዝ ተላብያ።

ነበርቲ ብወገኖም፡ ኣመሓዳሪት ናብ'ቲ ቦታ ብኣካል መጺኣ ምስኦም ዘተ ብምክያዳ ድሕሪ ምምስጋኑ፡ ሽፈን ተንቀሳቓሲ ቴሌፎን ንምስፋሕ ዝቐደ ዘሎ ስራሓት ክድፋኣሉ፣ ኣብ ጥዕናን ትምህርትን ዝርአ ጸገማት ንምቅላል ድማ ብዕቱብ ክስራሕ ተላብዮም።

እዚ ከም'ዚ ኢሉ እንከሎ፡ ወ/ሮ ኣስመረት፡ 70 ሚእታዊት ካብ ሰራሕታ ተዛዚሙ ዘሎን ቀረብ ማይ ህዝቢን ጥሪትን ብምውሓስ ኣብ ልምዓት ጀራዲን ኣበርክቶ ክትገብር ትጽበዩ ዝኾበረላን ዲጋ ጾብራ ብምብጻሕ፡ ብዛዕባ መስርሕ ህንጻታን ተሪፉ ዘሎን ምስ ዝምልከቶም ኣካላት፡ ሓሳብ ተለዋዊጣ።

ብዘይካ'ዚ'ውን፡ ብህዝቢ፡ ሰራሕተኛታት መንግስትን ኣባላት ሓይልታት ምክልኻልን ዝተሃንጸ ናብ እምባ ደንደን ዘሎ፡ ናይ ሓመድ ጽርግያ፡ ሕሩም ሕዝእቲ ወሰናስን ከተማ ናቕፋ፣ ከምኡ'ውን ኣብ መስርሕ ህንጻት ዝርከብ ስታድዮም ናቕፋ ተዓዚባ።

ስኣሊ ደምሳስ ጸጋይ

ኤርትራውያን ዲያስፖራ ንጥፈታት ህዝባዊ ዲፕሎማሲ ኣሰላሲሎም

ኤርትራውያን ነበርቲ ናይሮቢ - ኬንያ፡ ጀርመን፡ ቬና - ኦስትርያን ኦሬንጅ-ካውንቲ - ካሊፎርንያን ኣብ'ዚ ቅንያት'ዚ ንጥፈታት ህዝባዊ ዲፕሎማሲ ኣሰላሲሎም።

ብዚ መሰረት፡ ማሕበርኮም ኤርትራውያን ኣብ ናይሮቢ - ኬንያ ብ23 መጋቢት ኣብ ዝተኻየደ ሻውዓይ ጉባኤ፡ 11 ዝኣባላታ ሓዳስ ኣኬያዲት ኣካል መሪጹ።

ኣምባሳደር በየነ ርእሶም ኣብ ዘስመዖ ቃል፡ ሃገራዊ ክብርታት፡ ባህልን ልምድን ዓቂቦካ ናብ መጻኢ ወለዶታት ንምስግጋሩ ምስራሕ ኣገዳሲ ከምዝዀነ ብምጥቃስ፡ ተመሪጹም ዘለዉ ሓደስቲ ኣካየድቲ፡ ኣብ'ዚ መዳይ'ዚ ብዕቱብ ክሰርሑ ኣተሓሳሲቡ።

ብተመሳሳሊ፡ ማሕበረ ኮም ኤርትራውያን ነበርቲ ጀርመን ብ22 መጋቢት ኣብ ከተማ ፍራንክፈርት ካልኣይ ጉባኤ ኣቃኒዑ።

ኣቦመንበር ማሕበርኮም ኣቶ የውሃንስ ርእሶም ኣብ ዝሃቦ ቃል፡ ድሕሪ ቀዳማይ ጉባኤ፡ ውሳኔታት ብምውርዛዝ ኣብ ትግባረ ዝተወጠኑ መደባት ብዕቱብ ከምዝተሰርሐ ብምጥቃስ፡ ጉድለታት ብምእራምን ብልጫታት ብምዕቃብን ብዝሓየለ ምዕያይ፡ መድረኽ ዝጠልቦ

ምዃኑ ኣረዲኡ።

ፈጻሚ ጉዳያት ኤምባሲ ኤርትራ ኣብ ጀርመን ኣቶ የውሃንስ ወልዱ ብወገኑ፡ ማሕበረኮም ጀርመን በጺሑዎ ዘሎ ደረጃ ምዕባለ ድልዱል መሰረት ስለዝኾነ፡ ኣብ ምሕያል ውዳበን ምትእኽኻእን ሓዊሉ ክሰርሕ ተላብዩ።

ኣብ መወዳእታ፡ ንክልተ ዓመት እተገልግል ሓዳስ ኣኬያዲት ኣካል ክትምረጽ ከላ፡ ብደረጃ ከተማታት ዝተጠርነፉ ማሕበረኮማት፡ ፕሮጀክት ኣሕዳሪት ቤት-ትምህርቲ ኣፋምጦ ንምዕዋት ድልውነተን ኣረጋጊጸን።

ብካልእ ወገን ጠቕላሊ ቈንስል ኤርትራ ኣብ ፍራንክፈርት ኣቶ ክብርኣብ ተኽስተን ሓላፊ ህዝባውን ኮማውን ጉዳያት ኣቶ ካሕሳይ ተወልደን ብ15 መጋቢት ንኤርትራውያን ነበርቲ ቬና - ኦስትርያ ሰሚናር ኣካይዶም።

ኣብ'ቲ ሰሚናር፡ ኣብ ህልው ኩነታት ሃገርና፡ ዝሰላሰል ዘሎ መደባት ልምዓትን ዞባዊ ምዕባለታትን ዘተኰረ መግለጺ ቀሪቡ።

እዚ ከም'ዚ ኢሉ እንከሎ፡ ኤርትራውያን ነበርቲ ኦሬንጅ-ካውንቲ - ካሊፎርንያ፡ ብ15 መጋቢት ኣህጉራዊ መዓልቲ ደቂኣንስትዮ ጸንቢሎም።

ኣብ'ቲ ኣጋጣሚ፡ ንጅግንነት ኤርትራዊ ጓልኣንስተይቲ ዝገልጽ መሰናድኣታት ከምዝቐረበ፡ ካብ'ቲ ቦታ ዝበጽሓና ሓበሬታ ኣፍሊጡ።

ዜና

መንደፈራ - ተርእዮ ፈስቱላ ንኽብቆዕ ኣበርክቶ ሕብረተሰብ ሓጋዚ ምዃኑ ተሓቢሩ

ሰኣሊ. የዕብዮ ባህታ

ሚኒስትሪ ጥዕና፡ ተርእዮ ፈስቱላ ክሳብ 2030 ንኽብቆዕ ዘኪይዶ ዘሎ ጻዕሪ ንኽዕወት፡ ተራን ኣበርክቶን መሻርኽትን ሕብረተሰብን ሓጋዚ ምዃኑ ተሓቢሩ።

እዚ ዝተገልጸ፡ መምህራን ካልኣይ ደረጃ ደባርዋ፡ ኣብ መወከሲ ሆስፒታል መንደፈራ ናብዮት ንዘዋበረለን ዘሎ ግዳያት ፈስቱላ ኣብ ዝበጽሐሉ'ዩ።

ኣቦ'ቲ ኢጋጣሚ፡ ሜዲካል ዳይረክተር ናይ'ቲ ሆስፒታል ዶ/ር ሰዋረ ተስፉ፡ ጠንቅታት ፈስቱላ - ክሾቦ ደቂኣንስትዮ፡ መርዓ ትሕቲ ዕድመን ሕርሲ ኣብ ገዛን ከምዝጠቓልል፡ ሳዕቤናቱ ድማ ክሳብ ሞት ከብጽሕ ዝኽእል ጥዕናውን ስነ-ኣእምሮኣውን ጸገማት ከምዝኸትል ገሊጹ።

ዶ/ር ሰዋረ ኣስዒቡ፡ ካብ 2007 ብቐዋምነት ኣብ መወከሲ ሆስፒታል መንደፈራ ብዘወሃብ ዘሎ ኣገልግሎት ሕክምና፡ ዛጊት 1463 ተሓከምቲ ፈስቱላ ተፈዊሰን ናብ ሕብረተሰበን ከምእተጸንበራ ኣብሪሁ።

ኣብ መወከሲ ሆስፒታል መንደፈራ ዝርከብ ሃገራዊ ማእከል ፍወሳን ተሃድሶን ፈስቱላ፡ ብዝሃ'ቲ ሕክምናዊ ኣገልግሎት፡ ግዳያት መሓደምት ዘጥፍኣሉን ሞያዊ ስልጠናታት ዝቐስሞሉን ኣገልግሎታት ይህብ።

ኣቑርደት - ኣብ ኣስራሕትን ሰራሕተኛታትን ዘተኮረ ኣስተምህሮ ተዋሂቡ

ኣብ ንኡስ ዞባ ኣቑርደት፡ ብጨንፈር ሚኒስትሪ ዕዮን ማሕበራዊ ድሕነትን ዞባ ጋሽ-ባርካ ዝተወደበ፡ ኣብ ምርግጋጽ ማሰላትን ግቡኣትን ኣስራሕትን ሰራሕተኛታትን ዘተኮረ ኣስተምህሮ፡ ንወሃብትን ሰራሕተኛታትን ወሃብቲ ኣገልግሎት ትካላት ተኻዪዱ።

ኣቦ'ቲ ጨንፈር ሓላፊ ኣሃዱ ዕዮ ኣቶ መብራህቱ ገ/ኢ. ኣብ ዝሃቦ መግለጺ፡ ሕጊ ዕዮ ብዓበኢ ካብ ዘይምግንዛበን ዘይምፍላጥን ዝተላዕለ ኣብ መንጎ ኣስራሕትን ሰራሕተኛታትን ዘይምርድዳእ ክፍጠር ምኽንያቱ ብምጥቃስ፡ ክበርታት ሕብረተሰበን ስኡምግርን ማእከል ዝገበረ ሕጊ ዕዮ ምኽታል፡ ንዝፍጠር ዘይምርድዳእ ዘደቅስ ኣማራጺ ስለዝኾኑ፡ ምዕባይ ኣፍልጦ ብዕቱብ ተታሒዙ ይስራሓሉ ከምዘሎ ኣረዲኡ።

ኣቶ መብራህቱ ኣብ መወዳእታ፡ ኣብ መንጎ ኣስራሕትን ሰራሕተኛታትን ዝፍጠር ስጡም ዝምድናን ምትሕብባርን ምንጪ ቁጠባዊ ዕብየት ትካላትን ሰራሕተኛታትን ኣብ ርእሲ ምዃኑ፡ ግርጭታት ዘውግድ'ውን ስለዝኾነ፡ ኣስራሕቲ ማሰላት ሰራሕተኛታት ከማልኡ፣ ሰራሕተኛታት ድማ ግቡኣቶም ፈጺሞም ማሰላቶም ብሕጋዊ ኣገባብ ክሓቱን ብትግሃት ክዮጹን ኣተሓሳሰበ።

ተሳተፍቲ ብወገኖም፡ ዝተዋህበም

ኣስተምህሮ ክኽተልዎ ንዘጸንሑ ኣገባብ ኣሰራርሓ ብምምሕያሽ፡ ኣብ መንጎ ኣስራሕትን ሰራሕተኛታትን ንዘኽሰት ዘይምርድዳእ ዘቃልል ብምዃኑ ከድፋኣሉ ኣዘኻኺሮም።

ጨንፈር ማሕበር መምህራን ዞባ ደቡባዊ ቀይሕ ባሕሪ፡ 8ይ ጉባኤኡ ኣቃኒዑ

ጨንፈር ማሕበር መምህራን ዞባ ደቡባዊ ቀይሕ ባሕሪ፡ ብ22 መጋቢት 8ይ ጉባኤኡ ኣብ ከተማ ዓሰብ ኣካዪዱ።

ኣቦመንበር ጨንፈር መምህር ሃይለ ማቲዎስ ኣብ ዘቕረቦ ጸብጻብ፡ 145 ደቂኣንስትዮ ዝርከብኦም 702 ኣባላት ከምዘለዉ ብምግላጽ፡ ተራን ኣበርክቶን መምህራን ክብ ንምብል፡ ናይ ዘተን ሰሚናራትን መደባት ከምእተኻየደ፣ ቁጠባዊ ጸገማት መምህራን ንምቕላል ድማ ናይ ልቓሕ ዕድላት ከምእተረሓሕወ ገሊጹ።

ኣብ ማሕበር መምህራን ኤርትራ ሓላፊ ዝምድናታት ወጻኢን ህዝባዊ ርክባትን መምህር ተስፉልደት ነጋሲ ከምኡ'ውን ኣደ-መንበር ኮሚቴ ቁጽጽር መምህር ጉይት ወልደጊዮርጊስ ብወገኖም፡ ንመሰልን ረብሓን መምህራን ምስራሕን ንዕብየትን ምዕባለን ትምህርቲ ኣበርክቶ ምግባርን ካብ ቀንዲ ዕላማታት ማሕበር ከምዝኾነ ኣብሪሁ።

ኣብ ጨንፈር ትምህርቲ ሓላፊ መሰረታዊ ትምህርቲ መምህር ከሊ. ዑስማን ብወገኑ፡ ንመምህራን ዘጋጥሙ ቁጠባዊ ጸገማት ኣብ ምቕላል ዘይሃዳቕ ኣበርክቶ ከምዝለዎ ብምጥቃስ፡ ምሕያል ማሕበር ምሕያል መምህራንን ትምህርትን ስለዝኾነ፡ ንዕብየት ማሕበር ዓጺፉ ክሰርሕ ኣዘኻኺሩ።

ኣቦ'ቲ ኢጋጣሚ፡ ሓዳስ ኣኪያዲት ኣካል ተመሪጹ።

ብዘይካ ሰኑይ መዓልታዊ እትሕተም ጋዜጣ

ዋና ኣሰናዳኢ
ብርሃነ ምሕረትኣብ

ምክትል ኣሰናዳኢ
ዓብደልቃድር ኣሕመድ

ቍ.ስ 116266 / 201820 (256)

ቦርድ ምስንዳእ
ዮሴፍ ሃይለማርያም
ምሉእብርሃን ሃብተገብርኤል
ተስፋኣለም የማነ

ቍ.ስ 201820 (250)
ፋክስ. 127749 - ቍ.ሳ.ጳ. 247

ለይ-ኣውት
ፍርቱና ኤፍሬም | ትንሱእ ፍስሃየ
ሓበን ገብረኣምላኽ | ሰሎሜ ኣፈወርቂ
ሳምራዊት ሃብተ

ምዝርጋሕ ጋዜጣ
ቍ.ስ.163471-07588045
ምልክታ
ቍ.ስ. 125013 - ቍ.ሳ.ጳ. 1284

ሰንዓፈ - ስፖርታውን ባህላውን ቅነ ኣብያተ-ትምህርቲ ተኻዪዱ

ኣብ ንኡስ ዞባ ሰንዓፈ፡ "ፍልጠት፡ ክእለትን ተበላሓትነትን ዜጋታት ብትምህርቲ ነውሕስ" ብዝብል ቴማ ዝተወደበ ስፖርታውን ባህላውን ቅነ ተመሃሮ፡ ካብ 21 ክሳብ 23 መጋቢት ብውዕወዕ መንፈስ ተኻዪዱ።

ኣቦ'ቲ ብመልክዕ ውድድር ኣብ ከተማ ሰንዓፈ ዝተኻየደ፡ 342 ኣብያተ-ትምህርቲ ዝወከሉ 2 ሽሕ ተመሃሮን 80 መምህራንን ዝተሳተፍዎ ቅነ፡ ስፖርታውን ባህላውን ምህዞን ሰንዓን፡ ከምኡ'ውን ቅብኣን ሓፈሻዊ ፍልጠትን ዘጠቓለለ ውድድራት ተኻዪዱ።

ኣብ ቤት-ጽሕፈት ትምህርቲ ናይ'ቲ ን/ዞባ ሓላፊ ኣሃዱ ስፖርት፡ ባህልን ጥዕናን መምህር ዓብለል ተኽለ ኣብ ዝሃቦ ቃል፡ እቲ መደብ - ተመሃሮ ካብ'ቲ ብሰሩዕ ዝወስድዎ ትምህርቲ ወጻኢ፡ ዓቕሚታቶምን ዝምባለታቶምን ክፍትሹን ተመክሮታት ክለዋወጡን ዝሕግዝ ከምዝኾነ ኣብሪሁ።

ሓላፊ ኣብያተ-ትምህርቲ ንኡስ ዞባ ሰንዓፈ መምህር ዑመርዲን መሓመድ ብወገኑ፡ ዕላማ ናይ'ቲ መደብ፡ ብፍቕርን ሰላምን ንሓባራዊ ዕላማ ዝሰርሑ ባይታ ብምጥጣሕ፡ ተወዳደርቲ ዓቕሞም፡ ባህሎምን መንነቶምን ዝሸሙ ብቑዓት ተመሃሮ ምፍራይ ከምዝኾነ ሓቢሩ።

ኣመሓዳሪ ንኡስ ዞባ ሰንዓፈ ኣቶ እድሪስ ዓሊ ሽከር ድማ፡ ትሕዝቶ ናይ'ቲ ቅነ ዝተራእየ ቅዱስ ናይ ምውድዳር መንፈስ፡ ዀቢራቕ ናይ'ቲ ኣብያተ-ትምህርቲ ዝውንንኦ ብቕዓት ከምዝኾነ ብምጥቃስ፡ ኣካላት መንግስትን ሕብረተሰብን ንምምዕባሉ ደገፍ ክገብሩ ተማሕጺኑ።

ተሳተፍቲ ብወገኖም፡ እቲ መደብ - ኩሉ መዳያዊ ብቕዓት ተመሃሮ ዘፍትሸን ዘማዕብልን ስለዝኾነ፡ ንመጻኢ ብዝበለጸ ውዳበን ትሕዝቶን ንኽካየድ ክሰርሓሉ ተላቢዮም።

ሰኣሊ. መሓመድ ኣይፍራሕ

ትንታነ ዜና

ሸዊት ተኽለ

ስምምዕ ምቁራጽ ተኹሲ ሩስያን ዩክሬንን ኣብ ጸሊም ባሕሪ

ጸሊም ባሕሪ ኣብ መንጎ ኣህጉራት ኤስያን ኤውሮጳን ዝርከብ ባሕሪ እዩ። ጸሊም ባሕሪ፣ ብሰሜን ምስ ሩሲያን ዩክሬንን፣ ብደቡብ ምስ ቱርኪ፣ ብምዕራብ ምስ ቡልጋርያን ሮማንያን፣ ብምብራቕ ድማ ምስ ጆርጅያ ይዳወብ። ጸሊም ባሕሪ ኣስታት 2 ሚልዮን ትርብዒት ኪሎሜተር ዝሸፍን ኮይኑ፣ ብወሽመጥ በስፖሩስ ኣቢሉ ምስ ባሕሪ ማርማራ ይራኸብ።

ሩሲያ ኣብ'ቲ ባሕሪ ዝውሕዝ ማለት 2,300 ኪ.ሜ ዝዝርጋሕ ገምገም ባሕሪ ክህልዋ እንከሎ፣ ቱርኪን ዩክሬንን ድማ ንሩሲያ ተኸቲለን ኣብ ጸሊም ባሕሪ ዝውሕዝ ገምገም ባሕሪ ይውንና።

ኣብ ዓለም ሓንቲ ካብ'ተን ዝዓበያ ሰደድ ስርናይን ዘይቲ ሱፍን ዝኾበራ ሃገራት ዝኾነት ዩክሬን፣ ኣብ ግዜ ሰላም ኣብ ወርሒ ኣስታት 5 ሚልዮን ሜትሪክ ቶን ስርናይን ዘይቲን ብወደባት ጸሊም ባሕሪ ኣቢላ ትሰድድ ነይራ።

በቲ ብ24 ለካቲት 2022 ሩሲያ ዘበገሶ 'ፍሉይ ወተሃደራዊ ስርሒት'፣ ኩሉ'ቲ ዩክሬን ተካይዶ ናይ ወደብ ንጥፈታት ደው ብምባሉ፣ ኣብ ዓለማዊ ውሕስነት መግቢ ቀጥታዊ ጽልዋ ከምዝሰዓበ ናይ ሸው ጸብጻባት የመልክቱ። ከም ግብጽን ሊብያን ዝኣመሰላ ካብ እታው ፍርያት ስርናይ ዩክሬን ዝጥቀማ ዝነበራ ሃገራት፣ ቀረብ እኽሊ ዩክሬን ክሱብ ብክልተ ሰሶ ክጎድለን እንከሎ፣ ካልኦት ሃገራት ድማ ከም ወጽኢት ናይ'ቲ ዝተፈጥረ ቀጠባዊ ቅልውላው፣ ዓለማዊ ዋጋታት መግቢ ብምውሳኹ ክህሰያ እየን ተራእየን።

እቲ ኣቓዲሙ ዝተፈጥረ ቀጠባዊ ቅልውላው ንምፍታሕ ድማ ብመንጎኛነት ሕቡራት ሃገራትን ቱርኪን፣ ሰደድ እኽሊ ዩክሬን ብጸሊም ባሕሪ ኣቢሉ ብውሑስ መንገዲ ንኽሓልፍ 'ተበግሶ እኽሊ ጸሊም ባሕሪ' ዝተባህለ ስምምዕ ቀሪቡ።

ብመሰረት እቲ ስምምዕ፣ መራኽብ ዝምርምርን ምንቅስቓሰን ዝከታተልን ሓባራዊ ማእከል ምውህሃድ ቀይሙ። እቲ ስምምዕ ግብራዊ ንክኸውን ድማ ኣብ ገምገም ጸሊም ባሕሪ ዝርከባ ሰለስተ ወደባት ዩክሬን ማለት ኦዴሳ፣ ቸርኖሞርስክን ዩዝኒን ንጥፈታት ሰደድ እኽሊን ድኹዒን ክካየዳ ተማዚዘን።

እቲ ስምምዕ ኩናት ዩክሬን ካብ ዝጀመር ንደሓር ካብ ዝተኻየዱ ውሑዳት ዲፕሎማሲያዊ ዓወታት ሓደ እዩ ነይሩ። ብመሰረት'ቲ ስምምዕ መራኽብ ዩክሬን ካብ'ቲ ዕደና ዝፍጸመሉ ከባቢታት ብምርሓቕ ንመራኽብ ጽዕነት ናብ ኣህጉራዊ ማያት ጸሊም ባሕሪ ክመርሓ ተፈቒደለን። እተን መራኽብ ድማ በቲ ዝተፈቕደለን ናይ ባሕሪ ኮሪደር ኣቢለን ናብ ቱርኪ ገጸን ይኸዳ።

ካብተን ናብተን ወደባት ዩክሬን ዝኸዳ መራኽብ ብተቖጻጸርቲ ሩሲያ፣ ቱርኪ፣ ዩክሬንን ሕቡራት ሃገራትን ዝቖመ ጉጅለታት ከኣ ይምርመራ። ጎድኒ ጎድኒ እዚ ስምምዕ ድማ፣ እገዳ ሕቡረት ኤውሮጳ ኣብ ሰደድ እኽሊን ድኹዒን ሩሲያ ዘስዓቦ ጽልዋ ዘጉድል ፍሉይ ስምምዕ ተፈሪሙ።

ኣብ'ቲ ክሱብ ወርሒ ሓምለ 2022 ኣብ ዝነበረ ዓመት ድማ 33 ሚልዮን ቶን እኽሊ ካብ ወደባት ዩክሬን ወጺኡ። ካብ'ዚ ኣስታት 61 ሚእታዊት ናብ ትሑትን ማእከላይን እቶት ዘለወን ሃገራት ከምዝኸደ፣ ብሪጣንያ ትዛረብ። ፕሮግራም መግቢ ዓለም ከኣ ኣስታት 750 ሽሕ ቶን እኽሊ ዩክሬን ብምዕዳግ ናብ ድኻታት ሃገራት ከምዝለኣኸ ሓቢሩ።

ይኹን'ምበር፣ ሩሲያ ናብ'ተን ኣዝየን ድኻታት ሃገራት ዝኸደ እኽሊ ትሕቲ 4 ሚእታዊት ከምዝበረ'ያ ትገልጽ።

እንተኾነ፣ ሩሲያ እቲ ካልኣይ ዝተበጽሐ ዝዓበየ ሰደድ ሕርሻ ሩሲያ ዘፍቅድ ስምምዕ ብምዕራባውያን ይኽበር ከምዘየለ ክትገልጽ ጀሚራ። ኣብ ልዕሊ ሰደድ ሩሲያ ዝተኣገረ እገዳ ከምዘይተላዕለ ብምጥቃስ፣ መግቢ ዝጸዓና መራኽብ ሩሲያ ውሕስነት ከምዘይተዋህበን ከሰሰት።

ብዘይካ'ዚ፣ ሩሲያ ዳግማይ ምጅማር ቀረብ ናይ ሕርሻ ማሽነሪታትን ክፍልታትን፣ መስመር ኣሞንያ ቶግልያቲ-ኦዴሳ ዳግማይ ንጥፈታቱ ከሰላስል፣ ከምኡ'ውን ዝተዓጽወ ንብረትን ሕሳባትን ናይ'ተን ኣብ ሰደድ መግብን ድኹዒን ዝጥፍኣ ኩባንያታት ሩሲያ ምፍታሕን ዝጸውዕ ካልኣት ጠለባት ኣቕሪባ።

እቲ ሩሲያ ዘቕረበቶ ጠለባት ክማላእ ብዘይምኽኣሉ ድማ እቲ ተበጺሑ ዝነበረን ን120 መዓልታት ድማ ዝጸንሐን ስምምዕ ከምዝፈረሰ ይዝከር። ሩሲያ፣ ኣብ ሓምለ 2023 ቀንዲ ክፋላት ናይ'ቲ ስምምዕ ኣብ ግብሪ ከምዘይወዓለ ብምግላጽ ካብቲ ስምምዕ ብወግዒ ወጺኣ።

ሚኒስትሪ ምክልኻል ሩሲያ ድማ፣ ዝኾነት ካብ ወደብ ዩክሬን እትወጽእ መርከብ ወተሃደራዊ ዒላማ ክትከውን ምኻና ኣብ እዋኑ ምግላጹ ኣይርሰዕን።

እንተኾነ፣ ሩሲያን ዩክሬንን ዝሓለፈ መዓልታት ኣብ ሰዑዲ-ዓረብ ድሕሪ ዘካየድኦ ዘተ፣ ኣብ ጸሊም ባሕሪ ዝካየድ ውግእ ደው ክበል ብመንጎኛነት ኣመሪካ ስምምዕ ከምዝተኸተማ ተገሊጹ።

ኣመሪካ፣ ክልቲኦም ወገናት ጸኑዕን ነባርን ሰላም ንምስፋን ከምዝሰርሑ ብምግላጽ፣ እቶም ስምምዓት ኣገዳሲ መስመር ንግዲ ከምዝኸፍቱ ሓቢራ።

ብተወሳኺ፣ ነቲ ኣቐዲመን ሓድሕደን ኣብ ትሕተ-ቅርጺ ጸዓት ዘካይደኦ መጥቃዕቲ ደው ከበላ ዝበጽሓኦ ስምምዕ ኣብ ግብሪ ንምውዓል ዝሰጉሙ ተበግሶታት ክወስዱ ቃል ከምዝኣተዉ ገሊጹ። እቲ ስምምዕ መዓስ ኣብ ግብሪ ከምዝውዕል ግና ኣመሪካ ኣየነጸረትን።

ይኹን'ምበር፣ ሩሲያ፣ እቲ ምቁራጽ ተኹሲ ተግባራዊ ዝኸውን፣ ኣብ መግብን ድኹዒን ዝተኣገረ እገዳታት ምስ ዝለዓል ምዃኑ ሓቢራ።

ሰብ ስልጣን ኣመሪካ፣ እዚ ስምምዕ ንምስላጥ ንልኡኻት ሩሲያን ዩክሬንን ብተናጸል ኣብ ሰዑዲ-ዓረብ ከዘራረብዎም ጸኒሖም እዮም። ልኡኻት ሩሲያን ዩክሬንን ግን ገና ብቐጥታ ኣይተራኸቡን ኣለው።

ስምምዕ ምቁራጽ ተኹሲ ጸሊም ባሕሪ ተግባራዊ ይኸውን ዶ?

መንግስቲ ሩሲያ፣ ኣብ ጸሊም ባሕሪ ኣገዳሲ መስመር ንግዲ ከውሓስ ዝሓለፈ ሰሉስ ዝተበጽሐ ስምምዕ ምቁራጽ ተኹሲ ተግባራዊ ዝኸውን ኑቲ ኣብ ልዕሊ ሰደድ እኽሊን ድኹዒን ሃገሩ ዝተነብረ እገዳታት ምስ ዝለዓል ምኻኑ እዩ ዝገልጽ።

ፕረዚደንት ዩክሬን ቮሎዲሚር ዘለንስኪ ብወገኑ፣ ኣመሪካን ካልኦት ምዕራባውያን መሻርኽቱ፣ ሩሲያ ኣብ ጸሊም ባሕሪ ተኹሲ ደው ንምባል ዘቕረበቶ ቅድመኩነት ብትሪ ክምክታ ጸዊዑ ኣሎ።

እቲ ፕረዚደንት፣ ኣመሪካ ኑቲ ኣብ መንጎ ሃገሩን ሩሲያን ኣብ ጸሊም ባሕሪ ተኹሲ ደው ንኽብል ዝገበረቶ ተበግሶ ጸዕሪን ብምንኣድ፣ ሩሲያ ኑቲ ኣብ ልዕሊኣ ተነቢሩ ዘሎ እገዳ ክለዓል ዘቕረበቶ ቅድመ ኩነት፣ ኣመሪካ ጸቒጢ ክትገብር ኣተሓሳሲቡ።

ንሱ ኣብ'ቲ ዝሓለፈ ረቡዕ ኣብ ፓሪስ - ፈረንሳ ምስ ካብ መላእ ኤውሮጳ ዝመጽኡ ጋዜጠኛታት ዝገበሮ ቃለ መሕትት፣ ኣመሪካ ትህቦ ዘላ ንሩሲያ ዝድግፍ ርእይቶ፣ ኣብ ልዕሊ ሩሲያ ክትገብሮ ንዝሃበኣ ጸቕጢታት ከምዘናኽም ይገብሮ ከምዘሎ፣ ኑቲ ድሕሪ ካልኣይ ኩናት ዓለም ኣብ ኤውሮጳ ዝተኻየደ ዝዓበየ ግጭት ናብ ሰላም ከምዘየቀራርቦ ገሊጹ።

ፕረዚደንት ትራምፕ ብወገኑ ብዛዕባ ምልዓል እገዳ ኣመልኪቱ ብጋዜጠኛታት ኣብ ዝቐረበሉ ሕቶ፣ "ኣብ'ዚ ሕጂ እዋን ብዛዕባ ኩሉቶም ንሓስብ ኣለና፣ ንርእዮ ኣለና" ኢሉ።

እንተኾነ፣ "ሩሲያ ናብ ዓለማዊ ዕዳጋ ሰደድ መግብን ድኹዒን ዳግማይ ንኽትምለስ ኣመሪካ ክትሕግዝ እያ" ኢሉ።

ሩሲያን ዩክሬንን ዓበይቲ ለኣኽቲ ሰደድ ስርናይ ብምኻኖም ድሕሪ ምጅማር ኩናት ዋጋታት እኽሊ ዓለም ክኸብር ከምዝተራእየ ይፍለጥ።

እዚ ከምዚ ኢሉ እንከሎ፣ ዩክሬንን ሩሲያን ኣብ ልዕሊ ትሕተ-ቅርጺ ንዝተፈጸመ መጥቃዕቲ ኣብ ዝወቓቐሳሉ ዘለዋ እዋን፣ ክልቲኤን ሃገራት ኣብ ዝርርብ ሰላም ዕቱባት ከምዘይኮና ንሓድሕደን ይኸሰሳ ኣለዋ።

እተን ዝሓለፈ ረቡዕ ንዝተፈጸመ መጥቃዕቲ ሚሳይላትን ሰብ-ኣልቦ ነፈርቲን ኣመልኪተን ዳግማይ ንሓድሕደን ዝኸሰሳ ዘለዋ ሩሲያን ዩክሬንን፣ ኣመሪካ፣ ክልቲኤን ሃገራት ኣብ ጸሊም ባሕሪ ኣብ ልዕሊ መራኽብ ዝካየድ ዘሎ ወተሃደራዊ መጥቃዕቲ ደው ንምባል፣ ኣብ ሰዑዲ-ዓረብ ኣብ ዝተኻየደ ዝርርብ ከምዝተሰማምዓ ድሕሪ ምግላጻ ድሕሪ ሓደ መዓልቲ እዩ።

"እቲ መጥቃዕቲ ዘለንስኪ ኣብ ስምምዓት ክጸንዕ ዓቕሚ ከምዘይብሉ ዘርኢ እዩ" ክብል ሚኒስትሪ ምክልኻል ሩሲያ ገሊጹ።

በዚ ድማ ዘላቕነት ናይ'ቲ ዝተበጽሐ ስምምዕ ኣብ ዝቕጽል እዋን ዝርአ እኳ እንተኾነ፣ በቲ ድሮ ክልቲኤን ሃገራት ድሕሪ'ቲ ስምምዕ ቀጺለንኦ ዘለዋ መጥቃዕትታት ግና ተግባራውነቱ ኣሰጋኢ ምኻኑ እዩ፣ ምስ'ቲ ጉዳይ ቅርበት ዘለዎም ወገናት ዝእምቱ።

ጥዕና

ሱሌማን ኣሕመድ

ጠንቅታት ድኻም ሰብነት

ድኻም ሰብነት ብሰንኪ ኣእምሮኣውን ኣካላውን ጸገማት ጥዕና ክፍጠር ይኽእል እዩ፡፡ ዘለካ ሕማም ንምክትታል ዝወሰድ ሰሩዕ መድሃኒት፡ ሕዱር ቃንዛ ወዘተ'ውን ገለ ካብቲ'ዮም ድኻም ሰብነት ክስዕብ ዝኽእሉ ጠንቅታት እዮም፡፡ ነቲ ጠንቂ ብግቡእ ምልላይ ሓደ ካብቲ ነቲ ጸገም ንምፍዋሱ ዝቐለለ ዝኾነ መንገዲ እዩ፡፡

ክልተ ዓይነት ድኻም ሰብነት እዮም ዘለዉ - ኣእምሮኣውን ኣካላውን፡ ክልቲኦም ዝተፈላለዩ'ኳ እንተኾኑ፡ ብዙሕ ግዜ ግና ብሓንሳብ እዮም ዝኽሰቱ፡፡ ምሕር ኣካላዊ ሃልኪ ዘለዎ ሰብ፡ ኣእምሮኡ ከይደኽም ንብር ስለ ዘይኮነ፡፡

ሓደ ሰብ ኣካላዊ ድኻም ምስ ዝህልዎ፡ ነቲ ተደጋጋሚ ዝዋጽ ስራሕ ክፍጽሞ ዓቕሚ ከምዘይብሉ ይርኤ እዩ፡፡ ንኣብነት መዓልታዊ ናብ ዝሰርሓሉ ክፍሊ ክበጽሕ ንውሕ ዝበለ መሳልል ይጥቀም እንተነይሩ፡ ንምድያቡ ክኸብዶ ወይ እናዕረፈ ክድይቦ ይርኤ፡፡ ናይዚ ምልክት ኣብ ጭዋዳታቱ ዝፍጠር ድኻምን ቃንዛን እዩ፡፡

ኣእምሮኣዊ ድኻም ዘለዎ ሰብ ኣብ ሓደ ነገር ኣተኩሩ ከድህብን ክስተብህልን ይጸግሞ፡፡ ምትኻስን ምፍዝዛዝን ናይዚ ምልክታት እዮም፡፡ ሓደ ስራሕ ንቑሕ ኴንካ ክትዓዪ ስለ ዘይትኽእል ክተሳልጦን ብግቡእ ክትፍጽሞን ትሸገር፡፡

ምትኻስን ድኻምን ፍልልይ ኣለዎ ዶ?

ምትኻስ ብዙሕ ግዜ እኹል ሰዓታት ድቃስ ምስ ዘይንረክብ ወይ ብዙሮጽ ምስ ዘይንደብር ዘጋጥም ተርእዮ እዩ፡፡ ምትኻስ ሓደ ሓደ ግዜ ምልክት ናይ ድኻም ኣእምሮ ኮይኑ ይቐርብ እዩ፡፡ ብሰንኪ ድቃስ ዝስዓብ ምትኻስ ካብ ዘይንብር ድኻም ዝፈልየ፡ ንኣዝዩ ሓጺር ሰዓታት ዝጸንሕ ብምኻኑ እዩ፡፡ ገለ ሰዓታት ቀም ብምባል ክትፍወሶ ይካኣል፡፡

ዘይንበር ድኻም ሰብነት ግና፡ ብፍላይ ሕዱር ምስ ዝኸውን፡ ምስ ጥዕናዊ ጸገም ዝተኣሳሰረ እዩ፡፡

ጠንቅታት ዘይንበር ድኻም ሰብነት

ድኻም ሰብነት ምስ ጥዕናዊ ኩነታትን ኩነታት መነባብሮን ምትእስሳር ኣለዎ፡፡

ኣእምሮኣዊ ጥዕናዊ ኩነታት

ድኻም ሰብነት ልሙድ ምልክት ናይ ጭንቀት/ ቃንዛዮት እዩ፡፡ እቲ ጭንቀት ብሰንኪ ስእኑት ድቃስ (insomnia) ዝሰዓበ'ውን ክኸውን ይኽእል እዩ፡፡

ድኻም ሰብነት ብሰንኪ፡-

- ወጥሪ፡
- ብሰንኪ ሞት ዝኽሰት ምሕር ሓዘን፡
- ዘይንበር ኣመጋግባ፡
- ሻቕሎት፡
- ምስልካይ፡
- ጸገም ኣብ ኩነታት ናብራ/ ሓዳር ወዘተ ዝኣመሰሉ ኣእምሮዊ ኩነታት ክስዕብ ይኽእል እዩ፡፡

ኩነታት ኣነባብራ

ዘይንበር ኩነታት ይስማዓካ እንተሎ፡ ጠንቁ ኣብ ኩነታት ኣነባብራኻን ትንቦሮ ንጥፈታትን ዝተመስረተ ክኸውን ይኽእል እዩ፡፡ ንኣብነት በዞም ዝስዕቡ ጠንቅታት ኣካላትና ረሺሽ ክበለና ይኽእል እዩ፡-

- ምሕር ኣካላዊ ጻዕሪ፡
- ሕጽረት ኣካላዊ ምንቅስቓስ፡
- ዋሕዲ ድቃስ፡
- ልዕሊ ንብር ክብደት ምውናን ወይ ምኽሳሕ፡

- ብብዝሒ ኣልኮላዊ መስተ ምውሳድ፡
- ብብዝሒ ካፌን ምውሳድ፡
- እኹል መኣዝ ዘለዎ መግቢ ዘይምርካብ፡

ኣካላዊ ጥዕናዊ ኩነታት

ሓፈሻዊ ጥዕና ሰብነት ዘይምርካብ ንዝለሉ ድኻም ክስዕብ ይገብር እዩ፡፡ ናይዚ ኣብነታት፡-

- ኣኖሚያ - ዋሕዲ ደም፡
- ነድሪ መላግቦ (arthritis)፡
- ቃንዛ መላእ ሰብነት (fibromyalgia)፡
- ረኽሲ ከም ሰዓልን ጉንፋዕን፡
- ረኽሲ ጸኪ ጉዕንቲ (hypothyroidism)፡
- ስእኑት ድቃስ (insomnia)፡
- ሽውሃት ኣልቦነት (anorexia)፡
- ሕማም ሽኮርን ካልኦት ሕዱር ሕማማትን፡፡

መዓስ ናብ ዶክተር ትኸይድ?

- እቲ ዘይንበር ድኻም ካብ ምንታይ ዝሰዓበ ምዃኑ ብግቡእ ክተለልዮ ምስ ዘይትኽእል፡
- መቐት ሰብነትካ ካብ ንብር ንላዕሊ ይውስኽ ምስ ዝህሉ፡
- ሃንደበታዊን ቅልጡፍን ምጉዳል ክብደት ሰብነት ደረኣየካ እንተሎ፡
- ንዚሑል ኩነታት ኣየር ብቐሊሉ ተኣፋፊ ምስ እትኸውን፡
- ድቃስ ምስ ዝኣብየካ ወይ ምስ ደቀስካ ምብርባር ምስ እተሰእን፡
- ጸቕጢ ይስማዓካ እንተሎ ናብ ሓኪም ብምቕራብ ግቡእ መርመራ ክትገብር ይግባኣካ፡፡

እቲ ዘይንበር ድኻም፡

- ድሕሪ ተደጋጋሚ ሕማም ርእሲ፡
- ድሕሪ ደም ዝተሓወሶ ተምላስ፡
- ምስ ቃንዛ ኣብ ኣፍ ልቢ፡
- ምስ ምጥፋእ ወና፡
- ምስ ዘይንበር ህርመት ልቢ፡
- ምስ ሕጽረት እስትንፋስ፡
- ምስ ቃንዛ ከስዐን ዓንዲ ሕቖን ዝሰዓበ ምስ ዝኸውን'ውን ምልክት ናይ ዝተፈላለዩ ጥዕናዊ ጸገማት ክኸውን ስለ ዝኽእል ብቕልጡፍ ሕክምናዊ መርመራ ክትገብር ይግባኣካ፡፡

ፍወሳ

ምውሰዋስ ኣካላት

ንጡፍ ዘይምኻን ሓደ ካብቲ ኣካላትካ ትሑት ጸዓት (energy) ከም ዝረክብ ዝገብር ጠንቂ እዩ፡፡ ብዙሓት ሰባት ግና ብዙሕ ምንቅስቓስ ከም ዘሰልቹን ኣብ ግዜ ቀትሪ ክንታኸስ ከም ዝገብርን ገይሮም እዮም ዝገልጽዎ፡፡

መዓልታዊ ብተደጋጋሚ ኣካላዊ ረሺሽ ክበሎም ዝረኣዩ ሰባት ኣለዉ፡፡ እዚ ብጥዕናዊ ኣገላልጻ ሕዱር ናይ ድኻም ኣዝሁዝኖት (chronic fatigue syndrome - CFS) ተባሂሉ እዩ ዝግለጽ፡፡

መጽናዕቲታት ከም ዘመልክትዎ፡ ትሑት ብቕዓትን ናይ ምጽዋር ደረጃን ናብ ሕዱር ናይ ድኻም ኣቢር ማለት 'CFS' የምርሕ፡፡ ይኹን'ምበር፡ ኣብ ልዕሊ 1,500 ብ'CFS' ዝሳቐዩ ሰባት ዝተኻየደ መጽናዕቲ ከም ዘጸርዮ ምውሰዋስ ኣካላት ካብቲ ጸገም ከናግፎም ተራእዩ እዩ፡፡

ምውሰዋስ ኣካላት ኣብ ግዜ ቀትሪ ዝስማዕ ዘይልሙድ ድኻምን ትኽስ ምባልን ኣብ ምእላይ ልዑል ተራ ከም ዘለዎ ዝተፈላለዩ መጽናዕቲታት'ውን ከረጋግጽዎ ክኢሎም እዮም፡፡

ስለዚ፡ መጠን ጸዓት ኣካላትካ ንምዕባይ ካብ ብብዝሒ ኮፍ ምባል ክትንቀሳቐስ ከም ዘለካ እዮም ክኢላታት ዝመኽሩ፡፡ ከም ኣብነት ኣብ ክንዲ ነዊሕ ሰዓታት ኮፍ ኢልካ ትሰርሕ፡ ኣብ ኻኢ ወሰፍ ፍርቂ ሰዓት ተንሲእካ ክትንቀሳቐስ ፈትን፡፡ ኣብ ክንዲ ሊፍት ምጥቃም ብመሳልል ናብ ደርብታት ክትድይብ ጸዓር፡፡ ኣብ ክንዲ ቀጻሊ ማኪና ምጥቃም ብእግርኻ ክትጓዓዝ ይግባእ፡፡

እኹል ድቃስ ምርካብ

ኣብ ግዜ ቀትሪ ዘይልሙድ ድኻምን ምስልቻውን ክስዕብ ካብ ዝገብሩ ጠንቅታት ሓደ ኣብ ግዜ ለይቲ እኹል ድቃስ ዘይምርካብ እዩ፡፡

ኣብ እንድቅሰሉ እዋን ኣካላትና ሓያሎ ዕዮታት እዩ ዝዕምም፡፡ ኣብ ግዜ ድቃስ ኣእምሮና ዝኸረቱ የሐድስን ብዝሮጽ ይዕቅብ፡፡ ኣብ ግዜ ድቃስ ኣእምሮና ንመስርሕ ሜታቦሊዝም (መግቢ ናብ ዝደቀቐ ሳብስታንስ ዝቕየረሉ ኣገባብ ምዃኑ እዩ) ዘቆላጥፍ ነዐታት (hormones) የመንጩ፡፡ ኣብ ግዜ ለይቲ ኣእምሮና ንደረጃ ጸዓት ኣካላትና የዕቢ፡፡

እኹል ድቃስ ረኺብና ኣብ እንበራበረሉ እዋን፡ ኣካላትና ምሉእ ብምሉእ ተሓዲሱ ንቑሕን ሓያልን እዩ ዝኸውን፡፡

ሓደ ሰብ ንቑሕ ኮይኑ ክበራበር እንተኾይኑ፡ ኣብ መዓልቲ ብዝሒ ሽውዓተ ሰዓታት ክድቅስ ከም ዝግባእ ይምከር፡፡ እቲ ሰዓታት ድቃስ ምስ ዘይቀራረጽ ምሉእ ዕረፍቲ ክትረክብ የኽእለካ እዩ፡፡

ኣብ ግዜ ቀትሪ ንጡፍ ኴንካ ምውዓልን ግቡእ ስርሓትካ ክትዓምም ምኽኣልን ኣብ ግዜ ለይቲ ጽቡቕ ንኽትድቅስ ይሕግዝ እዩ፡፡ ምውሰዋስ ኣካላት ምኪያድ ጽቡቕ ድቃስ ንኽትረክብ ካብ ዘኽእሉ ንጥፈታት ምዃኑም ኣይትዘንግዑ፡፡

ንሓጺር እዋን ቀም ምባል (napping) ደረጃ ጸዓት ኣካላትና ኣብ ምዕባይ ተራ ከም ዘለዎ'ውን ይንገር እዩ፡፡ ኣብ ዝከልችወና እዋን ንሓጺር ሰዓታት ቀም ኣብልና ክንበራበር ጽቡቕ ከም ዘኾነ እዮም ክኢላታት ዝመኽሩ፡፡

ዓይነት ትወስዶ መግቢ ምምራጽ

ተኣፋፍነት መግቢ፡ ወይ ድኹም ናይ ምጽዋር ዓቕሚ ሰብነት ከም ዕንፍሩር፡ ድኻመት ምሕቃቕ መግቢ፡ ጸረርታ ኣፍንጫን ሕማም ርእስን ዝኣመሰሉ ምልክታት ይፈጥሩ እዮም፡፡ እዚ ድማ ናብ ናይ ቀትሪ ድኻምን ምስልቻውን ክወስድ ዝኽእል ጠንቂ ምዃኑ እዩም ክኢላታት ዝሰማምዕሉ፡፡

ዓይነት ፕሮቲን ግሉተን (gluten)፡ ጸባን ወጽኢት ጸባን እንቋቑሖ፡ ሳልሳ ሶያ ወዘተ ካብ'ቶም ተኣፋፍነት መግቢ ዝፈጥሩ መግብታት እዮም፡፡

ዘይለመድቶዮ መግቢ ብምምጋብካ ድኻምን ምስልቻውን ምልክታት ይፈጥረልካ ከም ዘሎ እንተስተብሂልካ ተቐላጢፍካ ካብ ምምጋብ ክትቋርጾ ከም ዘለካ እዩ ዝምከር፡፡

እኹል ካሎሪ ዘለዎ መግቢ ምውሳድ

ውሑድ ካሎሪ ምውሳድ ኣካላትካ ረሺሽ ክበለካን ድኻም ክስመዓካን ይገብር እዩ፡፡

ካሎሪ ካብ መግቢ እንረኽቦ ኣሃዱ ናይ ጸዓት እዩ፡፡ ኣካላትና በቲ ካብ መግቢ ዝረኽቦ ካሎሪ ንጥፈታቱ የካይድ - ካብ ምስትንፋስ ክሳብ ምቁጽጻር መቐት ሰብነት፡፡

ውሑድ ካሎሪ ኣብ እንወስደሉ እዋን፡ ስርዓት ምሕቃቕ መግቢ ሰብነትና (metabolism)፡ ነቲ ዝረኽቦ ቁሩብ-ቁሩብ ጸዓት ንምዕቃብ፡ ዝሰም እናበለ እዩ ዝቕየድ፡፡ ኣብዚ ማስርሕ'ዚ ድማ ድኻም ክስመዓና ንብር ተርእዮ እዩ፡፡

ኣካላትና ብመጠን ክብደት ሰብነትና፡ ቁመትና፡ ዕድሜ፡ ካይዶ ንጥፈታትን ካልእ ረቛሒታትን ዘድልዮ ዓቐን ካሎሪ ይፈላለ እዩ፡፡

ይኹን'ምበር፡ ዝሞታዊ ስርዓት ምሕቃቕ መግቢ ሰብነት ንምውጋድ፡ ሙብዝሕትኡ ሰብ ብዝሞጋም 1,200 ካሎሪ ኣብ መዓልቲ የድልዮ፡፡

ዝወሰደናዮ ካሎሪ ትሑት ምስ ዝኸውን፡ ኣካላትና ዘድልዮ ቫይታሚንን ማዕድንን ክረክብ ኣይክእልን እዩ፡፡ እኹል ቫይታሚን 'ዲ'፡ ማዕድን 'ኣይረን' ከምኡ'ውን ካልእ መኣዛዊ መግብታት ምስ ዘይንረክብ ኣብ ግዜ ቀትሪ ድኻምን ምስልቻውን ክስመዓና ንብር እዩ፡፡

ኣካላትካ ምጥላል

ኣካላትና ብግቡእ ምጥላሉ፡ ግቡእ ደረጃ ጸዓት ክህልወና ካብ ዝሕግዝ ረቛሒታት እዩ፡፡

እቲ ቀንዲ፡ መዓልታዊ ኣብ ኣካላትና ዝቕየድ ሰነኬሚካላዊ መልሰ ተግባር፡ ነቲ ዝጠፍእ ኣካላትና ዘድልዮ ፈሳሲ ሰብነትና (ማለት ማይ) ንምትካእ እዩ፡፡

ድርቀት ዝኽሰት፡ ብሰንኪ ሸንቲ፡ ቀልቀል፡ ረሃጽን እስትንፋስን ዝወጽእ ማይ ንምትካእ እኹል ፈሳሲ ዘይምስታይና እዩ፡፡

ኣብ ኣድካሚ ስራሕ ብምውፋርም ሓደ ማእታዊት ካብ ክብደት ፈሳሲ ኣካላቶም ምስ ዘጉድሉ፡ ካብቶም ነቲ ዝጠፍአ ፈሳሲ ዝትክኡ ዝያዳ ከም ዝደኽሙን ከም ዝታኸሱን መጽናዕቲታት የመልክቱ፡፡

ቀንዲ ምልክታት ድርቀት - ድኻም፡ ምስቻው፡ ምድንዛዝን ሕማም ርእስን ምዃኖም ኣይትዘንግዑ፡፡ ስለዚ፡ ኣብ መዓልቲ ኣካላትካ ንምጥላል ልዕሊ ክልተ ሊትሮ ማይ ክትሰቲ ከም ዘለካ ይምከር፡፡

ምንጪ፡- medicalnewstoday

ሎሚ ኣብ ERI-TV

ሰዓት	መደብ
12:00	ሃገራዊ መዝሙር
12:02	ዓለም ስነ ጥበብ
12:30	ዜና (ትግርኛ)
12:50	ዜና ስፖርት
12:55	ማህደር
13:30	ዜና (ዓረብ)
13:45	ሄሎ ደባይ ቀጥታ
15:30	ዶክመንታሪ
16:15	ሞዛይክ 1ይ ክፋል
17:00	ዜና (ትግርኛ)
17:18	ዳህሳስ
17:30	ዜና (ዓረብ)
17:45	ሞዛይክ 2ይ ክፋል
19:25	እትመትሲትተዓም
20:00	ዜና (ትግረ)
20:15	ሄሬር
21:00	ዜና (ትግርኛ)
21:25	ፊልም ዘሩባል
22:00	ዜና (ዓረብ)
22:10	ዘዋሪት ካሚራ
22:30	ዜና (እንግሊዝ)
22:40	እንዳ ዝማም

ማህደር ጀጋኑ

ሽሞንዲ ዑቕባሚካኤል

ዝኸርን ድያርን ዋርሳይት

4ይ ክፋል

መምህር ኣስቴር፡ ኣብ ሳልሳይ ክፋል ዓንቀጽ ናይዚ ኣርእስቲ፡ 3ይ ክፍሉ ሰራዊት ኮር 381 ኣብ ግዝ መቓዕ ኣብ ዝጸንሓሉ ግዜ ዝተፈላለዩ ባህላውን ስፖርታውን ንጥፈታት ኣብ ምኽያድ ነዊሕ ከም ዝጸንሐ ተረኺ ነይሩ። ቀጺሉ፡ እቲ ኣሃዱ ካብኡ ተላዒሉ ናብ ቢንበና ብምኻድ ንሰለስተ ቕነ ኣብ ማእቶታዊ ንጥፈታት ከም ዝተዋፈረ፣ ወያነ 2ይ ወራር ንምጅማር ተዳልዩ ኣብ ዝወዓሉ ደማ ናብ ግንባር ጾሮና ከም ዝተጓዕዘ፣ ጸላኢ ን2ይ ወራር ኣብ ቅሩቦን ግዝ ገርህላሶን ምስ ጀመረ ዝፍ ክሰራኹ እንተ ኣጋጠሞ፡ እቲ ወራር ካብ 23 ክሳብ 26 ለካቲት ኣብ ከባቢ ባድመ ብኸቢድ ከም ዝቐጸለ፣ ሰራዊት ወገን ደማ ብውሕልነት ንባድመ ንቅድሚኡ ገይሩ ናብ ካልኣይ መከላኸሊ ማስመሩ ከም ዝሰሓበ፣ ወያነ ባድመ ድሕሪ ምሓዙ ኣሎ ዝበሃል ዓቕሙ ናብ ግንባር እግሪ መኸል ብምህር ዝፍ ሓይሊ ኣሰሊፉ መጥቃዕቲ'ኳ እንተቐጸለ፡ ግን ኣብ ወሸጢ ሰለስተ መዓልቲ ከረ ኮይኑ ብዓወት ወገን ከም ዝተዛዘመን ጸረ-መጥቃዕቲ'ውን ከም ዝተወሰደሉን ተረኺ ነይሩ። መቐጸልታ ናቱ እንሆ፥

ናትናኤል (ወዲ ጀርመን) ኣብ ኤውሮጳ (ጀርመን) እዩ ዓብዩ። ግን ሕሉፍ ዝኾነ ስምዒት ሃገር ነይሩዎ። "ብሃገረይ ዝመጽኣኒ ኣይጻወሮን'የ!" እዩ ዝብል። ኣብ ጸረ-መጥቃዕቲ ውግእ ግንባር ጾሮና (እግሪ መኸል) ቅድሚ ብዑቱ ሓሊፉ ብስምዒት ይሃጅም ነበረ። ጸላኢ ሕቖኡ ሂቡና ክሃድም ምስ ጀመረ፡ በቲ ቀልቀለት እግርእግሪ ሰራዊት ወያነ ሰዓቡ። ማዕበል፡ "ኣታ ወዲ ተመለስየ ዝበለካ! ኣብሸኻ ተቖጻጸር!" ይብሎ ነበረ። ወዲ ጀርመን ግን ትእዛዝ ሓለፊኡ ኣየኽበረን። ኣብ ጁባታቱ ብምብታት 'ኤፍዋን' መሊኡ ናብ ጸላኢ እናደርበየ ካብ ብዑትና ተፈልዩ ቅድሚት ምስ ሓለፈ፡ ኣብቲ ቀልቀለት ፈንጂ ረጊጹ ሓንቲ እግሩ ተቖሪጻቶ። ካብ ኣባላትና ተቐላጢፎም ካብቲ ቦታ ኣውጺኦም ናብ ሕክምናና ወሰዱዎ።

ዓብዱ ሰዒድ (ኣምቶ) ብወገኑ፡ "እዛ ሃደምቲ! ናይ ማዕደማዕዶ ደብዳብ ጥራይ ካብ ዝዘብሩ ንኽእል ኢና ዝብላ እንተኾይነን ፊትንፊት ብኢጋር ዘይመጽኣ" እናበለ እዩ ክጸብ ቀንዩ። ወያነ ውግእ እግሪ መኸል ከፊቱ ናብ ክሃጅም ኣብ ዝጀመረሉ ከኣ ኢዱ ክሳብ ዝምናዕ ቦምባ ኢድ እናወርወረ ብቑራጽነት ክዋጋእ ወዓለ። ኣብ መውዳእታ፡ ጸላኢ ንድሕሪት ተጸፊዑ ክሃድም ምስ ረአየ፡ "ኣብይ ደኣ'ሎ እቲ ስረኽን!" እናበለ ጨደረ።

ወያኑ ኣብ እግሪ መኸል ሓመድ ደፋጫኡ ሰትዩ እግረይ ኣውጽእኒ ንግርሁ ሰርናይ ገኡ ሃደሙ። ኣሃዱታትና ደማ እግሪ እግሩ ሰዒበን ደፋዕ ጸላኢ ተቖጻጸራ። ቀዳመይቲ ማሰርዕ (ማሰርዕና) ንዝተወሰ ግዜ ካብቲ ካናለ (ደፋዕ ጸላኢ) ከይወጻእና ክንጸንሕ ምልክት ተዝብረልና። ብማሰረት ካብ ሓለፍትና ዝተዋህበ መምርሒ ኣብኡ ኮይና እናተቋመትኩ ከለኹ፡ ሓደ ኣብ ኢዱ ሓንቲ ቦምባ ዝጨበጠ ወተሃደር ወጥም ቅልቅል እናበለ ርኣኹዎ። ኣብ ጎድነይ ንዝነበረት ብጸይቲ ናርዶስ ተደሃኹዋ። ክትሰምዒ ስለ ዘይከኣለት ጸር ክድርብዮላ ክብል እቲ ወተሃደር ርእዩ ተጸቕጠ። ቀጺሉ፡ ብዮማኒይ ኣብ ሓለዋ ንዝነበረ ጅን ሓብርኩዎ።

ጅኑ "ካበዛም ሓደስቲ ኣባላት 8ይ ዙርያ ከይከውን?" በለኒ። ክልተና ከኣታት ናይ'ቲ ወተሃደር ንምፍላጥ ብትኹረት እናተዓዘብናዮ፡ ወዲ ሰመረ (ምሉጌታ ኣስራት) ብወገኑ፡ በቲ ካልእ ወገን ኮይኑ ክዕዘቦ ስለ ዝጸንሐ ብረቱ ዓሚሩ ናብቲ ወተሃደር ብምጽጋዑ "ኢድካ ሃብ!" በሎ። ወተሃደር ነታ ኣብ ኢዱ ሐዚዋ ዝጸንሐ ቦምባ ኣቐሚጡ ኢዱ ንላዕሊ ገበረ። ግን ነታ ቦምባ ቀልጢፉ ኣይደርበያን፣ ነቲ ቅትርቲ (ስልኪ ቦምባ ኤፍዋን) ኣቐሚጡዎ ስለ ዝጸንሐ ክየጽፎ (ናብ ዝነበሮ ክመልሶ) ከሎ ወዲሰመረ ተዓዘቦ።

ንሕና ኾኡ እቲ ክንዕዘቦ ዝጸናሕና ሰቡ ጸላኢ ምኻኑ ምስ ፈለጥና ሰንበድና። ናይ ወዲ ሰመረ ትኩርነት ከኣ ኣደነቕና። ከመይ ገይሩ ካብ ርሑቕ ከም ዘለለዮ ተገሪምና ምስ ሓተትናዮ፡ "ክዕዘቦ'የ ጸኒሐ፣ ነዛ ሐዚዋ ዝጸንሐ ቦምባ እኩብት ሰራዊት ወገን ክሳብ ዝረክበ ኣዳልዩዋ ወጥም ቅልቅል ክብል ጸኒሑ" በለና። ገጹ ናብቲ ወተሃደር ብምቕያር'ውን፥

"እንታይ ክትገብር ጸኒሕካ?" በሎ። "ኣነ ደቂሰ'የ ጸኒሐ፣ ሓላዊ ናይዛ ኣብዚ ተጻዊዳ ዘላ ቢ.10 እየ" በለ። ወዲ ሰመረ፡ "ሓላዊ! ሓቂ ተዛሪብ? በዛ ቢ.10 ኣይተኾስካን ንስኻ?" ወተሃደር፡ "ተኮስ ኣብ ዝበሉኒ ግዜ ጥራይ እየ ተኩሱ" መለሰ። "ንስኻ እንዲኻ ድኣ ቀንዲ ትድለ" እናበለ ብረቱ ኣብ ግንባር'ቲ ወተሃደር ተኸሎ። ወተሃደር፡ "ምእንቲ ደቀይ ምሓረኒ! ኣብ ኣስመራ'የ ዓብየ" ... ክብል ተማሕጸነ።

እቲ ወተሃደር መድፍዓጂ ቢ.10 ኮይኑ፡ ካብ ድፋዕና ምኢታውን ምውጻእን ክሳብ ንሕና ኣሸጊሩና ዝነበረ እዩ። ንኣሚናን ንምንቲሉ (ወዲ ደቀምሓረን) እውን ሃሪሙ ህይወቶም ዘሰናበተ ንሱ ነበረ። በዚ ምኽንያት ወዲ ሰመረ ደሙ ፈሊሑዎ፡ "ኣንታ ኩሉ'ዲ! እሞ ኸኣ ኣብ ኣስመራ ክንድ ዝዓበኻስ ክትቀትለና!?" ኢሉ ክቐትሎ ኣብ ዝወሰኖሉ ህሞት፡ መራሒ ጋንታ ማዕበል ብማዕዶ ክርእዮ ስለ ዝጸንሐ፡ "ኣቋርጽ ወዲ ሰመረ!" በሎ ብዓውታ። ወዲ ሰመረ፡ "ሸቕ በል ማዕበል! ሞት'ያ ትግበኦ ዚ ወያናይ'ዚ፣ መድፍዓጂ ናይታ ቢ.10 እዩ፣ ተኳሳይ ናይታ ህይወት ኣሚናን ማንቲለን ዝወሰደት! ... "

ማዕበል፡ "ይኾን ኢዱ ንዝሃበ ወተሃደር ክትቀትል!?"

ወዲ ሰመረ፡ "ኢዱ ዝሃበ ወተሃደር ኣይተሃነ፣ ቦምባ ኣብ ኢዱ ጨቢጡ ብዑትና ክልክም ክጸናጸን ዝጸንሐ እዩ! ..." ብምባል ተሃዘዘ።

ወያኑ ዳግማይ ናይ ሞርታራት ደብዳብ ጀመሩና። ብደብዳብ ከቢድ ብረትን ብጥይትን ኣብቲ ውግእ ካብ ዝተሰውኡና ብዑት፥ ካብ ጋንታና ሓሰን ዓብዱ ጃብር (ወዲ ስዑዲ)፡ ዑስማን ኣቦ ዓፋ፣ ካብ 2ይ ጋንታ ኣበባ መሓሪ ወልደኣብን ገሬ፣ ካብ 3ይ ጋንታ ደማ ዓብዱ ሰዒድ (ኣምቶ) ተሰዊኦም። ወዲ ጀርመን ከኣ እግሩ ተቖሪጹ ሰንከለ። ንወሸጢ ኣቲና ንልዕሊ ክልተ ሰዓት ደፋዕ ጸላኢ ተቖጻጺርና ድሕሪ ምጽናሕ፡ "ዝሓዝካ ሓዚካ ውጻእ!" ተባሂልና ምስ ተኣዘዝና፡ ስውኣትናን ውጉኣትናን ከም ኡ'ውን ዝማረኽናዮ ኣጽዋር ጸላኢ ጠራኒፍና ናብ መበገሲ ቦታና ተመለስና።

ጸረ-መጥቃዕቲ ወሰድና ንቅድሚት ክንኣቱን ናብ መጥቃዕቲ ክንምለሰን ከለና እቲ ቦታ ብሬሳታት ወተሃደራት ጸላኢ መሪጊኡ እግሪ ኣይረገጽን። መሬት ብጨና ተበኪሉ ክንምገብ'ውን ኣይከኣልናን። ዝኣዓም ዘደንቕ ማስተንክራዊ ቅያ ንኽዕዘቡ ካብ ሚኒስትሪታት ብዙሓት ሰባት ናብ እግሪ መኸል ውሒዙ። ሰብሰልጣን መንግስቲ፡ ወጻእተኛታትን ኤርትራውያንን ጋዜጠኛታት ናብቲ ደማዊ ውግእ ተኻይዱ ጅግንነት ኤርትራዊ ዜጋ ዝተማሃረሉ ቦታ መጽኡ። እግሪ መኸል፡ ተበጺሒት ናይ ቱሪስት ቦታ ኮይና ቀጸት።

ኣብቲ ታሪኽ ቅያ ጅግንነት ዝተመዝገበሉ ቦታ፡ ሰወእ መራሒ ጋንታና ዓዋተ፡ መራሒ ሓይልና፡ ሳዕለምት ኣዘዙ ናይቲ ግንባርን ቋንቋ እንግሊዘኛ ዝመልኽ ተጋዳላይ ተኣኪቡ፡ ኣቶም በጾሕቲ ብዛዕባ ውዕሎ እግረመኸል ተረኺሎም። ናብ ከሉ እናነዙ ንቲ ሬሳታት፡ ዝዓዝወን ዝተማረኸን ወተሃደራዊ ንብረትን ኣርኣዩዎምን ገለጹሎምን። ገለ ካብዞን ኣብኡ ዝተረፉ ታጋኽቲት ጸላኢ፡ ብጎልጎል ጾሮና ሰንጢቐን ደፋዕ ወገን ሰይረን ናብ ማይ ዓይኒ ክምጽኦ ዝዛቀና ዳርጋ ናብ ወገን ዝቆጻጸሮ ከባቢ ንወሸጢ እትው ምስ በላ ዝሓረራ ነበራኣን።

ሓንቲ ካብዞም ምዕራባውያን ረፖርተራት፡ ነዘን ዝዓዝወ ታጋኽቲት ጸላኢ ድሕሪ ምዕዛብ፡ "እዚኣተን ናትኩም ታጋኽቲት ክኾና ኣለወን" ክትብል ኣቶም ዝገልጹላ ዝበሩ ሰብ ውዕሎ ተጋደልቲ ክትማኑዮም ተራእየት። "ናባኹም ከም ዝጥምታ ገርኩም ኣንፈተን ጠምዚዝኩመን እምበር ብሰራዊት ኢትዮጵያ ዝዓዝዋ ታጋኽቲትኩም እየን" ኢላ ተኻትዕት። ድሕሪ'ቲ ብኣባላት ሓይልታት ምክልኻል ንዓኣን ንብጾታን ዝተዋህበ ዝርዝራዊ መርትዖ ግን ነቲ ሓቂ ክትምግዝዎብ ተገደደት።

ጋንታና፡ ኢጋደሽ ክመጽኡና ምኳኖም ኣቐዲሙ ስለ ዝተሓበረ፡ ዓቕማ ዝፈቕዶ ንመቐበሊ ኢጋደሽ ዝኸውን መጠ ክትቀርብ ተሸባሸበት። እቲ ኣብ እዋን ብረታዊ ቃልሲ ጸቢሒ ተጋዳላይ ብምኳን ዝና ዘትረፈ ዓደስ ምስ ባ ቀሪብና፣ ቡን ብኮዝ ቀሊና ኣብ ኮዝ ወቒጥና፣ ቢታ ብጫ ዓባይ በራድ ፈሊሑ ንዝወረደ ቡን ኣዳለና። መሳተይ፡ ኣብ ክንዲ ኣብ ፈናጅል ኣብ ናይ ሳልሳ ታኒካታት ንኽስተ ምድላዋትና ኣጻፊፍና ቀሪብናሎም። ተዓጺጺፍካ ኣብ ከባቢ'ኻ ብዝርከብ ናውቲ ምጥቃም ባህሊ ተጋዳላይ ኣብ ግዜ ዋርሳይ'ውን ቀጺሉ እዩ። እቶም ኢጋደሽና፡ በቲ ናውቲ ትሕዝቶና እናተዛናግዑ መግቦምን በኖምን ተቛዲሶም ኣመስጊኖም ካብቲ ግንባር ተፋነዉና።

መም.ኣስቴር ገብረመስቀል

ኣሃዱና'ውን ድሕሪ ዓወት እግሪ መኸል ኣብቲ ግንባር ነፍ ኣይበልናን። ናይ ምክልኻልን ጸረ-መጥቃዕትን ዕማምና ብዓወት ተዛዚሙ ዕላማ ጸላኢ ስለ ዝፈሸለ፡ ብርጌድና፡ ኣብ 20 መጋቢት 1999 ካብቲ ግንባር ተላዒሉ ናብ ኣቐዲምና ዝነበርናዮ (ግንባር መረብ ሰቲት) ኣምርሐ። ኣብ መጀመርታ ካብቲ ደፋዕ ንድሕሪት ምስ ወጻእና፡ ኣብ ዓዲ ሰንጉ (ከባቢ ቅናፍና) ሓደርና። ካብ ዓዲ ሰንጉ ወጋሕታ ተበጊሱ ምሉእ መዓልቲ ኣብ ጉዕዞ ወዓሉን ሓዲሩን ንግሆ ሰዓት 8:00 ከባቢ ሳዕላይ ጋሽ ኣተና። ጸላኢ፥ ንሸሎ ተቖጻጺሩ ብማይ ቆጽሕ ኣቢሉ ንተኾምብያ ክቖጽል መደብ ከም ዝበሮ ስለ ዝተፈልጠ ኢና ብመኪናን ብእግርን ክሳብ ክንዲ'ዚ ጉዕዞ ዝኸድና።

እዚ ጉዕዞ'ዚ ኣድካሚ ስለ ዝበረ፡ እቶም ተጫረቕትን ተዋዚይትን ኣባላትና ከይተረፉ ዘይኣመሎም ብትም ሕትም ጉዕዞኦም ቀጸሉ። ሳዕቤን ናይቲ ኣድካሚ መንገዲ ኣብ ኣሃዱና'ኳ ካብ ምውዳቕ ድሓን እንተ ነበርና፡ ኣብዘን ካልኦት ብጦሎኒታት ግን የጋጥመን ነበረ። ኣብ ከምዚ ዝበለ ጉዕዞ ከለና፡ ኣብ ራድዮ ድምጺ ሓፋሽ ንሰምዖ ዝበርና ናይ መኸተ ደርፍታት ሓይሊ ይህበና ነበረ። ካብቲ ሽዑ ኣብ ጉዕዞ ከለና ንሰምዖ ዝበርና ናይ መኸተ ዜማታት ሓንቲ፡ ናይ ሱጥበበኛ ኣበባ ሃይለ ኣይትርሰዓንን።

"መሬት እናጉሃረ ዘቋርጽ ፍሽኽታ፥ ሓደ ልቦም ጀጋኑ ሰጊሮም ብዘሰፋ ... " ኣብ ከሉ ጉዕዞን ደፋዕን ኴንና ንሰምዓ ነበርና። ወዲ ማይምኑ ነታ ደርፍን ነቲ ከኣታትን ብምዝማድ፡ "ሓቃ'ያ ኣበባ ሃይለ!" እናበለ ኣድናቖቱ ክገልጽ ኣይርሳዓንን።

ወያኑ ብወገን ሸሸቢት ኣንጻር ኮር 161 ለይትን ቀትርን ብዘይምቁራጽ ናይ ምጥቃዕ ፈተነታት ክገብር ጸንሓና። ዕላማ ናትና ናብቲ ቦታ ምኻድ፥ ናብቶም ኣብ ከቢድ ምክልኻል ተጸሚዶም ዝበሩ ኣሃዱታት ኮር 161 ንምድራብ እዩ። ናብዚ ዝተጠቕሰ ግንባር ንምብጻሕ፥ ብሰናጭሮን ኮራብቲትን ተጓዒዝና ናብ ሐጻዊ ባይታ ዘለዎ ዕሙቕ ዝበለ ከባቢ በጻሕና። ብኽድንና ንኣሹቱ መዕቆቢ ዝኸውን ብዓትታት ነይሩዎ። ኣብዚ ከባቢ'ዚ ምስ በጻሕና ነፈርቲ ውግእ ጸላኢ መጽኣና። መራሒ ጋንታና "ኩሉኻ በጥ በል! ተማሳሰል" ዝብል ተራር መምርሒ ሃበና'ሞ፡ ኣብቲ መኸወሊ ቆጥቋጥን ብዓትታትን ተመሳሰልና። እተን ነፈርቲ ቦምበኣን ደርብየን ምስ ኩዳ ጭርቃን መጺኡ።

"ያላ ተማሳሰል!" ምስ ተባህለ፡ ሳልሳይ ርእሰይ ኣራእሰና ጥራይ ኣብቲ በዓቲ ኣእቲና ዝዓበየ ክፋል ኣካላትና ግዳም ንኽሻፋ ተቓለዕ ዝረኣየና ሃብተ (ወዲቐሺ)፡ "ኣየ ብዓል ዛይድ ብዓል ኣስቴር! እቲ መቐመጫኻትክን ኣይናትክንንዶ!" በለና'ሞ፡ ጋንታና ብስሓቕ ተፈርሸሐት። እቲ ሰቕታ ብስሓቕ ተተኪኡ ዋዕዋዕ ምስ ሰምዐ መራሒ ጋንታና፡ "መስሓቕ በየን ተረኺቡ? በሉ እቲ ዘስሕቐኩም ዘሎ ንዅሉና'ሞ ንዓኻትኩም ክንመስል?" እናበለ ነቲ ብሰንኪ ናይ ጉዕዞ ድኻምን ወተሃደራዊ ከኣታትን ኣብ ጸቕጢ ዝነበረ ሓፋሽ መሊሱ ኣበራበሮ።

ጸላኢ፥ ናብ ደጀንናን ደፋዓትናን ዕሱባት ብስልኪ ኣዋፊሩ፥ ብራደዮ ርክቦት እናሓበሩ ብደብዳብ ነፈርትን ከቢድ ብረትን ንሰራዊትና ክብታትን ንብረትናን ኣጽዋርናን ከውሑ ብዙሕ ጻዕሪ የካይድ ነይሩ እዩ። እንተኾኑ፡ ብምኽትታል ሓይልታት ምክልኻልናን ህዝብናን ይእረዩን እኳይ መደብኦም ይፈሽልን ነበረ። ብርጌድና ደማ ብዘይ ገለ ጉድኣት ኣብ መከላኸሊ ቦታ ኮር 161 በጻሕና። ካብታ ኣብቲ ቦታ ዝኣቶናላ ዕለት ሓደ መዓልቲ ጸኒሕና፡ ኣብ 21 መጋቢት 1999 ናይ ጸረ-መጥቃዕቲ ስጉምቲ ወሰድና፡ ንጸላኢ ካብቲ ከባቢ ጸራሪግና ክሳብ ሸሸቢት ኣብጻሕናዮ።

ይቕጽል

መም/ር ኣስቴር ገ/መስቀል

ኮማዊ ቤት-ንባብ ን/ካባ ዓረዛ

ብሸነኽ የማን ዘላ ኣስቴር ገብረመስቀል

ቃለ- መሕትት

ዳህላክ ነጋሲ

ስእሊ - የውሃንስ መብራህቱ

ቤት-ትምህርቲ ካልኣይ ደረጃ ጻዕዳ-ክርስትያን ንዕዉታት ተመሃሮ ሸሊማ

ቤት-ትምህርቲ ካልኣይ ደረጃ ጻዕዳ ክርስትያን፡ ኣብ ሃገራዊ መልቀቒ ፈተና ብሉጽ ነጥቢ ዝመዝገቡ 35 ተመሃሮ፡ ብ23 መጋቢት ኣብ ኣዳራሽ ንኡስ ዞባ በርኽ ናይ ምትብባዕን ምሽላምን መደብ ኣሳንጊዱ። እቶም ተመሃሮ ካብ 2.2 ክሳብ ምሉእ ነጥቢ (4) ዘምጽኡ ኩይኖም፡ መተባብዒ ሽልማት መዳልያን ምስክር ወረቐትን ካብ ኢድ ዝተፈላለዩ ሓለፍቲ ተቐቢሎም። እቶም ኣባላት 36 ሃገራዊ ኣገልግሎት፡ ኣብ ዝተፈላለያ ኮሌጃት ሃገርና ትምህርቶም ኣብ ምክትታል ይርከቡ ኣለው።

መምህር የውሃንስ ሰለሙን

ኣብቲ ኣጋጣሚ ርእሰ-መምህር ናይ'ታ ቤት-ትምህርቲ መምህር ሳሙኤል ዘርኣም ኣብ ዘስምዖ ቃል፡ ትምህርቲ መሰረት ህይወት ደቂ-ሰብን ኣንፈት ብርሃን መጻኢ ኩሉ ሕብረተ-ሰብ ዓለምን ምዃኑ ድሕሪ ምግላጽ፡ እቶም ኣብ ዓመተ ትምህርቲ 2023/2024 ኣብ ሃገራዊ መርመራ 12 ክፍሊ ዝተሳተፉ ተመሃሮ፡ ኣብ'ዚ እዋን ኣብ ዝተፈላለያ

ተመሃሪት ሪም ተወልደብርሃን

ኮሌጃት ሃገርና ትምህርቶም ኣብ ምክትታል ዝርከቡ ኩይኖም፡ ብመሰረት መምዘኒ ብቕዓት ብዘምጽእዎ ነጥቢ ናይ ምትብባዕን ምሽላምን መደብ ከም ዝተዳለወሎም ሓቢሩ። ንሱ፡ ተመሃሮ ብዘርከብዎ ውጽኢት ከይተዛሕቡ ናብ ዝለዓለ ደረጃ ንምብጻሕ ኣበርቲዖም ክሰርሑ ተላብዩ። ከምኡ ድማ፡ ብኹለንተናኣ ተወዳዳሪት ሃገር ኣብ ምህናጽ፡ ዝኸበደ ዕማም ከም ዝጽበዮም ኣዘኻኺሩ። መንግስቲ፡ ዜጋታት ፍልጠት ንኽየጥቑ ብቐጻሊ ሰፍ ዘይብል ባጀት ይሰልዕ ከም ዘሎ ብምጥቃስ፡ ተመሃሮ ኣገዳስነት ትምህርቲ ብግቡእ ተገንዚቦም ተጠቀምቲ ዝተዋደደ ዕድላት ክኾኑ ተላብዩ።

መምህር ሳሙኤል ቀጺሉ፡ “ዝሓለፈ ዓመት ኣብ ዝተኣንገደ ተመሳሳሊ መደብ፡ ክልተ ምሉእ ነጥቢ (4) ዘምጽኡ ተመሃሮ ዝርከብዎም ብድምር 27 ተመሃሮ ከም ዝተሸለሙ ይፍለጥ። ሎሚ ዓመት ከኣ፡ ሰለስተ ምሉእ ነጥቢ ዘምጽኡ ዝርከብዎም ብሓፈሻ ን35 ተመሃሮ ናይ ዲግሪ ነጥቢ ዘምጽኡ ሽልማት ተዳልዩ። ምስ ናይ ዝሓለፈ ዓመት ብምንጽጻር ተረኺቡ ብዘሎ ውጽኢት ከይተዛሕና፡ ናብ ዝለዓለ ደረጃ ንምብጻሕ ከም እንሰርሕ ብስም ቤት-ትምህርቲ መብጽዓ ንኣቱ። እቶም ኣብ ምህናጽ ተኻእሉ ወለዶ ውሒ ተራ ዘለና ወለዲ፡ መማህራን፡ ትካላት ትምህርትን ካልኦት ኣካላትን፡ ብኣወራሩ ሰድራ-ቤት ትርጉም ትምህርትን ፍልጠትን ደቂቕና ኣብ ምስራጽ ንቕሓት ክዕቢ ይግባእ። ብሩህ መጻኢ ዘውሕስ መንእሰያት ንምህናጽ ናይ ኩሉ ኣካል ጻዕርን ተሳትፎን ዘድልዮ ምዃኑ ተገንዚብና፡ ከይሰልከና ብሓባር ክንሰርሕ ኣሎና” ብምባል ኣዘኻኺሩ።

ኣብቲ ኣጋጣሚ ካብ ጨንፈር ትምህርቲ ዞባ ማእከል ሓላፊ ኣሃዱ ካልኣይ ደረጃ ትምህርቲ መምህር የውሃንስ ሰለሙን ኣብ ዝሃቦ ሓበሬታ፡ ኣብ ዝሓለፈ ዓመት ኣስታት 7,537 ተመሃሮ ካብ ዞባ ማእከል ኣብ ሃገራዊ መርመራ 12 ክፍሊ ክሳተፉ እንከለዉ፡ ካብ'ዚኦም እቶም 2,649 ተመሃሮ ማለት 35% ናይ ዲግሪን ዲፕሎማን ነጥቢ ከም ዘምጽኡ ይሕብር። ብዝይካ'ዚ፡ እቶም 1,712 ተመሃሮ (22.6%) ናይ ዲግሪ ነጥቢ ከምጽኡ እንከለዉ፡ እቶም ዝተረፉ 937 ተመሃሮ (12.4%) ናይ ዲፕሎማ ነጥቢ ከም ዘምጽኡ ወሲኹ የብርህ። ብሃገረ ደረጃ 189 ተመሃሮ ምሉእ ነጥቢ ከም ዘምጽኡ ዝፍለጥ ኩይኑ፡ እቶም 126 ተመሃሮ ኣብ ዞባ ማእከል ኣብ ዝርከባ 21 ኣብያተ-ትምህርቲ ትምህርቶም ክከታተሉ ዝጸንሑ እዮም። ኣብ'ዚ ዓመት ትምህርቲ ድማ፡ ካብ 22 ኣብያተ-ትምህርቲ ዝተዋጽኡ ኣስታት 8,300 ተመሃሮ 37 ዘርያ ናብ ቤት ትምህርቲ ዋርሳይ ይከኣሎ ከም ዝሸፍኑ ደጊሙ፡ ካብ መባእታ ክሳብ ካልኣይ ደረጃ ዘዘርግሓ ኣብያተ-ትምህርቲ፡ ንቶም ናብ ዝተፈላለያ ኮሌጃት ሃገርና ዝጽንበሩ ተመሃሮ ፍልጠት ዘሰንቓን ዘዕጥቓን ትካላት ከም ዝኾና የብርህ።

ኣብ ሃገራዊ መርመራ ብሉጽ ነጥቢ ዘምጽኡ ተመሃሮ ምሽላም፡ ኣብ'ቶም ድሕሪኦም ዝመጽኡ ተመሃሮ ቅዱስ ቅንኢ ብምሕዳር፡ ኣሰሮም ንኽኽተሉ ድርኺት ንምፍጣር ዝዓለመ ኩይኑ፡ ንቶም ናብ ላዕለዎት ትካላት ትምህርቲ ዝጸንበሩ ተመሃሮ ድማ ኣበርቲዖም ንኽጽዕሩን መጻኢ ሃገር ኣብ ማእገሮም ከም ዘሎ ንምዝኽኻርን ምዃኑ መምህር የውሃንስ ሓቢሩ። እምበኣርከስ፡ ትምህርቲ ኣብ ምዕባለ ሓንቲ ሃገር እምኒ ኩርናዕ ብምዃኑ፡ ምትብባዕ ንቶም ተመሃሮ ንግዚያዊ ጸንብል ዓሊሙ ዝዳሎ ኣይኮነን። እቲ ዝወሃብ መዳልያን ምስክር ወረቐትን እውን፡ ተራ ዝዕደል ሽልማት ዘይኮነ፡ ጽልዋኡ ካብ ሓንቲ ሰድራ-ቤት ሓሊፉ ናብ መላእ ሕብረተ-ሰብ ንኽስፋሕፋሕ ከም ዝሰርሓሉ ይሕብር። መደብ ምሽላም ዕዉታት ተመሃሮ፡ ኣብ መንጎ ኣብያተ-ትምህርቲ ቅዱስ ናይ ውድድር መንፈስ ዘሕድር ኩይኑ፡ ኣብ ዝሓለፈ ኣርባዕተ-ሓሙሽተ ዓመታት ብጥርኑፍ ዳርጋ ኣብ ኩለን ኣብያተ-ትምህርቲ ተኻይዱ ኣሎ። ኣብ ርእሲ'ዚ፡ ብቶም ኣብ ዝመሓደራ ዘበራ ኣብያተ-ትምህርቲ ኣብ ከም ደምበ ሰንበል እቲ መደብ ምትብባዕ ቅድሚ ሸሞንተ ዓመታት ከም ዝተኣታተወ ይጠቅስ። ኣብ መዳይ ትምህርቲ ዘምዝብ ውጽኢት ድምር ዝተኻየደ ጻዕርታት ስለ ዝኾኑ፡ ድሕረ-ባይታ ናይ'ቶም ተመሃሮ ብግቡእ ብምጽናዕ ዘድሊ ሓገዛትን ምትብባዕን ካብ መባእታ ደረጃ ከም ዝወሃብ ኣፍሊጡ።

መምህር የውሃንስ ኣሰዪቡ፡ “ተራ ወለዲ ኣብ ዕብየት ኣብያተ-ትምህርቲ ልዑል'ቲ ግምት ዝወሃቦ እዩ። ወለዲ ዋንነት ተሰሚዕዎም ዝጎደለ ክምልኡ ወትሩ ብትግሃት'ዮም ዝጽዕሩ። ክንዲ ዝኾነ እዘን ኣብያተ-ትምህርቲ ዳርጋ ብቶም ዝመሓደራ'የን ዝመስል እንተ ተባህለ ምግናን ኣይኮነን። እቲ ምንታይ፡ ኣበርክቶ ወለዲ ዘርዚርካ ዘይውዳእ ስለ ዝኾነ፡ ንኣብነት፡ ኣብ'ተን ኣብያተ-ትምህርቲ ጸሓያዊ-ጸዓት ኣብ ምውዳድ፡ ምጽጋንን ምምላእን ትሕተ-ቅርጺ፡ ኮምፒዩተርን ካልእ ናውቲ ትምህርቲን ኣብ ምቕራብ ድሕር ኣይበሉን እዮም። ስለዚ፡ ህዝብና ኣብ'ዚ መዳይ ከም ሞተር ኩይኑ የንቀሳቕስ ኣሎ። እዚ ክቡር ባህልን ልምድን ኣብ ኩሉ ክዝርጋሕን ክሰፍሕን ይግባእ። ነፍሲ-ወከፍ ወላዲ ‘ንውላደይ ዝበቅዑ የብለይን’ ዝብል መረሕ ቃል ሒዙ ኣብ ምንቅስቓስ ይርከብ። የጉዳስ ኣብያተ-ትምህርቲ ንምሕያል ዘይሃስስ ኣበርክቶ ዋላ እንተ ሃለዎም፡ ወላዶም ተቖጻጺሮም ኣብ ዝበጽሑ ንኸበጽሑ ግን ናይ ኩሉ ኣካል ምትሕብባርን ምውሳእን የድሊ ኣሎ። ንቕሓት ህዝቢ ንኽዕቢ ሓያል ኽእለት ምውዳብ ኣገዳሲ እዩ።

“ኣብያተ-ትምህርቲ፡ ወለዲ ከኣ ደቆም ብግቡእ መታን ክፈልጡ ኣብ ዝብል መረሕ ሓሳቡ፡ ኣብ ቀዳማይ ርብዒ፡ ፍርቂ ሰሚስተር፡ ሳልሳይ ርብዕን መወዳእታ ሰሚስተርን ኣብ ዓመት ኣርባዕተ ግዜ ምስ ወለዲ ርክብ ይካየድ። ኣብ መንጎ ወለድን ኣብያተ-ትምህርትን ድንድል ብምፍጣር፡ እቲ ክንበጽሖ እንሕልኖ ሸቶ ንምህራም ዓሊሙ'ዩ እቲ ርክብ ዝስራዕ። ድሕረ-ባይታ ከም ርሕቐት ኣብያተ-ትምህርቲ ካብ ከተማ ዝኣመሰሉ ረጃሒታት ኣብ ዕብየትን ድኽመትን ተመሃሮ ዓቢ ጽልዋ ኣለዎ። ዝኾነ ምዕሩይ ንምግባር ጨንፈር ትምህርቲ ዞባ ማእከል፡ ንቶም ምኩራትን ብርኽት ዝበሉን መማህራን ናብ ገጠራት ከይዶም ከም ዝምህሩ ይገብር። ብዝይካ'ዚ፡ ደቂ-ኣንስትዮ መማህራን ኣብ መስርሕ ምምሃር ምስትምሃር ዝለዓለ ተራ ስለ ዘለወን፡ ብዙሓት ደቂ-ኣንስትዮ

ተማሃራይ ኬሸን ቴድሮስ

ኣብ ዓድታት ከም ዝምህራ ተገይሩ ኣሎ። ብወገን ወለዲ፡ ደቆም ካብ'ቶም ኣብ ከተማ ዝቕመጡ ንኸይሓምቁ ናውቲ ትምህርቲ ኣብ ምቕራብ ይኹን ጠለብ መማህራን ንምምላእ ዝዓለመ ዝተፈላለየ ንጥፈታት የካይዱ።” ብምባል ኣብሪሁ።

ኣብ ሃገራዊ መርመራ 12 ክፍሊ ምሉእ ነጥቢ (4) ብምምጻእ ናብ ኮሌጅ ማይ-ንፋሒ ዝተጸንበረ ተማሃራይ ኬሸን ቴድሮስ ሕጂ'ውን ኣብ'ዚ ሒዝናዮ ዘለና ዓመት ትምህርቲ ኣብ ዝተኻየደ ናይ ቀዳማይ ሰሚስተር መርመራ ምሉእ ነጥቢ ብምምጻእ፡ ጉዕዞ ትምህርቱ ብዓወት ይቕጽል ኣሎ። ተማሃራይ ኬሸን ኣብቲ ኣጋጣሚ ብዛዕባ ምስጢር ዓወቱ ክገልጽ እንከሎ፡ “ካብ መባእታ ክሳብ ናይ ካልኣይ ደረጃ ትምህርተይ፡ ዓመት መጸኣ ሽልማት እናወሰድኩ'የ ዝዓበኹ። ኣብ ሃገራዊ መርመራ 12 ክፍሊ ማለት ኣብ ማትሪክ ድማ፡ ምሉእ ነጥቢ ኣምጺአ። ምሉእ ነጥቢ ምምጻእ ዘይብጻሕ ወይ ከቢድ ኣይኮነን። እንታይ ደኣ፡ ተማሃራይ ቀዳምነቱ ጸቡቕ ገይሩ ምስ ዝፈልጥ፡ ግዜኡ ብግቡእ ምስ ዘመሓድር፡ ዘድምዖ ኣገባብ ኣጸናንዓ ብኢጋኡ ምስ ዘለልን ኣብ ክፍሊ ዝወሃብ ትምህርቲ ብግቡእ ምስ ዝከታተልን፡ ብሉጽ ውጽኢት ካብ ምምዝጋብ ዝዕንቅጾ

መምህር ሳሙኤል ዘርኣም

የለን። ብዝያዳ'ቲ ብውልቀይ ዝገበርኩዎ ጻዕሪ፡ ወለደይን መማህራነይን ኣብ'ዚ ደረጃ ንኽበጽሕ ዝለዓለ ኣበርክቶ ኣለዎም።

ብዙሓት ተመሃሮ ኣብ ኮሌጃት ዝወሃብ ትምህርቲ ከቢድ ስለ ዝመስሎም፡ ኣብኡ ከይበጽሑ ብፍርሒ ይውሕጡ እዮም። እንተኾነ፡ እቲ ፍልልይ ኣብኡ ዝወሃብ ትምህርቲ ስለ ዝሰፍሕ ጥራይ እዩ። ስለዚ፡ ተመሃሮ ነቲ ክኽተልዎ ዝጸንሑ ሜላ ኣጸናንዓ ብምቕያርን ብምሕያልን ኣብቲ ዝሓልምዎ ደረጃ ክበጽሑ ከም ዝኽእሉ ተገንዚበ ኣለኹ። ቤት-ትምህርቲ ካልኣይ ደረጃ ጻዕዳ ክርስትያን፡ ከም'ተን ኣብ ከተማ ዝርከባ ኣብያተ-ትምህርቲ፡ ምሉእ ናውቲ ትምህርትን ሓያላት መማህራንን ዘጠቓለለት'ያ። ስለዚ፡ ተመሃሮ ኣገዳስነት ትምህርቲ ኣብ መጻኢ ህይወቶም ብግቡእ ተገንዚቦም፡ ነቲ ጸጋታት ክጥቀሙሉ ይግባእ” ክብል እቲ ሃብሮም መንእሰይ ይገልጽ።

ኣብ ሃገራዊ መርመራ 12 ክፍሊ 3.6 ነጥቢ ብምምጻእ ኣብ ኮሌጅ ማይ-ንፋሒ ትምህርታ ትከታተል ዘላ ተመሃሪት ሪም ተወልደብርሃን እውን፡ ኣብ መባእታ ደረጃ ትምህርቲ ብድፍኢት ሰድራ-ቤታ፡ ድሒራ ግን ብዝደለቦ ርድኢት ኣብ ትምህርቲ ብሉጽ ውጽኢት እናመዝገበት ከም ዝመጸኣት ትሕብር። ኣብ ትምህርቲ ዓለም ተመሳሳሊ ራእይ ዘለዎም መሓዙ ክትረኽብ ወይ ምስ ዕላማኻ ዝጻረር ኣካይዳ ዝኽተሉ ሰባት ክንንፉኻ ንቡር እዩ። ስለዚ፡ ተመሃሮ ምስ መን ይውዕሉን የጽንዑን ኣቐዲሞም ክስተውዕሉ ይግባእ። ኣብ ጉዕዞ-ርእሶኻ ምምርኳስ፡ ኣገባብ እተድምዕሉ ኣጸናንዓ ምልላይን ግዜኻ ብግቡእ ምቕላስን ካብ'ቶም ናብ ዓወት ዘምርሑ ወሰንቲ ረጃሒታት ምዃኖም ትጠቅስ። ከምኡ'ውን ኣብ ኮሌጅ ማሕበራዊ ህይወት ኣገዳሲ ጸላዊ ብምዃኑ፡ ተመሃሮ ዕላማኦም ኣጺፎም ብቕኑዕ መገዲ ምስ ዝጓዓዙ፡ ካብ ጸቕጢን ቤላ-ቤለውን ናጻ ኩይኖም ትምህርቶም ምስ ዝከታተሉ፡ ብሉጽ ውጽኢት ንምምጻእ ዝዕንቅጾም ብድሆ ከም ዘለ ትገልጽ።

ምልክታ

ናጽነት ደስበለ - ሓበን ገብረኣምላኽ - ሳምራዊት መለስ

VACANCY ANNOUNCEMENT

Bisha Mining Share Company is inviting applicants for the following position for Bisha site project.

1. **Position: Timberman**

   Department: Mining
   Number required: Two (02)

Primary Purpose

- To maintain and ensure that the shaft is always in a safe working condition in accordance with Mining Safety regulations, so that men and materials maybe conveyed with maximum safety.

Task description expanded to core performance areas

PERFORMANCE AREAS/GOALS

- Inspects the shaft, haulage, and tramming ways to examine for looseness, damage or obstruction and carry out spot repairs to timberwork, steel works and any other work as required by supervisor. Use gas cutting equipment and compressed air saws during such repairs.
- Checks repairs and replacements carried out by own subordinates and applies own skill/experien'ce to damages requiring higher skill.

RESPONSIBILITIES

- Ensures availability of tools & materials
- Reports leaks and damages to high/low pressure pipes so that arrangements can be made to replace/repair same
- Takes accurate measurements and pre-fabricates parts on surface where replacements and repairs cannot be carried out underground. Reports to the 'Shift Boss' where problems cannot be remedied.

Health, Safety and Environment

Unique requirements/other information

- Ability to operate all underground equipment
- The candidate must be Physically and Medically fit.

Qualifications:	**Knowledge and Experience**
○ Trade Certificate and above ○ Blasting licence Holder ○ Must pass General Timbering course ○ Valid First Aid Certificate	○ 5 years' experience in underground mining operations
Technical Skills	**Behavioral Skills**
○ Ability to assess risk and diagnostically gather information ○ Attention to detail and planning skills ○ Results orientated ○ Communication skill	○ Self-starter ○ Drive and enthusiasm ○ Development orientated ○ Passion for accuracy and perfection in delivery

General Information and other requirements:

- **Place of Work:** **Bisha.**
- **Salary:** **As per Company salary scale.**
- **Type of Contract:** **Indefinite**

Additional requirement for Nationals:

- **Having fulfilled his/her National Service obligation and provide evidence of release paper from the Ministry of Defense.**
- **Present clearance paper from current/last employer.**
- **Testimonial documents to be attached (CV, work experience credentials, a copy of your National Identity Card etc.).**
- **Only shortlisted applicants will be considered as potential candidates for an interview.**
- **Application documents will not be returned to sender.**
- **All applications should be sent through the post office.**
- **Deadline for application: 10 days from the day of publication in the Newspaper.**

Address: Please mail your applications to:-
Bisha Mining Share Company,
P. O. Box 4276 Asmara, Eritrea

Note to Eritrean applicants:
Please send a copy of your application to:

1. **Aliens Employment permits Affairs,**
   P. O. Box 7940
   Asmara, Eritrea.
2. **Mineral Resources Management**
   P. O. Box 272
   Asmara, Eritrea

1ይ ቤት-ፍርዲ ከረን

ከሳሲት ወ/ሮ ሳምራዊት ብርሃ ወልዳይ፡ ተጸዋዒ ኣቶ ፍረዶም ተኪኤ ክፍሉ ናይ ስቪል ጉዳይ ክሲ ቀሪቡልካ ስለዘሎ፡ ብኣካል ወይ ብሕጋዊ ወኪል ን23/4/25 ኣብ ቤ/ፍ ቅረብ፡ እንተዘይቀሪብካ፡ ጉዳይካ ኣብ ዘየለኻሉ ክረአ ምዃኑ ነፍልጥ።

1ይ ቤት-ፍርዲ ኣቑርደት

ለባሲ. ቀሺ. ተስፋይ፡ ሓውና ግደ ቀሺ. ተስፋይ ስለዝዓረፈ፡ ንሕና 3 ኣሕዋቱ ወረስቲ ምዃንና ይረጋገጸልና ስለ ዝበለ፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን14/4/25 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ።

ወ/ሮ ማዕድን ሃይሉ የማነኣብ፡ ተጸዋዒ ኣቶ ተስፋኣለም ተከስተ ዘራጼን፡ ሞግዚትነት ናይ ጓለይ ይሓትት ስለ ዘለኹ፣ ኣድራሻኡ ስለዘይተፈልጠ ይጸወዓለይ ስለ ዝበለት፣ ብኣካል ወይ ብሕጋዊ ወኪል ን10/4/25 ኣብ ቤ/ፍ ቅረብ፡ እንተዘይቀሪብካ፡ ጉዳይካ ኣብ ዘየለኻሉ ክረአ ምዃኑ ነፍልጥ።

1ይ ቤት-ፍርዲ ኣፍዓበት

ቦኺታ ዑስማን ማሕሙድ፡ ስም ኣደይ ጆምዕ መሓመድ እድሪስ ጋሽ ምባል ተረፉ ጆሚዕ ሓምድ መሓመድ ተባሂሉ ይተኣረመለይ ስለ ዝበለት፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን16/4/25 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ።

ፋጥማ ዑስማን ማሕሙድ፡ ስም ኣደይ ከድጃ ስዒድ ዓሊ. ምባል ተረፉ ዓሻ እብራሂም ዓሊ. ተባሂሉ ይተኣረመለይ ስለ ዝበለ፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን16/4/25 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ።

ጆሚላ ማሕሙድ እድሪስ ምባል ተረፉ ጆሚዕ ማሕሙድ እድሪስ ተባሂሉ ይተኣረመለይ ስለ ዝበለት፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን16/4/25 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ።

ፋጥና መሓመድ ዓብዱራሕማን ምባል ተረፉፋጥና ማሕሙድ ተባሂሉ ይተኣረመለይ ስለ ዝበለት፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን16/4/25 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ።

1ይ ቤት-ፍርዲ ዓሰብ

ናርዶስ መሓሪ ኣስመላሽ፡ ዓብዮና መድህን ተስፋይ ሓየሎም ስለዝዓረፈት፡ ንኣና ስወእ መሓሪ ኣስመላሽ ተከእና 2 ደቁ ወረስቲ ምዃንና ይረጋገጸልና ስለ ዝበለት፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን30/4/25 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ።

ኣነ ኣብራሽ ሓድጉ ዓሊ. ዝተበሃልኩ፡ ምስ ወዘቢ. ህያብ ኣቶ ይግዛው ጸጋዩ ካሕሳይ፡ ኣብ መንግስና ዝነበርናዮ ሕጋዊ ህያብ ሰነድ፡ ነቲ ኣብ ዞባ ዓንሰባ፡ ን/ዞባ ከረን ከባቢ. 05 ዞን 05 ዚፕ ኮድ 6K-1199፡ ፕሎት/ብሎክ 27፡ ፓርስል F፡ ብመለለዩ ቁ. ንብረት 6BRKR000837 ዝተመዝገበ ገዛ ስፍሓቱ፡ 375 ት/ሜ ዝኾነ ዘይንቀሳቐስ ንብረት (ገዛ) ብህያብ ዝተቐበልክዎ፡ ናብ ስመይ ከመሓላልፎ ስለ ዝደለኹ፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ኣብ ውሽጢ. ሓደ ወርሒ፡ ሕጊ. ብዘአዝዞ መሰረት ካብ ዝምልከቶ ቤት ፍርዲ ናይ መአገዲ. ትእዛዝ ወይ ናይ መውዳእታ ውሳነ ይግባይ ተባሂሉሉ እንተኾይኑ ሒዙ ናብ ቤት ጽሕፈት ፓብሊክ ኖታርን ካዳስተር ዞባ ዓንሰባ ከረን ይቕረብ። ዝቃወም ምስ ዘይህሉ ግን ኦርጂናል ሰነዳተይ ሒዘ ጉዳየይ ክፍጸም ምዃነይ እሕብር።

ኣብራሽ ሓድጉ ዓሊ.

ሓራጅ

ብፍ/በ/መሳል ወ/ሮ ደርጋኣለም ኣርኣያ፡ ምስ ብፍ/በ/ዕዳ ኣቶ ሳሚኤል ኣምባሳደር ንዝተፈጥረ ክርክር፡ ዝስዕብ ዝተጠቕሳ መካይን ብሓራጅ ንክሽየጥ ትእዛዝ ስለዝተዋህበ፡ እዘን ዝስዕባ መካይን፦

1. ቁ/ሰሌዳ ኢ.ኣር -1-A7055 ራቭ 4 ዝዓይነታ ናይ ገዛ መኪና፡ ትወስዶ ኑዱዲ. ናፍታ ኮይኑ፡ ጉድለት የብላን። ባዝርያ ድኹም ኮይኑ ማጠቓለሊ. ዋጋኣ 350,000.00 ናቕፋ (ሰለስተ ሚእትን ሓሙሳን ሽሕ ናቕፋ) እዩ።
2. ቁ/ሰሌዳ ኢ.ኣር -1-A6952 ኦፔል ዝዓይነታ ናይ ገዛ መኪና፡ ትወስዶ ኑዱዲ. ናፍታ ኮይኑ፡ ጉድለት ባዝርያ ክራክ ጅራቫከኒ የለን። ቤትሮ ናይ ቅድሚት ናይ ጎኒ ሰበር ምሉእ መብራህቲ ናይ ድሕሪት ፍረቻ ምትዕርራይ የድልዮ። ማጠቓለሊ. ዋጋ 95,000.00 (ቴስዓን ሓሙሽተን ሽሕ ናቕፋ) እዩ።
3. ቁ/ሰሌዳ ኢ.ኣር -1-B-8977 ናይ ቀደም ቁ/ሰሌዳ ትፍለጥ ኢ.ኣር-02470 ቮልቮ፡ ትወስዶ ኑዱዲ. በዝኒን ዘለዋ ጉድለታት ትርቦ ባዝርያ፡ ክራክ፡ ሰኳርታ ጎማ፡ ጅራቫከኒ የለን። ማጠቓለሊ. ዋጋ ሓራጅ 85,000.00 (ሰማንያን ሓሙሽተን ሽሕ ናቕፋ) እዩ። ኣብዘን ልዕሊ ዝተጠቕሳ መካይን ንዝግበር ሓራጅ ክሳተፍ ዝደሊ፡ ብስም ፈጻሚ. ፍርዲ CPO ካብ ዝቐረበ ግምት ዋጋ 1/4 ኣስራብ ወይ ተጠራቃሚ. ሕሳብ ብኣካል ወይ ብሕጋዊ ወኪል ሒዙ ብምቕራብ ክወዳደር ይኽእል። ተወዳዳሪ ቅድሚ. ዕለት ጨረታ 5ተ ናይ ስራሕ መዓልታት ዘሎ፡ ክበጽሖ ዝደሊ. ማጠን ግዝኡብ ብፈደልን ብኣሃዝን ኣብ ፖስታ ዓሺጉ ኣብ ላ/ቤ/ፍርዲ. ቤ/ጽ/ፈ/ፍርዲ. ቁ.62 ዘሎ ሳንዱቕ የእቱ። ሓበሬታ ንዝደሊ. ኣብ ቁ/65 ቀሪቡ ይወከስ፡ ዝስዕባ መካይን ክርኢ. ዝደሊ፡ ኣብ ሓለዋ ጋራጅ ከባቢ. ባር ቶሪኖ ከይዱ ክርኢ. ይኽእል። ዝቃወም እንተሎ፡ ካብ ዝምልከቶ ቤት ፍርዲ. መአገዲ. እንተዘይኣምጺኡ፡ ሓራጅ ኣየቋርጽን።

ቦታ ጨረታ፦ ላ/ቤ/ፍርዲ. ቁጽሪ 27
ዕለት ጨረታ፦ 1. ናይ ቀዳመይቲ ዝተጠቕሰት መኪና 08/05/2025
2. ካልኣይቲ ዝተጠቕሰት መኪና 15/05/2025
3. ሳልሰይቲ ዝተጠቕሰት መኪና 27/05/2025
ሰዓት ጨረታ፦ 3:00 ድቀ-4:00 ድቀ
ቤ/ጽ/ዋ/ፈ/ፍርዲ.

ምልክታ

ናጽነት ደስበለ - ሓበን ገብረኣምላኽ-ሳምራዊት መለስ

1ይ ቤት-ፍርዲ ዞባ ማእከል ኣስመራ

ከሰስቲ ሳባስዩም ተኽለሚካኤል፡ተጸዋዕቲ ቁ.1ሳራ ገብረየሱስ ደፋዕ 2.ኣብራሽ ገብረየሱስ ደፋዕ 3.ኣበበ ገብረየሱስ ደፋዕ 5.ወረ/ኰ/ምርሻ ገብረየሱስ ደስታ 5.1ደሃብ ኣብርሃም ወልደየሱስ 5.2.ፍቓዱ ኣብርሃም ወልደየሱስ 5.3.ርሻን ኣብርሃም ወልደየሱስ 6.ወረ/ኰ/ኣርኣያ ገብረየሱስ ደፋዕ 6.1ፍረሂወት ኣርኣያ ገብረየሱስ 6.2.ሄለን ኣርኣያ ገብረየሱስ፣ ንዓኹም ዝምልከት ናይ ምቅሊት ውርሲ ክሲ ቀሪቡልኩም ስለዘሎ፡ ን15/4/25 ኣብ ቤ/ፍ 2ይ መጋባእያ ቁ.49 ቅረቡ። እንተዘይቀሪብኩም፡ ጉዳይኩም ኣብ ዘየለኹምሉ ክረአ ምዃኑ ነፍልጥ።

ኣቶ ሰኣሉ ተወልደ ሓጎስ፡ ስም ኣደይ ሃዋርያት ተሰፋሚካኤል ምባል ተሪፉ፡ ለተሃዋርያት ተሰፋሚካኤል ተባሂሉ ይተኣረመለይ ስለ ዝበለ፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን22/4/25 ኣብ ቤ/ፍ 9ይ መጋባእያ ቁ.32 ይቕረብ።

ካርላ ኣማኑኤል ምባል ተሪፉ፡ ካሮሊና ኣማኑኤል ተባሂሉ ይተኣረመለይ ስለ ዝበለት፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን22/4/25 ኣብ ቤ/ፍ 9ይ መጋባእያ ቁ.32 ይቕረብ።

1ይ ቤት-ፍርዲ ዕዳጋ እኽሊ

ሞርያ ፍስሃ ሰለሞን፡ ወኪል ወ/ሮ ሓረጋወይኒ ምሕረትኣብ፡ ኣቡሓጎይ ሰለሙን ተሰፉሃንስ ዓየይ ንጽህቲ መንከ ስለዘዋረፉ፡ ኣነ ምስ 4 ኣሕዋተይን 3 ኣሞታተይን 1 ሓወቦይን ወረስቲ ምዃንና ይረጋገጸልና ስለ ዝበለ፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን25/4/25 ኣብ ቤ/ፍ 6ይ መጋባእያ ይቕረብ።

ዓወት ባሰልየስ ገብረኪዳን ምባል ተሪፉ፡ ዑቕባሰላሴ ባሰልየስ ገብረኪዳን ተባሂሉ ይተኣረመለይ ስለ ዝበለ፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን7/4/25 ኣብ ቤ/ፍ 5ይ መጋባእያ ይቕረብ።

ብወሉዳ ቀሺ ዘርኣዳዊት በርሀን ወ/ሮ ሃይማኖት ታከለን፡ ት/ዕድመ ሰሊየና ዘርኣዳዊት በርሀ ምባል ተሪፉ፡ ሰሊየና ዘርኣዳዊት፡ ተባሂሉ ይተኣረመለይ ስለ ዝበለት፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን9/4/25 ኣብ ቤ/ፍ 7ይ መጋባእያ ይቕረብ።

ብወለዱ ቀሺ ዘርኣዳዊት በርሀን ወ/ሮ ሃይማኖት ታከለን፡ ት/ዕድመ ያእቆብ ዘርኣዳዊት በርሀ ምባል ተሪፉ፡ ያእቆብ ዘርኣዳዊት በርሀ ተባሂሉ ይተኣረመለይ ስለ ዝበለ፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን9/4/25 ኣብ ቤ/ፍ 7ይ መጋባእያ ይቕረብ።

ዓቢል ዳኒኤል መሓሪ፡ ወኪል ኣስቴር ዘርኣይ፡ ስም ኣደይ ኣስቴር ዳኒኤል ምባል ተሪፉ፡ ኣስቴር ዘርኣይ ጉበረ ተባሂሉ ይተኣረመለይ ስለ ዝበለ፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን15/4/25 ኣብ ቤ/ፍ 5ይ መጋባእያ ይቕረብ።

ኣበባ ኣልማ ጼጋይ፡ ኣኮና ጼጋይ ተሰፋጋብር ዓንደጻዮን ስለዘዋረፈ፡ ኣነ ምስ 4 መወትቲ ኣሕዋቱ ተተካእቲ ደቆም ወረስቲ ምዃንና ይረጋገጸልና ስለ ዝበለት፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን15/4/25 ኣብ ቤ/ፍ 5ይ መጋባእያ ይቕረብ።

ከሳሲ. ኣቶ ሓይለዝጊ በርሀ መሓረና፡ ተኸሳሲት ወ/ሮ ኑብያት ኪዳነ ኣስበዶም፡ ናይ ሓዳር ክሲ ቀሪቡልኪ ስለዘሎ፡ ብኣካል ወይ ብሕጋዊ ወኪል ን22/4/25 ኣብ ቤ/ፍ 8ይ መጋባእያ ቅረቢ። እንተዘይቀሪብኪ፡ ጉዳይኪ ኣብ ዘየለኽሉ ክረአ ምዃኑ ነፍልጥ።

ከሳሲ. ኣቶ ግርማጽዮን ገብረእየሱስ፡ ተኸሳሲት ወ/ሮ ኣዝመራ ክንፈ ወልደስላሴ፡ ናይ ሓዳር ክሲ ቀሪቡልኪ ስለዘሎ፡ ብኣካል ወይ ብሕጋዊ ወኪል ን18/4/25 ኣብ ቤ/ፍ ቅረቢ። እንተዘይቀሪብኪ፡ ጉዳይኪ ኣብ ዘየለኽሉ ክረአ ምዃኑ ነፍልጥ።

ኣቶ ርብል ጸጋዩ ዞሚካኤል፡ ተጸዋዒ ኣቶ ኣብርሃ ሃብተማርያም ተስፋይ፡ ናይ ስም ምትሕልላፍ ክሲ ቀሪቡልካ ኣድራሻኻ ስለዘይተፈልጠ፡ ብጋዜጣ ሓዳስ ኤርትራ ተጸዊዕካ ን15/4/25 ኣብ ቤ/ፍ 5ይ መጋባእያ ቅረብ። እንተዘይቀሪብካ፡ ጉዳይካ ኣብ ዘየለኻሉ ክረአ ምዃኑ ነፍልጥ።

ልኡላ ምሕረትኣብ ወልደየውሃንስ፡ ኣዴና ጸሃይሽ ተስፋይ ገብረማርያም ስለዘዋረፈት፡ ኣነ ምስ 1 ሓፍተይ ወረስቲ ምዃንና ይረጋገጸልና ስለ ዝበለት፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን15/4/25 ኣብ ቤ/ፍ 5ይ መጋባእያ ይቕረብ።

ዳኒኤል መድሃኔ ማእከለ፡ ኣቦይ መድሃኔ ማእከለ ዘርአ ስለዘዋረፈ፡ ኣነ ምስ 1ሓፍተይ ወረስቲ ምዃንና ይረጋገጸልና ስለ ዝበለ፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን15/4/25 ኣብ ቤ/ፍ 5ይ መጋባእያ ይቕረብ።

ከሳሲ. ኣቶ ሄርሞን ዘርኣም ቀለተ፡ ተኸሳሲት ወ/ሮ ሰላም ደሳለ መብራህቱ፡ ናይ ሓዳር ክሲ ቀሪቡልኪ ስለዘሎ፡ ብኣካል ወይ ብሕጋዊ ወኪል ን22/4/25 ኣብ ቤ/ፍ 8ይ መጋባእያ ቅረቢ። እንተዘይቀሪብኪ፡ ጉዳይኪ ኣብ ዘየለኽሉ ክረአ ምዃኑ ነፍልጥ።

ርበል መሉጌታ ተኽለኣብ ምባል ተሪፉ፡ ወልደገብርኤል መሉጌታ ተኽለኣብ ተባሂሉ ይተኣረመለይ ስለ ዝበለ፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን15/4/25 ኣብ ቤ/ፍ 5ይ መጋባእያ ይቕረብ።

ዓብደልርሓም ኣበብከር እድሪስ፡ ኣደይ ህይወት ተስፋስላሴ ባህታ ስለዘዋረፈት፡ ኣነ ጥራይ ወራሲ ምዃነይ ይረጋገጸለይ ስለ ዝበለ፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን15/4/25 ኣብ ቤ/ፍ 5ይ መጋባእያ ይቕረብ።

ብፍ/በ/ዕዳ ወ/ሮ ጸገወይኒ ተኽለሰንበት ዘርኣብሩኽ፡ ብፍ/በ/መሳል ኣቶ ካሕሳይ ሃይለ ስብሃቱ፡ ክሲ ተመስሪቱልካ ስለዘሎ፡ ብኣካል ወይ ብሕጋዊ ወኪል ን22/4/25 ኣብ ቤ/ፍ 8ይ መጋባእያ ቅረብ። እንተዘይቀሪብካ፡ ጉዳይካ ኣብ ዘየለኻሉ ክረአ ምዃኑ ነፍልጥ።

ብፍ/በ/ዕዳ ሐሴን ዓብደረቦ ዓብደሉ፡ ብፍ/በ/መሳል ሳሊሓ መሓመድኑር ሐሴን፡ ንፈጸማ ዝምልከት ክሲ ቀሪቡልኪ ስለዘሎ፡ ብኣካል ወይ ብሕጋዊ ወኪል ን22/4/25 ኣብ ቤ/ፍ 8ይ መጋባእያ ቅረቢ። እንተዘይቀሪብኪ፡ ጉዳይኪ ኣብ ዘየለኽሉ ክረአ ምዃኑ ነፍልጥ።

ከሳሲት ወ/ሮ የሃና የማን ተሰፋሚካኤል፡ ተኸሳሲ ሓገስ በርሀ ኣድሓኖም፡ ንስም ምትሕልላፍ ዝምልከት ክሲ ቀሪቡልካ ስለዘሎ፡ ብኣካል ወይ ብሕጋዊ ወኪል ን22/4/25 ኣብ ቤ/ፍ ቅረብ። እንተዘይቀሪብካ፡ ጉዳይካ ኣብ ዘየለኻሉ ክረአ ምዃኑ ነፍልጥ።

ሜላት ጸጋዩ ተኽልኣብ፡ ስም ኣደይ ጸገ እስቲፋኖስ ምባል ተሪፉ፡ ጸግሃና እስቲፋኖስ ወልዳይ ተባሂሉ ይተኣረመለይ ስለ ዝበለት፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን22/4/25 ኣብ ቤ/ፍ 8ይ መጋባእያ ይቕረብ።

ኣናድያ ፍቅረሰብ ኣልኣዛር፡ ስም ኣደይ፡ ፍረወይኒ ተኽለ ገብረመስቀል ምባል ተሪፉ፡ ፍረወይኒ ተኽለሃይማኖት ገብረመስቀል ተባሂሉ ይተኣረመለይ ስለ ዝበለት፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን22/4/25 ኣብ ቤ/ፍ 8ይ መጋባእያ ይቕረብ።

ተመስገን መርሃዊ ተኽለዝጊ ምባል ተሪፉ፡ ተመስገን ዓንደማርያም ዓንደጻዮን ተባሂሉ ይተኣረመለይ ስለ ዝበለ፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን22/4/25 ኣብ ቤ/ፍ 8ይ መጋባእያ ይቕረብ።

ንግስቲ ቀሺ ኣፈወርቂ ወልደሚካኤል፡ ሓወይ ዓንደጻዮን ቀሺ ኣፈወርቂ ወ/ሚካኤል ስለዝዘሰወ፡ ኣነ ምስ 4 ኣሕዋተይ ወረስቲ ምዃንና ይረጋገጸልና ስለ ዝበለት፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን18/4/25 ኣብ ቤ/ፍ 8ይ መጋባእያ ይቕረብ።

ኤልሳ ሃይለ ይግዛው ምባል ተሪፉ፡ ኤልሳ ሃይለማርያም ይግዛው ተባሂሉ ይተኣረመለይ ስለ ዝበለት፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን15/4/25 ኣብ ቤ/ፍ 8ይ መጋባእያ ይቕረብ።

1ይ ቤት-ፍርዲ ጳዕዳ ክርስትያን

ወ/ሮ ሂወት ኣብርሃ ወልደገብርኤል፡ ብዓል ቤተይ ተስፋይ ፍስሃ ገብረመስቀል ስለዘዋረፈ፡ ንዓይ ናይ መጻምዲ ማሰለይ ይተሓለወለይ፡ 6 ደቅና ድማ ወረስቲ ምዃናም ይረጋገጸሎም ስለ ዝበለት፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን17/4/25 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ።

1ይ ቤት-ፍርዲ ዓዲ ጓዕዳድ

ሃናዊት ዘርኣብሩኽ ምባል ተሪፉ፡ ሃና ዘርኣብሩኽ ኣብርሃም፡ ስም ኣደይ ከኣ ሰሊየና ዘርኣብሩኽ ምባል ተሪፉ፡ ብርኽቲ ተኽለ ሓንጣል ተባሂሉ ይተኣረመለይ ስለ ዝበለት፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን30/4/25 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ።

ኣቶ መንከ ገብረክርስቶስ ወልደሚካኤል፡ ሓወይ ወልዱ ገብረክርስቶስ ወልደሚካኤል ስለዝዘሰወ፡ ኣነ ምስ 3 ኣሕዋተይ ወረስቲ ምዃንና ይረጋገጸልና ስለ ዝበለት፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን5/5/25 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ።

ወ/ሮ ጸገ ገብረእግዚኣብሄር ገብረሚካኤል፡ ብዓል ቤተይ ተስፋይ የማን ዑቕባይ ስለዘዋረፈ፡ ንዓይ ናይ መጻምዲ ማሰለይ ይተሓለወለይ፡ 3 ህልዋት ደቅና 1 መዋቲት ተተካኢት 1ጓል ወረስቲ ወረስቲ ምዃናም ይረጋገጸሎም ስለ ዝበለት፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን5/5/25 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ።

ኣቶ ገብረብርሃን ገብረኣብ ሃብቱ፡ ሓወይ ገብረመድህን ገብረኣብ ሃብቱ ስለዘዋረፈ፡ ኣነ ጥራይ ወራሲ ምዃነይ ይረጋገጸለይ ስለ ዝበለ፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን8/4/25 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ።

ቤንሆር ኩሉብርሃን በርሀ ምባል ተሪፉ፡ ቢንያም ኩሉብርሃን በርሀ ተባሂሉ ይተኣረመለይ ስለ ዝበለ፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን5/5/25 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ።

ኣቶ የናታን ግርማጼን ገብረሂወት ምባል ተሪፉ፡ የናስ ግርማጽዮን ገብረሂወት ተባሂሉ ይተኣረመለይ ስለ ዝበለ፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን10/4/25 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ።

ከሳሲት ምሕረት ወልደትንሳኤ ትኳቡ፡ ተጸዋዒ ኣቶ ከበደም ገብረገርግሽ፡ ናይ ወድኻ ምምዝጋብ ስልጣን ሕቶ ቀሪቡልካ ስለዘሎ፡ ብኣካል ወይ ብሕጋዊ ወኪል ን 10/4/25 ኣብ ቤ/ፍ ቅረብ። እንተዘይቀሪብካ፡ ጉዳይካ ኣብ ዘየለኻሉ ክረአ ምዃኑ ነፍልጥ።

ሃብተማርያም ሓጎስ ገዛኢ ምባል ተሪፉ፡ መርሃዊ ሓጎስ ገዛኢ ተባሂሉ ይተኣረመለይ ስለ ዝበለ፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን5/5/25 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ።

1ይ ቤት-ፍርዲ ደባርዋ

ወ/ሮ ኣስመረት ስዩም በርሀ፡ ኣዴና ዛፉ ሃብቱ ገብረሂወት ስለዘዋረፈት፡ ኣነ ምስ 4 ኣሕዋተይ ወረስቲ ምዃንና ይረጋገጸልና ስለ ዝበለት፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን30/4/25 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ።

1ይ ቤት-ፍርዲ መንደፈራ

ዶልሺ ተስፋልደት ግርማይ ምባል ተሪፉ፡ ኣርሴማ ተስፋልደት ግርማይ ተባሂሉ ይተኣረመለይ ስለ ዝበለት፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን28/5/25 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ።

ት/ዕድመ ፊንሃስ ርእሶም ወልዱ ምባል ተሪፉ፡ ናኣድ ርእሶም ወልዱ ተባሂሉ ይተኣረመለይ ስለ ዝበለ፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን28/5/25 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ።

1ይ ቤት-ፍርዲ ዓዲ ኳላ

ወ/ሮ ኣበባ ኣለም ኣብረሃ፡ ብዓል ቤተይ የሴፍ ገብረእየሱስ ጉብሳ ስለዝዘሰወ፡ ንዓይ ናይ መጻምዲ ማሰለይ ይተሓለወለይ፡ 6 ደቅና ድማ ወረስቲ ምዃናም ይረጋገጸሎም ስለ ዝበለት፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን16/4/25 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ።

ሳሙኤል ሃብተ ተኽለሚካኤል ምባል ተሪፉ፡ ኢሰያስ ሃብተ ተኽለሚካኤል ተባሂሉ ይተኣረመለይ ስለ ዝበለ፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን16/4/25 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ።

ኣዘዚ የማነ ተስፋሚካኤል ምባል ተሪፉ፡ ሄርሞን የማነ ተስፋማርያም ተባሂሉ ይተኣረመለይ ስለ ዝበለ፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን11/4/25 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ።

ሄርሞን የሴፍ ጊያርጊስ ምባል ተሪፉ፡ ናሆም የሴፍ ጊያርጊስ ተባሂሉ ይተኣረመለይ ስለ ዝበለ፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን11/4/25 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ።

ኣስቴር የሴፍ ጊያርጊስ ምባል ተሪፉ፡ ዥዥብ የሴፍ ጊያርጊስ ተባሂሉ ይተኣረመለይ ስለ ዝበለ፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን11/4/25 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ።

ፍጹምብርሃን ገብረዝግኣብሄር ዑቕባሚካኤል ምባል ተሪፉ፡ ፍጹም ገብረእግዚኣብሄር ዑቕባሚካኤል ተባሂሉ ይተኣረመለይ ስለ ዝበለ፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን11/4/25 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ።

ከሳሲ. ምሕረትኣብ ሃብቱ በርሀ፡ ተኸሳሲት ራሄዋ ዑቕባማርያም ክፍሉ፡ ናይ ሰበል ክሲ ቀሪቡልኪ ስለዘሎ፡ ብኣካል ወይ ብሕጋዊ ወኪል ን11/4/25 ኣብ ቤ/ፍ ቅረቢ። እንተዘይቀሪብኪ፡ ጉዳይኪ ኣብ ዘየለኽሉ ክረአ ምዃኑ ነፍልጥ።

ቅሳት የማነ ተስፋሚኣኤል ምባል ተሪፉ፡ልድያ የማነ ተስፋማርያም ተባሂሉ ይተኣረመለይ ስለ ዝበለት፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን11/4/25 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ።

1ይ ቤት-ፍርዲ ደቀምሓረ

ክንዲሓፍቲ ማሰፍን ኣብርሃ፡ ብዓል ቤተይ መሓሪ ግርማይ በይን ስለዘዋረፈ፡ ንዓይ ናይ መጻምዲ ማሰለይ ይተሓለወለይ፡ 7 ደቁ ድማ ወረስቲ ምዃናም ይረጋገጸሎም ስለ ዝበለት፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን18/4/25 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ።

ሸንከለ ተስፋኣለም ቀለታ ምባል ተሪፉ፡ ሪም ተስፋኣለም ቀለታ ተባሂሉ ይተኣረመለይ ስለ ዝበለ፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን18/4/25 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ።

1ይ ቤት-ፍርዲ ዓዲ ቐይሕ

ኣቶ ተስፋይ ተስፋማርያም ገብረሚካኤል፡ ኣቦይ ተስፋማርያም ገብረሚካኤል ስለዘዋረፈ፡ ኣብ ዝንቀሳቐስ ይኹን ዘይንቀሳቐስ ንብረት ኣነ ምስ 3 ኣሕዋተይ ወረስቲ ምዃንና ይረጋገጸልና ስለ ዝበለ፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን10/4/25 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ።

1ይ ቤት-ፍርዲ ዓረዛ

ምጽኣል ገብረሂወት ሃይለሚካኤል ምባል ተሪፉ፡ ምብራቕ ገብረሂወት ሃይለሚካኤል ተባሂሉ ይተኣረመለይ ስለ ዝበለት፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን17/4/25 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ።

1ይ ቤት-ፍርዲ ጊንዳዕ

መሓመድ ኣደም እድሪስ ምባል ተሪፉ፡ ማሕሙድ ኣደም እድሪስ ተባሂሉ ይተኣረመለይ ስለ ዝበለ፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን15/4/25 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ።

ኣብ ዞባ ደቡብ ን/ዞባ ዓዲ ቐይሕ ዞባ 2 ምም/ 02 ቁ.ገዛ 240 ብቁ. ምስክር ወረቐት 500092 መወከሲ. ቁ 500295 ስፍሓት መሬት 71.51 ት/ሜ ብስም ነ/ሄር ጀማዓ ዓሊ መሓመድ ዝተመዝገበ፡ ንወደይ ኣቶ ዓብዱ ሓጅ ኣሕመድ ብውህብቶ ዝሃብኦ ስለዝዓደኹዎ'ሞ ናብ ስመይ ከሰጋግሮ ስለ ዝደለኹ፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ኣብ ውሽጢ 30 መዓልቲ ካብ ዝምልከቶ ቤት ፍርዲ መኣገዲ ወይ ይግባይ ተባሂሉ እንተነይሩ ውሳነ ሒዙ ናብ ቤት ጽሕፈት ምምሕዳር ዞባ ደቡብ ን/ዞባ ከተማ ዓዲ ቐይሕ ይቕረብ። እንተ ዘይቀሪቡ፡ ብዘለኒ ሰነዳት ጉዳየይ ክውድእ ምዃነይ እሕብር።

ሓጅ ሳልሕ ኢብራሂምዓሊ ሸም ዓሊ

ካብ ዞባታት

ጸብጻብ ሸማግለ ቁጠባዊ ልምዓት

ንመበል 23 ስሩዕ ኣኼባ ባይቶ ዞባ ማእከል

ኤርትራ ቁጠባኣ ኣዕቢዩ፡ መነባብሮ ህዝባ ከበርኽ ዝኽእል፡ ብዙሕ ባህርያዊ ጸጋታት እትውንን ሃገር'ያ። ከንዲ ዝኾነ፡ ዓይኒ ገበትትን ተጻባእትን ልባ ኣውዲቓ ልምዓታዊ መደባታ ከይተተግብር፡ ህዝባ እፎይታ ረኺቡ ጸጋታቱ ከይጥቀም ማእሊያ ዘይብሎም ፈተነታት ክፈጥር ጸኒሖ ኣሎ።

እዚ ስወርን ግሁድን ተጻብኦታት፡ ቁጠባዊ ዕብየትን ደረጃ መነባብሮን ህዝብና ከምቲ ክኸውን ዝነበሮ ክኸውን ዝግበኦን ከይከውን ዕንቅፋት ኮይኑ ጸኒሑ ኣሎ። ሳላ ዘይንቕነቕ ሓድነት፡ ስጥመት ህዝብን መሪሕነትን ግን፡ መረርቲ እዋናት ብጽንዓት መኪትና ኣብ ዘተኣማምን ባይታ ክንረግጽ በቒዕና ኣለና። የግዳስ ተጻብኦታት ፈጺሙ ኣብቂዖ'ዩ ክንብል ኣይንኽእልን። ምስ ዝሓለፈ ብምንጽጻር ኣብ ዝሓሸ መድረኽ ስለእንርከብ ግን፡ ጎኒ ጎኒ እቲ ውሕስነትን ሕፍርትን ሃገር ንምርግጋጽ ዝካየድ መኸተ፡ ኑቲ ሰሩ ነኺሱ፡ ኪኖ ምጽማም ተጸሚሙ ሃገር ዘቖደመ ህዝቢ፡ ቁጠባዊ ሩፍታ ዝረኽበሉ ኩነታት ንምፍጣር ጻዕርና ከዛይድ የድሊ።

ከምዝፍለጥ ጠመተ መንግስቲ ኤርትራ፡ ርሑቕ ዘማዕደወ ሰርበተኽ ለውጢ ናብ ምምጻእ ዘድሃበ እዩ። ዝኾነ ክውን ንምግባር ድማ ዓበይቲ ስትራተጂያውያን መደባት ይትግበሩ ኣለው። ማዕረ ማዕረ'ዚ ከኣ ኣብ እዋናዊ ጸገማት ህዝቢ ንምፍታሕ ምፍጣር ዕድላት ስራሕ፡ ሸቐሊ ወፍሪን ኣቓልቦ ክወሃቦ ኣገዳሲ እዩ።

ኣብዚ ሕጂ እዋን ብዘሎ ኩነታት፡ ሰራሕተኛ ዝኸፈሎ ደሞዝ ንብምሉኡ ጠለባቱ ክሽፍን ዝኽእል ኣይኮነን። ዋጋታት ምስ ኣታዊታት ዝቀራረብ ኣይኮነን። ከንዲ ዝኾነ ዋጋታት መሰረታዊ ጠለብት ዝመዓራረየሉ ኩነታት ምፍጣር ልዑል ኣተኩሮ ተዋሂቡዎ ክስርሓሉ ዘለዎ እዩ። ምስዚ ተኣሳሲሩ ክምስገን ዘለዎ ድኳናት ሕድሪ ዝህቦኦ ኣገልግሎት እዩ። ይኹን እምበር ንኹሉ ጠለባት ዘማልእ ኣይኮነን። ስለዚ ቀረባቱ ኩበዝሒ ህዝቢ ብቑጻሊ ዘርቅርቦ ዘሎ ርእይቶ እዩ።

ቀረብ ባኒ ንምውሓስ ብመንግስቲ ዝግበር ድጎማ ዓቢ እዩ። እንተኾነ፡ ተጠቃምት ባኒ ምስ ግዜ እናዓበየ ይኸይድ ስለዘሎ፡ መቑንን ዘውሰኽሉ ኩነታት ምፍጣር፡ ኣብ ዓይነትን ሚዛንን ባኒ ዝርኣ ጸገማት ዕቱብ ምቁጽጻር ክግበረሉ የድሊ።

ብሳላ'ቲ ዘኹርዕን ዘይትን ናይ ምትሕግጋዝ ባህልና፡ ኣብ ወጻኢ ዝነብሩ ዜጋታትና ስድራቤቶም ኣብ ምጥዋር ዝነብርዎ ዘለዉ ኣበርክቶ ዓቢ እዩ። ኣብዚ መዳይ'ዚ ትካል ሽርፌ ሂምቦልን ንግዳዊ ባንክ ኤርትራን ዝሁብዎ ዘለዉ ኣገልግሎት ዝምስገን እዩ። እንተኾነ ኣገልግሎት ሓዋላ ኣብ ውሱን ቦታ ብምኻኑ ዝፈጥሮ ጸገማት ፍታሕ የድልዮ ኣሎ።

ሕርሻዊ ልምዓት ንምስፋሕ ብዙተኻየደ ጻዕሪ ምህርቲ እናሰሰነ ይኸይድ ከምዘሎ ርኡይ እዩ። ማዕረ ማዕረኡ ከኣ ፍርያት ብሕጋዊን ርትዓውን ኣገባብ ናብ ዕዳጋ ቀሪቡ ኣፍረይትን ኣህለኽትን ዝረብሑሉ ኩነታት ምፍጣር የድሊ።

ተጀሚሩ ዘሎ ምሃብን ምሕዳስን ፍቓድ ዋኒን ንተሰፋ ህዝቢ ኣዕሪጉዎ ኣሎ። ፍቓድ እታውን ወፍሪን ድማ እግሪ እግሩ ክስዕብ እምነቶ ህዝቢ እዩ።

ሕርሻ

ጽላት ሕርሻ ዓንዲ ሕቖ ቁጠባ ብምዃኑ፡ ኣብ ሃገራዊ መደባት ልምዓት ቀዳምነት ተዋሂቡዎ ብስፍሓት ይስረሓሉ ኣሎ። ኣብ ዞባና ጥራሕ ዛጊት 130 ዲጋታትን ራህያታትን ተሰሪሑ ኣሎ። እዚ ኣብ ቁጠባዊ ዕብየት ዞባናን ሃገርናን ዝህልዎ ተራ ርዱእ እዩ። ድሮ'ውን ፈጢርዎ ዘሎ ለውጢ ቀሊል ኣይኮነን። ኣብ ዞባና ቀረብ ኣሕምልቲ ኣብ ዘተኣማምን ደረጃ በጺሑ ይርከብ።

ኩነታት ዝናብን ዘራእትን ሉም ዘበን ዝሓሸ'ዩ ነይሩ። ዝዘበ መጠን ዝናብ ኣብ ምህብታም ልዕሊ ባይታውን ትሕተ ባይታውን ማያት፡ ምስሳን ምህርትን መጕሓዲን ዝህልዎ ግደ ዓቢ ኮይኑ፡ ኣብ ልዕሊ ጀራዲን ብዘውረዶ ሃሰያ ግን ንምህርቲ ኣሕምልቲ ብመጠኑ ኣጉዲልዎ እዩ። ሎሚዘበን ሓረስቶት ምህርቶም ኣብ ምእካብ ስለዘተጓየዩ፡ ጺዖቕ ማዕጺድ ዘውረዶ ጉድኣት ትሑት እዩ። እዚ ተመኩሮ እዚ፡ ክቕጽል ዘለዎ እዩ።

ኣብዚ ዓመት'ዚ ካብ ዝተኻየደ ዕዉታት ንጥፈታት ሓደ፡ ምስራሕ ሕርሻዊ ዛላ'ዩ። እቲ ስራሕ ብመደብ መግቢ ንስራሕ እዩ ተዓሚሙ። ኣብ ምዕቃብ ማይን ሓመድን ዕብየት እቶታውነትን ድማ ዓቢ ተራ ተጻዊቱ። ኣብ ቅናታዊ ዛላ'ውን ዕዉት ስራሕ ተኻይዱ። ንቀጻሊ ብስፍሓት ክስርሓሉ የድሊ።

ሓያሎ ዓድታት ኣብ ምስራሕ፡ ምጽጋን ኩትርታትን ምፍዋስ ማይክዖን ዝተዓመ ስራሕ ዝከኣድ እዩ። ኣብ ዞባና ኣብዚ ዓመት'ዚ ጥራሕ 1.8 ሚልዮን ኣግራብ ተተኺሉ። ማዕረ ብዝሒ ግን ንምጽዳቑ ሓያል ስራሕን ምክትታልን ይሓትት።

ተጠቃምት መድሃኒት ጸረ ባልዓትን ሕማማትን ብዕጽፊ ጎዲሉ ኣሎ። እዚ ድማ ኣፍልጦ ሓረስቶት ኣብ ባህርያዊ ጸረ ባልዕን ድኹዒን እናዓበየ ይኸይድ ስለዘሎ እዩ። ሚኒስትሪ ሕርሻ ሓረስቶት ብምትብባዕ እቶታውነት ንምዕባይ ዘካይዶ ዘሎ ስራሕ ዝምስገን እዩ። ምስዚ ተኣሳሲሩ ሕጽረት ማሽነሪታትን መቀያየሪ ኣቕሑን ፍታሕ ክረክቡ ጸገማትን ሕጽረታትን ማሕበራት ተራድኣታት እውን ኣቓልቦ ክወሃቦ የድሊ።

ምህርቲ ጸባ ንምዕባይ ሓያል ስራሕ ይካየድ ኣሎ። ሎሚዘበን ብዝሒ ናብ ፋብሪካ ጸባ ዝኣተወ ምህርቲ ብመንጽር ናይ 2023 ብ5.4% ዓብዩ። እንተኾነ ብዘይብቑዕ መትሓዝን መዐሸግን ናብ ህዝቢ ይበጽሕ ብምህላው ቀጻጸር የድልዮ። ጸባ ተነቃፊ ስለዝኾነ ጥዕናዊ ውሕስነቱ ዘተኣማምን ክኸውን ይግባእ። ቀረብ ጸባ ንምዕባይ ብኮርፖረሽን ጥሪትን ዘራእትን ዝካየድ ዘሎ ጻዕሪ ኣዝዩ ዘተስፉ እዩ። ብሰንኪ ሕጽረት መዐድለ ነቓጣታትን ንዕኡ ዘድሊ መሳለጥያታትን ግን ዝርጋሐኡ ድሩት ስለዝኾነ ፍታሕ ክናደየሉ።

ምስ ባህልን ኣካብራን ሕብረሰብና ተኣሳሲሩ ዝበዝሓ ኩቦትን ጤለበዕን ካብ ቤት ማሕረዲ ስጋ ወጻኢ ኣብ መንበሪ ኣባይቲ እዩን ዝሕረዳ። በዚ ምኽንያት ብመርመራ ብቕዓት ዝሓልፍ ጥዕናኡ ዝሓለወ ስጋ 16% ጥራሕ እዩ። ዝሕልፍ ቀርበት ጠንቂ ዝተፈላለየ ጸገማት ይኾውን ከምዘሎ ካብ ነዊሕ ኣትሒዙ ህዝቢ ክዘርበሉ ዝጸንሐ እዩ። ሎሚዘበን ዝተኣከበ ቀርበት 4285 ጥራይ'ዩ። እዚ'ውን ናይ ጤለበዕ እምበር ናይ ኩቦቲ ኣየጠቓልልን። ምስ ብዝሒ ናይ ዝተሓረዳ ጤለበዕ ድማ ናይ ሰማይን ምድርን ፍልልይ ኣሎ። ጥሪት ብዙሕ ኣብ ዝሕረዳሉ ህዝባዊ በዓላት ቀርበት ብምምሕዳራት ክእከብ ተባሂሉ ነይሩ። ከምቲ ዝድለ ግን ኣየድምዐን። ምኽንያቱ ኑቲ ተገዲሱ ቀርበት ዘምጽእ ሱብ ዝወሃብ ክፍሊት የለን። እዚ ጉዳይ'ዚ ምምሕዳር ዞባ ክሓስበሉ ዘለዎ እዩ።

ኣብ ዞባና ምህርቲ መዓር ብልዕሊ 100% ዓብዩ ኣሎ። እዚ ኮይኑ ግን ኣብ ዋጋ ዝመጸ ለውጢ የለን። ኣፍረይቲ ንህቢ ካብቲ ኣግራብን ዕንባባታትን ብብዝሒ ዝርከበሉ ቦታታት ከምእንርሕቕ ይግበር ኣሎ ዝብል ጥርዓን ስለዘለዎ ክሕሰበሉ ዝግብኦ እዩ።

ዘውሃብ ኣገልግሎት ሕክምና እንስሳ ዝምስገን ኮይኑ፡ ሕጽረት ፍርጅ፡ ቀረብ ክታበት ኣንጻር ሕማም ብሩሴላን እርጋን ክለኹትን ቀላሕታ የድልዮ።

ጽዓት

ንዋሕ እዋን ጸገም ኮይኑ ዝጸንሐ ቀረብ ኤለትሪክ ኣብዚ እዋን እዚ ዝምስገን ለውጢ ስለ ዘምጽአ ኣብ ህዝቢ ፈጢሩዎ ዘሎ ተስፋ ዓቢ እዩ። ብተመሳሳሊ ኣብ ቀረብን ዝርገሐን ጋዝን ላምባን ተመሳሳሊ ለውጢ ክመጽእ ትጽቢት ህዝቢ እዩ። ጠለብ ጋዝን ላምባን ምስ መደባት ምዕቃብ ኣከባቢ ተኣሳሲሩ ኣብ ከተማታት ጥራሕ ዘይኮነ ኣብ ገጠራት ኣገዳሲ ስለዝኾነ ክሰፍሕ ዘለዎ እዩ። ዕደላ ጋዝ ብብዝሒ ኣባላት ስድራ ዝኾነሉ ኩነታት ንምፍጣር ዳታ ከም ዝዓሎ ክግበር ተፈቲኑ ነይሩ። እንተኾነ እቲ ዳታ ጽፉፍ ብዘይምንባሩ ክትግበር ከምዘይከኣለ ሓለፍቲ ኮርፖረሽን ነዳዲ ይገልጹ። ኣብ ኣሰራርሓ ምምሕዳራት ሓላፍ ዘላፍ ስለዘሎ ክተዓራረ ኣለዎ እዮም ዝብሉ። እቲ ዝዕደል ዘሎ ላምባ ተራ ላምባ ዘይኮነ ተረፍ ናይ ነፈርቲ ማለት ፎርናስ ስለዝኾነ ካብቲ ናይ ቀደም ላምባ ዝበለጸ እዩ።

ቀረብ ማይ

ዲጋታትና ብፍላይ ቶኮርን ማይነፍሕን ካብ ዝሓለፈ ዝሓሸ ማይ ሐዚዘን ኣለዋ። ኣብ ዕደላ ግን ጸገማት ኣሎ። ብሰንኪ እርጋን መስመራት ዝጠፍእ ማይ ውሑድ ኣይኮነን። ብፍላይ ኣብ መስመራት ማይ ፍሒሑ። እዚ ጸገም'ዚ መሰረታዊ ፍታሕ ክረክበሉ ኣለዎ። ኣብ ኣገልግሎት ማይ ካብ ነዊሕ ኣትሒዙ ዝጸንሐ ጠለብ ንምፍታሕ ቀጸርቲ ምዕዳል ጀሚሩ ኣሎ። ኑቲ ዘሎ ጠለብ ዘፃጉብ ንምግባሩ ክስርሓሉ የድሊ።

መስመር ረሳሕ ፈሳሲ ብዘመሳሰለ 60-70 ዓመታት ዝገበረ እዩ። ዝፈጥሮ ዘሎ ጸገማት ቀሊል ኣይኮነን። ዘይተኸደነ ካልቨርታት፡ ብፍላይ ድማ ብሸንኽ ደቡባዊ ሸንኽ ኣስመራ ዘሎ ቅልጡፍ ፍታሕ የድልዮ። ብሓፈሻ ኣብ ዞባና፡ ጠሉብ ጽገና መስመራት ጽሩይ ማይን ረሳሕ ፈሳሲን ብዙሕ እዩ። ከንዲ ዝኾነ ኣብዚ ስራሕ'ዚ ዝዋፈር ዓቕሚ ሰብን መሳርሒታትን ምዕባይ የድሊ።

ትሕተ ቅርጺ

ትሕተ-ቅርጺ ዞባና ብፍላይ ጽርግያታት ንምምሕያሽ ኣብ ዝሓለፈ ዓመታት ቀስ ብቐስ ዝካየድ ስራሕ ነይሩ እዩ። ኣብዚ ቀረባ እዋናት ከኣ ርኡይን ዝምስገንን ስራሕ ተኻይዱ። ኣኽፊኡ ዝበረ ጽርግያታት ሰምበልን ቪላጅን ከም ኣብነት ምጥቃስ ይከኣል። ኣብ ማይ ተመናይ እውን ብተመሳሳሊ። እዚ ስራሕ'ዚ ቡቲ ዝጀመሮ ናህሪ ክቕጽል ርእይቶ ህዝቢ እዩ። ኣስመራ ዓቢ ናይ ጽገና ስራሕ ይጽበያ ኣሎ። ፍቓድ ጽገና ብፍላይ ምስ ዓይኒ ምድሪ ዝተሓሓዝ ይወሃብ እኳ እንተኾነ፡ ማዕረ ማዕረኡ ዘሎ ሕጽረት ጥረ ነገራት ንምፍታሕ እውን ጻዕርታት የድሊ።

መንበሪ ብቕዓት ብዘምልከት ቤት ጽሕፈት ካዳስተር ብዕቱብ ክሰርሓሉ ዝጸንሐ ጉዳይ እዩ። ማርቻፕዲታት ከተማና ብኹሉ ሰቶን ንምስራሕ ዝወጸ መደብ እውን ኣሎ። ምቅልጣፍ የድልዮ።

ብርዱእ ምኽንያታት ኣቋሪጹ ዝጸንሐ ናይ ቀደም ሴማፎሮታት፡ ብሓድሽ ንምትካኡ ኣብ ውሱን ቦታ ዝጀመረ ስራሕ ተስፋ ዝሁብ እዩ። ብዘመናዊ ካሜራታት ዝተሰነየ ብምዃኑ ኣብ ምንካይ ሓደጋታት ዓቢ ተራ ክህልዎ እዩ። እዚ መደብ'ዚ ኣብ ኩሉ ከባቢታት ትግበረኡ ክቀላጠፍ ንትስፎ።

ሕጽረት መንበሪ ኣባይቲ እቲ ዝዓበየ ጸገም'ዩ። እብ'ዚ እዋን'ዚ ብዙሓት ወጻእ ሓዳር ብርኮም ክፈልዩ ኣይከኣሉን። ምስ ስድርኦም ተጸጊዖም እዮም ዝነብሩ ዘለዉ። እዚ ጸገም'ዚ ኣብ መንጎ ኣካራይን ተኻራይን ጥራሕ ዘይኮነ ኣብ መንጎ ወለድን ውላድን ከይተረፈ ዘይ ምርድዳእ ስለዝፈጥር፡ ብደረጃ ሃገር ተታሒዙ ዘሎ መደባት ህንጻት ኣባይቲ ካብቲ ቀዳምነት ክወሃቦ ዝግባእ ህጹጽ ጉዳይ እዩ።

መጉዓዝያ

ኣገዳስነት ብቑዕን ስሉጥን መጉዓዝያ መግለጺ ዘድልዮ ኣይኮነን። ኣብዚ እዋን'ዚ ዘሎ ሕጽረት ርኡይ እዩ። እዚ ሕጽረት'ዚ ህዝቢ ንዘይሕጋውያን መጉዓዓዝቲ ዘይተኣደነ ዋጋ ክኸፍል ኣብ ርእሲ ምግዳዱ፡ ንሓደጋ ዘቃልዕ እዩ። ነዚ ጸገማት'ዚ ንምፍታሕ ብደረጃ ሃገር መደባት ተታሒዙ ከምዘሎ ተገሊጹ እዩ። ምቅልጣፍ የድልዮ።

ሸማግለ ቁጠባዊ ልምዓት
ባይቶ ዞባ ማእከል

ስእሊ - የውሃንስ መብራህቱ

ንቑሕ ደበና

ሄለን መኸታ

ኩናት ፡ ተፈጥሮ ድዩ ባህሊ?

ብዛዕባ ደቂ ሰብ ዝተጻሕፈ ናይ ታሪኽ መጽሓፍቲ ምስ እንድህሰስ፡ ብዓብላሊ ደረጃ ሰፊሩ እንርኽቦ ሓደ ኵነት ኣሎ፣ ኩናት። ካብ ስልጠነ ግብጺ፡ ከባቢ 3000 ዓመታት ቅድሚ ልደተ ክርስቶስ ክሳዕ ሎሚ፡ ታሪኽ ደቂ ሰብ መዘገብ ውግኣት እዩ ክበሃል ይከኣል። እዘን ሕጂ ውግእ ዘይብለን ዝመስላ ሃገራት ምዕራብ፡ ኣብ ገለ ግዜ ሜዳ ውግእ እየን ነይረን። ኣብ ውሽጢ ኤውሮፓ፡ ካብ 1740 ክሳዕ 1897፡ ኣስታት 230 ውግእን ሰውራን ተኻይዱ። እዘን ሃገራት፡ ኣብቲ ግዜ'ቲ፡ ብሰሪ ወተሃደራዊ ወጸኢታተን ቍጠባአን ኣጠፊሸን ኣብ ዘተደልየ ቅልውላው ኣትየን። ክሳብ 30 ሚልዮን ዝኣክል ሰብኣዊ ክሳራ'ውን ወሪዱ'ዩ። ኣብ ቀዳማይ ኩናት ዓለም ክሳብ 39 ሚልዮን ዝኣክል ሰብ ክመውት እንከለሉ፡ ካልኣይ ኩናት ዓለም ከኣ ካብ 60 ክሳብ 85 ሚልዮን ዝኣክል ሰብ ቀዚፉ። ሓደ ኣብ ጥዑይ ኵነት ኣእምሮ ዝርከብ ሰብ፡ ኩናት ብዘይካ ናይ ንብረትን ሰብን ዕንወት ካልእ ጥቕሚ ከም ዘይብሉ ይፈልጥ እዩ። ካብ ግዜ ናብ ግዜ፡ ምዕባለ ሰብ ኣብ ዝበረኸ ደረጃኡ እናበረኸ ካብ ዓለም ወጺኡ ጠፈር ክድህስስ ኣብ ዝበቕዓሉ ግዜ፡ ኩናት ግን ብዝተራቐቐ መልክዑ ክቕጽል እምበር ክቋርጽ ኣይተራእየን። ስለምንታይ?

ተመራመርቲ ስነ-ኣእምሮዊ ፍልቀት፡ “ሰብ ክራባሕ ብዝጽዕር ስሱዕ ‘ጂን’ ዝተሰረሐ ስለዝኾነ፡ ናብ ኩናት ክኣቱ ይደፋኣ እዩ፡” ይብሉ። ብተወሳኺ፡ ብህይወት ክሰርር፡ ጸጋታት ክግብትን ካብ ካልኦት ክምንዝዕን ክብል ኣብ ግርጭት ክንኣቱ ንቡር እዩ። ገለ ተመራመርቲ ከኣ ንኹናት ባዮሎጂክያዊ ምኽኒት ክፈጥሩሉ ይፍትኑ እዮም። ልዑል ዓቐን ተስተስትሮን ምስ ጐነጻዊ ባህሪ ብምትሕሓዝ፡ “ሰብ ናብ ኩናት ዝኣቱ ካብ ዘለዎ ብዝሒ ተስቶስትሮን እዩ፡” ዝብል መረዳእታ ይህቡ። እዚ መረዳእታ ግን ብተመራመርቲ ስነ-ጥንቲ ቅቡል ኣይኮነን። ብ2013፡ ተመራመርቲ ስነ-ጥንቲ ዶግላስ ፍረይን ፓትሪክ ሶደርበርግን፡ ቅድሚ 200 ዓመት ኣብ ዝነበሩ ልዕሊ 21 ዘመናውያን ሃደንትን ማእረርትን ጕጅለ ኣብ ዘካየዱዎ መጽናዕቲ፡ ኣብ መንጎ እቶም ጕጅለታት ኣዝዩ ውሑድ ውግእ ጥራይ ከም ዝተራእየ ይገልጹ። ኣብቲ ስሕት ኢሉ ዝተኻየደ ውግኣት፡ 148 ምዉታት ከም ዝረኸቡን እቲ ዝበዝሐ ግርጭት ከኣ ብውልቅን ብደረጃ ስድራቤትን ይካየድ ከም ዝነበረን ገሊጾም። ብተመሳሳሊ፡ ተመራማሪ ኣር. ብራየን ፈርግሰን፡ ዓውደ-ውግእ ናይ ከባቢ 10,000 ዓመት ዕምሪ ከም ዘሎዎ፣ ኣብ ዝሓለፈ 6000 ዓመታት ከኣ ብብዝሒ ከም ዝተራእየ ገሊጹ።

ኩናት ምስ ጐንጻዊ ባህሪ ሰብ ብምትሕሓዝ፡ ሰብ ናብ ኩናት ክኣቱ ተፈጥሮኣዊ መበገሲ ኣሎዎ ክብሃል ኣጸጋሚ እዩ። ጐነጻዊ ባህሪ፡ ብፍልቀታዊ መስርሕ ዘይተቐየረ ስምዒታዊ ባህሪ ሰብ እዩ። ጐነጻዊ ባህሪ፡ ኩናት ኣብ ምብግጋስ ተራ ክህሉዎ ይኽእል እዩ። እቶም ብፍልቀታዊ መስርሕ ዝሓለፍናዮም እንስሳታት ግን ልክዕ ከም ሰብ ዝተወደበ ጐነጻዊ ባህሪ የብሎምን። ስለዚ፡ ኩናት ካብ ምስ እንስሳዊ ባህሪ ዝመስል ጐነጻዊ ባህሪ ከነተኣሳስሮ፡ ምስ ባህሊ ከነተኣሳስሮ ይሓይሽ። ሰብ ካብ ብተፈጥሮኣዊ ረቛሒታት ንላዕሊ፡ ብማሕበረ-ቍጠባዊ ረቛሒታት ተጸልዩ ናብ ኩናት ዝኣትዎ ይበዝሕ። ጐነጻዊ ባህርን ግርጭትን ብዘይ መደብ ዝለዓል ተርእዮታት እዩ። ብኣንጻሩ ግን፡ ኩናት ብመደብ ዝህንደስ፡ ልዑልን ዝተራቐቐን ውጥንን ውዳበን ዝሓትት መስርሕ እዩ። ኣብ ገለ ግዜ'ውን ግርጭት ኣብ ዘይብሉ ኵነታት ክበገስ ይኽእል እዩ።

ኩናት፡ ካብ ‘ተፈጥሮኣዊ መሰረት ኣሎዎ’ ክንብል፡ ‘ባህላዊ መሰረት ኣሎዎ’ ክንብል ዘድፍረና ሓደ ረቛሒ ኣሎ፣ ንሱ ከኣ ምስ ምንቅልቃል ኩናት ዝተራእየ ናይ ባህሊ ምቅይያር እዩ። ፕሮፈሰር ስቲቭ ተይሎር፡ ኣብዚ ግዜ'ዚ ኩናት እናኣንቈልቈለ ይኸይድ ምህላዉን ከም መተካእታኡ ከኣ ባህሊ ስፖርት ከም ዝማዕበለን ይገልጽ። ተፈጥሮ ብኻልእ ተፈጥሮ ክንትክእ ኣይንኽእልን ኢና። ባህሊ ግን ብኻልእ ባህሊ ክንትክኦ ንኽእል ኢና። ስፖርት፡ ብዘይካ'ቲ ኢ-ሰብኣዊ ጐነጻዊ ባህሪ፡ ኣብ ዓውደ ኩናት እነንጸባርቖ ዝበዝሐ ባህርያት ከም እነንጸባርቖ ይገብር እዩ። ኣብ ኩናት፡ ህዝቢ ክሓብር፡ ኣብ ሓደ ዕላማ ክሰምር፡ ኣንጻር ጸላኢኡ ሓቢሩ ብጽንዓት ክቃለስ ዘኽእሎ ሓባራዊ መንነት ክሃንጽ ይኽእል። ኣብ ስፖርት ከኣ ብተመሳሳሊ ንወገኑ ሓቢሩ ክድግፍን ሓባራዊ ውክልና ክንሃንጽን ይኽእል። እንተኾነ፡ ንጸላኢኡ ክስዕር ክብል ልዑል ዓቐን ጐነጽ ክንጸባርቕ ባህሊ ስፖርት ኣይፈቕድን።

‘ኩናት ባህሊ እዩ’ ካብ በልና፣ ኣብ ኩናት ዘለና ኣረኣእያ ክፈላለ ይኽእል'ዩ ማለት'ዩ። ባህሊ ናይ ሓደ ሕብረተሰብ፡ ንህይወት ሰብ ዝለዓለ ክብሪ ዝህብ እንተኾይኑ፡ ህይወት ሰብ ናብ ዝበልዕ ኩናት ክኣቱ ኣይትጽበዮን። ‘መባእስተይ ለባም ይግበረለይ’ ይብሉ ወለድና፣ ኩናት ዘይባህልና ኮይኑ ከነወግዶ እንተ ደሊና፡ ከነወግዶ እንኽእል ተርእዮ ኣይኮነን። ኣብ ኩናት፡ ብዘይካ ንዋታውን ሰብኣውን ክሳራ፡ ባህሊ'ውን ይኽሰር እዩ። ኣብዚ ግዜ'ዚ፡ ባህላዊ ወራር ተባሂሉ ናብ ባህልን ልምድን ሕብረተሰብ ዝቐንዐ መጥቃዕቲ ግኑን ኮይኑ ይርከብ። ጐድኒ ጐድኑ ስነ-ኣእምሮኣዊ ኩናት'ውን ብተክኖሎጂን ማሕበራዊ ሚድያን ተሰንዩ ዓቢ ዕንወት የኸትል ኣሎ። በዚ መንጽር ኣብ ኩናት ዕዉት ኲንካ ክትወጽእ፡ ኣጽዋራት ምድላብ ጥራይ ዘይኮነ፡ ናብ ስነ-ኣእምሮኣውን ባህላውን ድልዳለ ዝተኰረ ወፍሪ'ውን የድሊ እዩ። እዚ ከኣ ብዛዕባ ኩናት ብዝዓሞቘ ደረጃ ፍልጠትን ንቕሓትን ይጅመር።

ካብ ኩናት መን ይኽስብ?

ቅድሚ ኣማኢት ዓመታት፡ ኩናት ልክዕ ከም ቅልስ ብስምምዕን ኣዋጅን እዩ ዝካየድ ዝነበረ። እቶም ኣብ ኩናት ክጋጠሙ ዝደልዩ ወገናት፡ ህዝቢ ኣብ ዘይብሉ ቦታ ተቛጺሮም ይዋግኡ ነበሩ። ኣብዚ ግዜ'ዚ ግን ኩናት ቅዱ ቀይሩ፡ ህዝብታት ኣብ ሓደጋ ከእቱ ይረአ ኣሎ። ካብ ግዜ ናብ ግዜ፡ ዕላማታት ኩናት ምስ ድልየታት ሰብ እናተቐያየረ ክመጽእ ንቡር እዩ። ዝበዝሐ ግዜ ግን ናይ ምግባትን ምዕብላልን ዕላማታት ሒዙ ይብገስ። ካብ መሰረቱ፡ እቲ ክግብትን ክዕብልልን ዝተበገሰ ኣካል ረብሓ ስለ ዘሎዎ እዩ ናብ ኩናት ዝኣቱ። ኣብዚ ግዜ'ዚ፡ እቶም ኣብ ዓውደ-ውግእ ዝጸምዱ ኣካላትን እቶም ነቲ ኩናት ዝውጥኑን ዝውድቡን ኣካላትን ዝተፈላለዩ ስለ ዝኾኑ፡ ዕላማ ኩናትን ጽልዋኡን ክንመዝን ኣሸጋሪ ኮይኑ ይርከብ። ‘ለባም ብኣፍ ዓሻ ይዛረብ’ ከም ዝብሉዎ ለባማት፣ ሃገራት ካብ ብጕዳየን፡ ብኣጀንዳ ካልኦት ሃገራት ወይ ውድባት ዝጋራጨዋሉን ኣብ ኩናት ዝኣትዋሉን ይበዝሕ። ክልተ ሃገራት ኣብ ኩናት ምስ ዝኣትዋ፡ ክልተአን ከሲረን ስለ ዝወጽኣ፡ ካብቲ ኩናት ዝኸሰብ ኣካል የለን ክበሃል ግን ኣይከኣልን።

ኣብዚ ዘመን'ዚ፡ ሃገራት ኣብ ኩናት ክኣትዋ እንተ ኾይነን ዘይተኣደነ ወተሃደርዊ ወፍሪ ክግብራ ኣሎወን። እዚ ነተን ናብ ኩናት ዝሸባሸባ ሃገራት ወለድ ዘሎዎ ክሳራ ክኽውን ከሎ፡ ነተን ኣጻዋራት ዝሸጣ ትካላትን ሃገራትን ግን ዓቢ መኽሰብ እዩ። ካብ ውግእ ብኻልኣይ ደረጃ ዝኸስባ ናይ ዕደና ትካላት እየን። ሃገራት ኣብ ኩናት ጸሚድካ ባህርያዊ ጸጋ ምምዝማዝ፡ ዝዓበየ ዕላማ ትካላትን ሃገራትን ምዕራብ እዩ። ዓቕሚ ሰብ ከም ጸጋ ሃገር ተርእዩ'ውን ኣብ ግዜ ኩናት ምምዝማዛ ዓቕሚ ሰብ ይካየድ እዩ። ኣብ ግዜ ኩናትን ዕግርግርን ብዙሕ ዘይነቕልበሉ ስርቂ ቅርስታት'ውን ኣካል ምዝመዛን መኽሰብን ትካላትን ሃገራትን እዩ። ዝበዝሐ ግዜ ኩናት ኣብ መንጎ ክልተ ሃገራት ክካየድ ከሎ እምበኣር፡ ኣሰር ናይዘን መኽሰብ ዘሎወን ትካላትን ሃገራትን ብሃሳስ መልክዕ ኣሎ። እተን ኣብ ኩናት ተጸሚደን ዝርከባ ሃገራት ግን ኣብ ቅድሚአን ብዝርከብ ከቢድ ኵነታት ስለ ዝዓውራ፡ ነቲ ብድሕሪ መጋረጃ ዝካየድ ምዝመዛ ኣየቕልባሉን እየን።

ኩናት ብዘይካ'ቲ ዘኸትሎ ዝረአ ንዋታውን ሰብኣውን ዕንወት፡ ናይ ምድህላል ሓይሊ'ውን ኣሎዎ። ኩናት፡ ዘይንቡር ተርእዮ ስለ ዝኾነን መሰረታዊ ሕቶ ናይ ህላውነት ስለ ዝትንክፍን፡ ካብ ዝጸንሐ ንቡር ኣካይዳን ስርዓትን ወጺእካ ክትቃለስ ዝግድድ ኵነታት እዩ። ኣብዚ ከምዚ ህሞት ብልሽውና፡ ዘይሕጋዊ ኣሰራርሓን ዓመጽን ክትቈጻጸር ኣሸጋሪ ይገብሮ። ነዚ ኵነታት ተጠቒሞም ዝኸስቡ ኣካላት ከኣ ኣይሰኣኑን። ኩናት ንምውጋድ እምበኣር ብቐዳምነት፡ ነዞም ኩናት ክውላዕ እሞ ክኸስቡ ዝጽልቱ ኣካላትን ሃገራትን ምፍላጦምን ምቅላዕምን እዩ። ድሕሪኡ ኸኣ ነቶም እንተስ ብዕሽነቶም እንተስ ብስስዐኦም ተለኣኣኽቲ ኮይኖም፡ ኩናት ዘሳውሩ ኣካላት ክነንቅሖም የድሊ።

ካብ ብሂላት ኩናት

“ሳልሳይ ኩናት ዓለም በይናይ ዓይነት ኣጽዋር ከም እንዋጋእ ኣይፈልጥን፣ ራብዓይ ኩናት ዓለም ግን ብበትርን እምንን ኢና ክንዋጋእ።”

- **ኣልበርት ኣይነስታይን**

“ንዓለም ደቀንስትዮ እንተ ዝመርሓኣ ውግእ ኣይመሃልወን፣ ኣብ ነፍሲወከፍ 28 መዓልቲ ጽዑቕ ድርድር ጥራይ ምሃለው።”

- **ሮቢን ዊልያምስ**

“ኩናት ንኽህሉ ክንዲ ዝኣክል ምኽንያት ዋላ ደኣ ነቕርብ እምበር ገበን ኣይኮነን ኢልና ክንሓስብ ግን ዘይከኣል እዩ።”

- **ኤርነስት ሀይሚንግወይ**

“ሕማቕ ሰላምን ጽቡቕ ኩናትን ሃልዩ ኣይፈልጥን።”

- **በንጃሚን ፍራንክሊን**

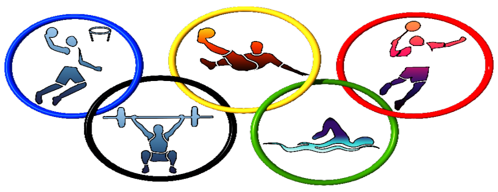

ስፖርት

ኣብርሃም ዮሃንስ

ራሂም ስተርሊን ካልእ ክለብ የማዕዱ ከም ዘሎ ተገሊጹ

ራሐም ስተርሊን ዝመጽእ ክረምቲ ካብ ቸልሲ ብቐዋምነት ክፍነው ምኽንያት ብምርግጋጹ፡ ኣብ ፕሪመር ሊግ ተጸንሖ ሓዳስ ክለብ የማዕዱ ከም ዘሎ ተሓቢሩ።

እዚ ሓበሬታዚ ንቶትነብል ኢንዳይደር ዝለገሰ፡ ኣብ ምስልጣንን ተጻወትቲ ምቕጻርን ሃብታም ተመክሮ ዘለዎ ማይክ ብራውን እዩ። ብራውን ኣብ መግለጺኡ፡ “ወዲ 30 ዓመት ራሐም ስተርሊን ኣብ ትሕቲ ኢዥ ማረስካ መጻኢ ዝብሃል ስለ ዘይብሉ፡ ምሉእ ብምሉእ ካብ ስታንፎርድ ብሪጅ ክፍነው’ዩ” ኢሉ።

ክሳዕ ሕጂ ኣብ ልዕሊኡ ተገዲሰን ዘርኣያ ናይ ፕሪመር ሊግ ክለባት ብዘይምህላዎ፡ መጻኢኡ ናብዩ ከም ዝኸውን ንጹር ከም ዘይኮነ ዝገለጸ ብራውን፡ ኣብዚ ዝሓለፈ ሰሙናት ናይ ስዑዲያ ክለባት ኣብ ልዕሊ እዚ ተጻዋታይ ተገዲሰን እኳ እንተኣርኣያ፡ ስተርሊን ግን ከም ዘዕጠየጠየ ይሕበር።

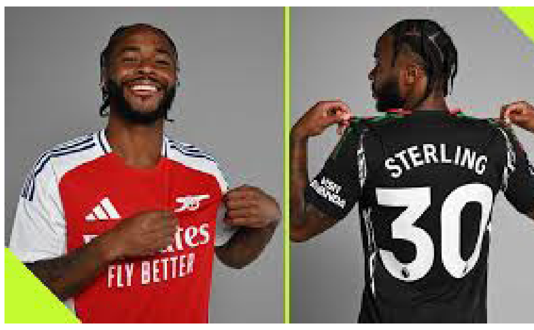

ብመሰረት መግለጺ ብራውን ኣብ ወርሒ ሕዳር ብለቓሕ ናብ ኣርሰናል ዝተሰጋገረ ስተርሊን ንኣርቴታ ክምስጦ ኣይክኣለን። ኣርሰናል ብመጉዳእቲ ወሰንቲ ተጻወትቲ ኣብ ትሳቐየሉ ዘላ እዋን ብቐዋምነት ንምዕዳ ክወርድ ዘይረአ ዘሎ ስተርሊን ከም ኣብ ቸልሲ ኣብ ኣርሰናል’ውን ኣገዲሰኑ ከም ዘብቀዐ’ዩ ዘመላኸት። እምብኣር ኣደላይነቱ ኣብ ቸልስን ኣርሰናልን ዘኽተመ ስተርሊን ካልእ ኣገልግሎቱ ዘገድሳ ጋንታ ንምርካብ ሃሰው ኣብ ምባል ይርከብ። ኣብ ማእከላይ ብቕዓት ፕሪመር ሊግ ዝርከብ ክለባት ድማ መዕረፊ እዚ ተጻዋታይ ክኾና ከም ዝኽእላ ይግመት። ብራውን ወሲኹ፡ ኣየናይቲ ክለብ ምኻና ሕጂ’ኳ ከረጋግጽ እንተዘይተኻእለ፡ ስተርሊን ናብ ክርስትያል ፓላስ፡ ብረንትፎርድ ወይ ቦርማውዝ ክሰጋገር እዩ ይብል።

መጻኢ ዣቪ ኣሎንሶ ንጹር ድዩ?

ንነውሕ ዝበለ ኣዋርሕ ስሙ ምስ ርያል ማድሪድ ተኣሳሲሩ ክግለጽ ዝጸንሐ ኣሰልጣኒ ባየር ለቨርኩሰን ዣቪ ኣሎንሶ፡ ዝመጽእ ክረምቲ ናብ ሓንቲ ካብ ዓበይቲ ክለባት ኤውሮጳ ክሰጋገር’ዩ ዝብል ዘረባታት እኳ እንተሎ፡ ብዛዕባ መጻኢኡ ኣመልኪቱ ባዕሉ መግለጺ ክህብ ግን ትጽቢት ይግበረሉ ኣሎ።

ብፀር መጺክ ተባሂሉ ንዝፍለጥ ቡንደስ ሊጋ ጀርመን ዓሚ ባየር ለቨርኩሰን ከም ትዕወተሉ ዝገበረ ዣቪ ኣሎንሶ ዋላኳ ክሳዕ 2026 ዝጸንሕ ኩንትራት እንተሎዎ፡ ምስ ሓለፊ እዛ ክለብ ፈርናንዶ ካሮ፡ ካብ ማድሪድ ጸውዒት እንተመጺእዎ ውዕሉ ገዲፉ ከም ክኸይድ ዘኽእሎ ስምምዕ ኣሎዎ።

ካርሎ ኣንቸሎቲ፡ ሎሚ ዓመት ዋንጫ ላ ሊጋ ወይ ሻምፕዮንስ ሊግ ኣብ ከበለ ማድሪድ ክቕምጥ እንተ ዘይክኢሉ፡ ክገድፋ ምኽኑ ይንገረሉ ብምህላዉ ድማ፡ ኣሎንሶ ኣብ ክረምቲ ናብ ማድሪድ ክጽንበር’ዩ ይብሃል። ዝሓለፈ መዓልታት ዣቪ፡ ኣብ ጀርመን ሓድሽ ቤት ንምርካብ ሃሰው ክብል ስለ እተርኣየ ግን ኣብ ለቨርኩሰን ንዝጠዐ መደብ ክቕጽሎ ወሲኑ’ዩ ዝብል ወረ ዓበሊሉ ይርከብ።

ርያል ማድሪድ ኮንፈደንሻል ዝተብሃሉት ማዕከን ሓበሬታ ብዮጉዲኦ፡ “ስም ዣቪ ምስ ብዙሓት ክለባት ዝለዓል እኳ እንተኾኑ ናይ መጻኢ መዕረፊኡ ግን ማድሪድ ኢያ” ኢሉ። እታ ማዕከን ወሲኻ፡ “ዣቪ ከምቲ ተጻዋታይ ኩይኑ ኣብ ማድሪድ ዝረኸቦ ክብሪ፡ ኣሰልጣኒ ማድሪድ ብምኻን ማዕረኡን ልዕሊኡን ክረክብ ይደሊ’ዩ” ኢላ። ዣቪ ምስ ለቨርኩሰን ዝቐጽል እኳ ይመስል እንተሎ፡ ኣብ ማድሪድ ዝርከብ ቤቱ ምትዕርራይ ይገብረሉ ብምህላዉ ብዙሓት ወገናት መጻኢ ዣቪ ‘ኣብ ቀረና መገዲ’ እዩ ዘሎ ይብሉ።

ኬት ኢደልማን፡ “ኣርቴታ ደገፍ ይደሊ ኣሎ” ይብል

ናይ ቀደም ዳይረክተር ምሕደራ ኣርሰናል ዝነበረ ኬት ኢደልማን ኣብቲ ምስ ‘ዘ ሳን’ ዝገበሮ ቃለ መሕትት፡ ኣርሰናል ኣብ ትሕቲ ኣርቴታ ንዋንጫ እትኸውን ጋንታ ከም ዘይተሰርሐት ብምግላጽ፡ “ኣካየድቲ ኣርሰናል ዝዋሃብኦም ረኺቦም” ብምባል ኣርቴታ ደገፍ ከም ዘድልዮ ሓቢሩ።

ኣርሰናል ዋንጫ ፕሪመር ሊግ ካብ ትዓትር 21 ዓመት ኣቑጺራ ኣብ ዘላትሉ እዋን ንሳልሳይ ዓመታ ካልኣይቲ ብምኻን ክትዛዘም ኣብ እትዳለወሉ ዘላ ግዜ፡ ጋዜጣ ዘ ሳን “ጠንቂ ውድቀት ኣርሰናል እንታይ’ዩ?” ዝብል ሕቶ ኣቕሪባ ብዙሕ ዛዕባ ዝፈተሸ ቃለ መሕትት ንኢደልማን ኣካዪዳትሉ።

እዚ ወዲ 74 ዓመት እንግሊዛዊ ነጋዳይ ንውድቀት ኣርሰናል ኣመልኪቱ ኣብ ዝሃቦ መግለጺ፡ “ጋንታ ብኸመይ ትሃንጽ ብዝብል ኩርናዕ ክጥምቶ ከለኹ፡ ናይ ብሉጺ ኣርሰናል ሚዛናዊት ጋንታ ኣብ ምኻን ወዲቓ’ያ። ኣካየድቲ ኣርሰናል ድማ ዝድኣዎ እዮም ዝጽድዱ ዘለዉ” ብምባል ጠንቂ ውድቀት ኣርሰናል፡ ኣብ ምስራሕ ጋንታ ምኻኑ ሓቢሩ። ንወጻኢታት ኣርሰናል ኣመልኪቱ ክገልጽ ከሎ፡ “ተጻወትቲ ዝኸፈሎም ዘሎ ገንዘብን ኣብ ሜዳ ዘመዝግብዎ ዘሎዉ ወጽኢትን ክረአ እንከሎ፡ ገንዘቦም ብዋጋኡ የመሓድርዎ ከም ዘየለዉ ትርዳእ። እዚ ኸኣ ሓላፍነት ክወስዱሉ የድልዮ” ኢሉ።

ኣብ ዘበኑ፡ ኣርሰናል፣ ንፓትሪክ ቪየራ፡ ዋልቶርድ፡ ሶል ካምፐል፡ ጊልበርቶ ሲልቫ፡ ጀንስ ለማን ኣንቶንዮ ረያስን ዝኣመሰሉ 6 ከዋኽብቲ ብ42.5 ሚልዮን ፓውንድ በዚ ናይዚ ሕጂ ዋጋ 76 ሚልዮን ፓውንድ ናብ ሕቖፏ የእትያቶም። ምስቲ ንሸርተዝን ጀሱስን ናብዛ ናይ ሕጂ ኣርሰናል ክጸምበሩ ከለዉ ዝወጽኣሎም 110 ሚልዮን ፓውንድ ክነጻጸር እንከሎ፡ ናይ 34 ሚልዮን ፓውንድ ፍልልይ ኣሎዎ ማለት’ዩ።

“ኣርቴታ ይሰጎግ ዶ?” ተባሂሉ ምስ ተሓተተ ኢደልማን “ብዘይ ካራ ጋንኖ ክትቁርጽ ኣይትኽእልን ኢኻ” ብምባል ብውድቀት ኣርሰናል ዝሕተት እቲ ኣብ 2019 መንበር ምስልጣን ኣርሰናል ዝተረከበ ሚከኤል ኣርቴታ ዘይኮነ ቦርድ ክለብ ኣርሰናል ምኻኑ ሓቢሩ። ኢደልማን ወሲኹ፡ ኣርሰናል ኣብ ትሕቲ ኣርቴታ ብዙሕ ተመሓይሻ ከም ዘላ ብምግላጽ፡ ኣርቴታ ክሰጎግ ዘይኮነ ክድገፍ ከም ዘሎዎ ሓቢሩ።

ኬት ኢደልማን ኣብቲ ኣርሰናል ክልተ ጸዋእ ፕሪመር ሊግ፡ ሰለስተ ዋንጫ ኤፍኤ ካፕን መዛዘሚ ጸዋታ ሻምፕዮንስ ሊግን ዝበጽሓትሉ፡ ካብ 2000 ክሳዕ 2008 ‘ወርቃዊ ታሪኽ ኣርሰናል’ ተባሂሉ ዝጥቀስ እዋን ከም ዳይረክተር ምሕደራ ኣርሰናል ኮይኑ ዝጸንሐ እዩ።

ከብሒ ታሪኽ

ኣብ 1970 ፔለ ኣብ ሜዳ ጫማኡ ክኣስር ጥራይ 120 ሽሕ ዶላር ከም ዝተኸፍለ ትፈልጡ ዶ?

ኣብ 1958 ፔለ ምስ ሃገራዊት ጋንታ ብራዚል ብምኻን ዋንጫ ዓለም ድሕሪ ምልዓሉ፡ ተፈላጥነቱ ሰማይ ዓሪጉ ነበረ። እዚ ተጻዋታይ ምውዕዋዕ ክገብረለን ዝደልያ ትካላት ከኣ ብርክት ዝበላ ነበራ።

ብኽልተ ጸርጺ ኣሕዋት ዝውነና ትካል መፍረ ጫማ ‘ኣዲዳስን ፑማን’ ግን ‘ኩናት ስኒከር’ ተባሂሉ ኣብ ዝጸዋዕ ግጭት ኣትየን ብምንባረን፡ ካብ’ቲ ኣትየንኦ ዝነበራ ዲቕ ዝበለ ቅልስ ንምውጻእ፡ ክልተአን ትካላት ንፔለ ዝኸውን ውዕል ከየእትዋኦ ዝገደደ፡ ‘ውዕል ፔለ’ ዝብሃል ስምምዕ ገበራ። ኣብ 1970 ግን እዚ ስምምዕ ዝቕይር ክስተት ኣጋጢሙ።

ሃገራዊት ጋንታ ብራዚል ብፔለ እናተመርሐት፡ ኣብ ታሪኽ ዋንጫ ዓለም 1970 እታ ዝበለጸት ጋንታ ክትከውን ክኢላ ዝነበረት እያ። ኣብቲ ብራዚል ምስ ፔሩ ዝተራኸበትሉ ናይ ርብዒ ፍጻመ ጸወታ ድማ፡ ጸወታ ንኽጅመር ተጻወትቲ ንምድላው ምስ ኣተዉ፡ ፔለ ሃንደበት ናብ ዳኛ ብምቕራብ፡ ጫማኡ ክሳዕ ዝኣስር ንሒደት ደቓይቕ ክጸበዮ ሓተቶ። ተፈቒድሉ ድማ ምስ በሉ፡ ተኸፊሉ ዝጸንሐ ስኣላይ ካብ ካሜራታት ናብ ሳእኒ ፔለ ኣቕንዓ። ፔለ ጫማኡ እናኣሰረ ናይ ፑማ ጫማ ለቢሱ ከም ዘሎ ተራእየ፤ ሽዑ ድማ ወዮ ውዕል ፔለ እንታይ ኩነ ተባህለ።

ፔለ ብዛዕባ እቲ ‘ውዕል ፔለ’ ዝብሃል ስምምዕ ፈጺሙ ይፈልጥ ኣይነበረን። ዝነበረ ክልተ ዓበይቲ ክለባት ገዲፉ ድማ ምስ ሓንቲ ‘ስትይሎ’ ትብሃል ንእሽቶ ናይ እንግሊዝ ትካል ውዕል ኣትዩ ነበረ።

ሀ ሂንግለሰን ዝተባህለ ናይ ፑማ ወኪል ግን ደፋር ስጉምቲ ወሰደ። ፔለ ጸወታ ቅድሚ ምጅማሩ ጫማኡ ክኣስር ድኒኑ ክብል እሞ 120 ሽሕ ዶላር ክኽፍልዎ ዝብል ስምምዕ። ፔለ ከምቲ ዝተብሃሎ ገበረ። ኣዲዳስ እዚ ምስ ረኣዩ ዓበዩ። ውዕል ፔለ ዝብል ስምምዕ ስእም ከም ዝፈረሰ ተረድኡ። እዞም ክልተ ኣሕዋት ከኣ ደጊሞም ናብቲ ኩናት ስኒከር ተመልሱ። እዛ ፔለ ብ1970 ዝተሳእላ ስእሊ ድማ መርኣዩ ህልኽ ክልተ ኣሕዋት እናኾነት ትግለጽ ኣላ።

ዜናታት

- ኣርሰናል፡ ካብ ማድሪድ ብደሆ ይገጥማ

‘ዘ ጋርድ’፡ ንወዲ 26 ዓመት ኣከፋሓሊ ርያል ሶሲዳድ ስጳኛዊ ዘቢመንዲ ካብ ስጳኛ ንምውጻእ ክትጉበሮ ዝጸንሐት ጻዕሪ ካብ ማድሪድ ብደሆ ከም ዝገጠማ ተገሊጹ።

ኣብ ሻምፕዮንስ ሊግ ናይ ምጽዋት ባህጊ ዘሎዎ ዘቢመንዲ፡ ኣብ ክረምቲ ንታ ካብ ቀዳሞት ኣርባዕተ ጋንታታት ብ17 ነጥቢ ድሒራ ኣብ መበል 12 ደረጃ እትርከብ ክለቡ ክገድፍ ምኻኑ’ዩ ክነገር ጸኒሑ።

ዝተፈላለዩ ምንጭታት ከም ዝሕበርዎ ኸኣ፡ ወኪል ናይ’ዚ ተጻዋታይ ካብ ዝተፈላለያ ክለባት ጻዊዒት ይረክብ ኣሎ። ናብ ኣርሰናል ክኸይድ ክበሃሉ ዝጸንሐ ዘቢመንዲ፡ ነቲ ጋንትኡ መዲቢትሉ ዘላ 60 ሚልዮን ዩሮ መለቀቒ ገንዘብ ክትከፍል ርያል ማድሪድ ድሌት ኣሕዲራ ብምህላዋ፡ ኣርሰናል እዚ ኣከፋፋሊ ናብ ሕቑፏ ንምእታው ምስ ሊቨርፑል ክትጉበሮ ዝጸንሐት ህልኸ፡ ተገዲሰን ማድሪድ ተወሲኽዎ ሓሳብ ልባ ይሰምረላ ዶ ይኸውን ዝብል ሕቶ ኣበጊሱ ይርከብ። እዚ ከምዚ ኢሉ ከሎ፡ ኣርቴታ፡ ከም ኣማራጺ ናይቲ ብጋንትኡ ነውካስል 150 ሚልዮን ፓውንድ ዋጋ ተሰሊዑሉ ዘሎ ኣሌክሳንደር ኢሳቕ፡ ናብ ተጻዋታይ ፍራንክፈርት - ሁጎ ኢኪቲከ ገይሩ ይርከብ። ንወዲ 22 ዓመት ኢኪቲከ፡ ሊቨርፑል’ውን ተገዲሰትሉ የሕዳሪትሉ ከም ዘላ ይንገር። ፍራንክፈርት እዚ ተጻዋታይ 60 ሚልዮን ፓውንድ ተሚናትሉ ኣላ።

- ሴፕ ብላተርን ሚከኤል ፕላቲኒን ናጻ ተባሂሎም

ኣብ 2011 ናይ ፊፋ 2.2 ሚልዮን ዶላር ኣጠፋፊእኩም ተባሂሎም ተኸሲሶም ዝጸንሑ ሴፕ ብላተርን ሚከኤል ፕላቲኒን ብቤት ፍርዲ ናጻ ተባሂሎም። እዞም ኣብ ዝለዓለ መሪሕነት ኩዕሶ እግሪ ዝዓደዩ ዝነበሩ ሰባት፡ ድሕሪ ክልተ ዓመትን ፈረቓን ዝወሰደ መስርሕ፡ ስለስ ቤት ፍርዲ ገበን ስዊዘርላድ ካብቲ ዝቐረበሎም ክሲ ናጻ ኢልዎም። እቲ ክሲ፡ ፕረሲደንት ማሕበር ኩዕሶ እግሪ ኤውሮጳ ዝነበረ ሚከኤል ፕላቲኒ፡ ብትእዛዝ ፕረሲደንት ፊፋ ዝነበረ ሴፕ ብላተር 2.2 ሚልዮን ዶላር ተቐቢሉ ዝብል’ዩ። እዚ ገንዘብ ፕላቲኒ፡ ካብ 1998 ክሳዕ 2002 ኣማኻሪ ኮይኑ ናይ ዝሃቦ ተባሂሉ ዝተኸፍሎ እዩ።

እቲ ተኻኢ ሴፕ ብላተር ክኸውን ትጽቢት ዝግበረሉ ዝነበረ ፕላቲኒ፡ በቲ ኣብ 2015 ዝወጸአ ሕማቕ ወረ ካብ ስልጣኑ ብምእላዩ፡ ኣብቲ ብ2016 ዝተኻየደ ፕረሲደንታዊ ምርጫ ፊፋ ኣይተሳተፈን።

- ሞሪኖ ንኤደርሰን የቋምት

ኣብ ዝመጽእ ዓመት ድልድሊ ጋንታ ክሃንጽ ወጢኑ ዘሎ ጆዜ ሞሪኖ፡ ንሓላዊ ልዳት ማንቸስተር ሲቲ ኤደርሰን ዓይኑ ኣውዲቑሉ ከም ዘሎ ተሓቢሩ።

ብ2021 ናይ ሓሙሽተ ዓመት ውዕል ከቲሙ ናብ ኢትሓድ ዝመጸአ ኤደርሰን፡ ካብ ማንሲቲ ውዕሉ ዘናውሕ ሓድሽ ጠለብ ብዘይምርካቡ፡ ስሙ ምስ ብርክት ዝበላ ክለባት ተተሓሒዙ’ዩ ክግለጽ ጸኒሑ። በዚ’ያ ኸኣ ኣብ ሱፐር ሊግ ቱርኪ ንጋላታሰራይ ምብዳህ ዓቕሚ ኩይኑዋ ከም ዘሎ ዝነገረላ ናይ ሞሪኖ ፈነርባቸ፡ እዚ ሓላዊ ልዳት ናብ ሕቑፏ ብምእታው ንዓመታ ድልድልቲ ጋንታ ኩይና ክትቐርብ ተበጊሳ ዘላ። እንተኾነ፡ ብርክት ገንዘብ ብምኽፋል ዓበይቲ ተጻወትቲ ናብ መሳርዓ ተኽትት ዘላ ኣል ነስር፡ እዚ ሓላዊ ልዳት ንሰሙን ትሽዓተ ሽሕ ፓውንድ እናኸፈለት ክትውንኖ ነቒላ ዝብል ወረ ይዝርጋሕ ብምህላዉ፡ ንሞሪኖ ሓያል ውድድር ክገጥሞ’ዩ። እዚ ከምዚ ኢሉ ከሎ፡ ሓላዊ ልዳት ሮማ ማይል ሲቨላር፡ ኣጥቃዓይ ጁቬንቱስ ዱሳን ቫልሆቪክ፡ ኣጥቃዓይ ባየር ለቨርኩሰን ፓትሪክ ሽኪክ ኣብ ራዳር ፈነርባቸ ኣትዮም ዘለዉ ተጻወትቲ እዮም።

ዜና ዓለም

መርሃዊ ገብረሚካኤል

ዘለንስኪ፡ ኣመሪካ ንጠለባት ሩስያ ኣትሪራ ክትቃወሞ ጸዊዑ

ፕረዚደንት ዩክረን ቮሎዲሚር ዘለንስኪ፡ ሩሲያ ኣብ ጸለም ባሕሪ ተኸሲ. ደው ንምባል ዘቕረበቶ ቅድመ ኩነት፡ ኣመሪካ ኣትሪራ ክትቃወሞ ጸዊዑ፡፡

እቲ ፕረዚደንት፡ ኣመሪካ ነቲ ኣብ መንጎ ሃገሩን ሩሲያን ኣብ ጸለም ባሕሪ ተኸሲ. ደው ንኸብል ዝበጽሖ ተበግሶን ጸሪን ብምምጓዱ ሩሲያ ነቲ ኣብ ልዕሊኣ ተነቢሩ ዘሎ እገዳ ክለዓል ዘቕረበቶ ቅድመ ኩነት፡ ኣመሪካ ጸቒጢ. ክትገብር ኣተሓሳሰበ፡፡

ዘለንስኪ፡ ዝሓለፈ. ረቡዕ ኣብ ፈረንሳ ፓሪስ ምስ ካብ መላእ ኤውሮጳ ዝመጹ ጋዜጠኛታት ኣብ ዝገበሮ ቃለ መሕትት እዩ ነዚ. ጸወዒትዚ. ኣቕሪቡ፡፡

መንግስቲ ክረምሊን ኣብ ጸለም ባሕሪ ኣጉዳሲ. መሰመር ንግዲ. ክውሓስ ብሰለስ ዝተበጽሐ ስምምዕ ምቁራጽ ተኸሲ. ተግባራዊ ዝኸውን ነቲ ኣብ ልዕሊ. መክቢን ድኽዒን ሃገሩ ዝጸደቐ እገዳታት ምስ ዝለዓል ምዃኑ እዩ ዝገልጸ፡፡

ዋይት ሃውስ ብሰለስ ኣብ ዝሓለፈ መግለጺ፡ ልኡኻት ሩሲያን ዩክረንን ኣብ ሰዑዲዓረብ ምስ ሰበስልጣን ኣመሪካ ንሰለስተ መዓልታት ዝተፈላለየ ዝርርብ ድሕሪ ምክያደም፡ ኣብ ጸለም ባሕሪ ተኸሲ. ደው ንምባል ከምዝተሰማምዑ ይዘርር፡፡

ብመሰረት ጸብጻባት፡ ኣመሪካ ኣብቲ ንክልቲኦን ሃገራት ኣብ መኣዲ. ሰላም ንምቕራብ ትገብሮ ዘላ ጻዕሪ ዝዩዳ ንሩሲያ ዘርብሕ ውሳኔታትን ቅድመ ኩነትን ክቕርብ ምጽንሑ ብምጥቃሱ ሰበ ስልጣን ዩክረን ዘይዕንውኑትዮም ንምግላጽ ተደጋጋሚ ምሕጽንታ የሰምዑ ምህላዎም የረድኡ፡፡

እስራኤል፡ ኣብ ቓዛ ንኣፈኛ ሓማስ ቀቲላ

ሓይልታት እስራኤል ትማሊ. ሓሙስ ኣብ ቓዛ ብዝፈደዎ ደብዳብ ኣፈርቲ፡ ንኣፈኛ ሓማስ ዓብደልለጢፍ ኣልቃኑዋንን ካልኦት ሸሞንተ ፍልስጤማውያንን ከምዝቐተለ ማዕከናት ዜና ኣቃሊሐን፡፡

ምንቅስቓስ ሓማስ ብዘዕገዘ. ኣብ ዘርገሖ ሓበሬታ፡ ኣልቃኑዋ በቲ እስራኤል ዝፈደደቶ ደብዳብ ኣብ ከተማ ጃባልያ ኣብ ዝርከብ መንበሪ ቤቱ ከምዝተቐትለ ብምሕባር፡ ንሱ ንህዝቡን ንሰላማኡን ኣብ ምግልጋል ብጽንዓት ዝተቓለሰ ሓርበኛ ምዃኑ ገሊጹ፡፡

ሓማስ ኣብ መውዳእታ፡ እስራኤል ኣብ ልዕሊ. ሰላማውያን ሰባት ትገብሮ ዘላ መጥቃዕቲታት ደው ክተብሎ ጸዊዑ ኣሎ፡፡

እቲ ኣብ መንጎ እስራኤልን ሓማስን ተበጺሑ ዝጸንሐ ግዝያዊ ምቁራጽ ተኸሲ. ኣብ ዝሓለፈ. ሰሙን ካብ ዝጥሓስ ንደሓር፡ ቁጽሪ በቲ ደብዳብ ናይ ዝሞቱ ፍልስጤማውያን እናወሰኸ ይኸይድ ምህላዉ. ይንገር፡፡

እስራኤል ኣብ ልዕሊ. ቓዛ ብዝፈደደቶ ዳግማይ መጥቃዕቲ፡ ኣብ ዝሓለፈ. ሰሙን ጥራይ ልዕሊ. 142 ሽሕ ሰባት ከምእተመዛበሉ ሕቡራት ሃገራት ገሊጹ፡፡

እስራኤል ኣብ ቓዛ፡ ሑሳም ሻባት ንዝተባሃለ ወሩይ ጋዜጠኛ ኣልጀዚራ ብምቕታላ ከምኡ’ውን ንኣፍረዱ ፈልምን ንተዓዋቲ ሽልማት ኣስካርን ሃምዳን ባላል ብምእሳራ፡ ኣብቲ ከቢ. ንዘጽንሐ ወጥሪ ኑዳዲ ትውሰኸሉ ምህላዋ ተንተንቲ ይሕብሩ፡፡

እስራኤል ኣብ ልዕሊ. ቓዛ ኩናት ካብ እትእውጅ ንደሓር ልዕሊ. 50 ሽሕ ፍልስጤማውያን ክሞቱ እንከለው፡ 113,828 ድማ ከምዝቘሰሉ ክኢላታት ጥዕና ናይታ ሃገር ኣፍሊጦም፡፡

ጸብጻባት ከምዝሕብርዎ፡ በቲ እስራኤል ተኻይዶ ዘላ ተደጋጋሚ መጥቃዕቲታት፡ ብፍርስራስ ህንጻታት ዝተደብዩ ሰባት ብምህላዎም፡ ቁጽሪ ምውታት ክዩወሰኽ ተሰጊኡ ምህላዉ. ይንገር፡፡

እዚ ከምዚ. ኢሉ እንከሎ፡ ሓይሊ. ኣየር እስራኤል ትማሊ. ሓሙስ ኣብ ልዕሊ. ሶርያ መጥቃዕቲ ከምዝፈጸሎ ኣልጀዚራ ሓቢራ፡፡ እቲ ኣብ ወደባዊት ከተማ ላታኪያን ከባቢኣን ዝተኻየደ ደብዳብ፡ ኣብ ትሕተ ቅርጺ. ዕንወት ከምዘውረደ ንማዕከናት ዜና ሶርያ ብምጥቃስ ኣልጀዚራ ጸብጺባ፡፡

ሰበ-ስልጣን ትራምፕ ንመጽሔት ኣትላንቲክ ይቃወሙ

ላዕለዎት መራሕቲ ዋይት ሃውስ፡ ዝሓለፈ. ረቡዕ ኣብ መጽሔት ዘኣትላንቲክ ኣብ መንጎ ሰበስልጣን ሃገራዊ ድሕነት ኣብ ዝተኻየደ ዕላል ምስጢራዊ መልእኽቲታት ብምዝራቑ ኣብ ልዕሊ.’ታ መጽሔት ቁጠዐ ዝተሓወሶ ምላሽ ከምዝሃቡ ተሓቢሩ፡፡

ፕረዚደንት ኣመሪካ ዶናልድ ትራምፕ ንትሕዝቶ’ታ መጽሔት፡ “ሃደን ጠንቀልቲ” ብምባል፡ ኣሳየድቲ’ታ መጽሔት ጭብጢ. ዝጎደሎ ሓበሬታ ከምዝመሓላለፉ ወቒሱ፡፡

እታ መጽሔት፡ ንሓቲ ንምጥቃዕ ኣመልኪታ ኣቐዲማ ዘውጽኣቶ ምስጢራዊ መልእኽትታት ብላዕለዎት ሰበስልጣን ኣመሪካ ምንጻጉ ዘመልከተ እቲ ምንጪ፡ ተወሳኺ. መልእኽትታት ሒ!ዛ ክተሕትም ብምጅማራ ስክፍታታት ፈጢሩ ምህላዉ. ኣረጋጊጹ፡፡

እዚ. ይኹን እምበር፡ ከፊላዊ ትሕዝቶ ናይ’ቲ ሓበሬታ ጌጋ ምዃኑ ላዕለዎት መራሕቲ ኣመሪካ ክኣምኑሉ ጀሚሮም ምህላዎም ይግለጽ ኣሎ፡፡

ትራምፕ፡ በቲ ሓደሽ ክኸውን ከምዝኽእል ተገሚቱ ዘሎ ምስጢራዊ መልእኽቲ፡ ኣማኻሪ ሃገራዊ ድሕነት’ታ ሃገር ማይክ ዋልትዝ ተሓታቲ ምዃኑ ጠቒሱ ኣሎ፡፡

ብኻልእ ወገን ኣባላት ሰልፊ ደሞክራሲ፡ እቲ ምስጢራዊ ትሕዝቶ ዝበሮ ዕላል ንሃገራዊ ጸጥታን ረብሓን ኣመሪካ ብዝጸረሩ ወገናት ተረኺቡ ነይሩ እንተ ዝኸውን፡ ንሰብስልጣንን ሃገራዊ ድሕነትን ኣመሪካ ኣብ ሓደጋ ከእቱ ከምዝኽእል ሓቢሮም፡፡ ንሶም ወሲኾም ጸሓፊ ክፍሊ. ምክልኻል ኣመሪካ ፐት ሄግሰት ካብ ስልጣኑ ክወርድ ጸዊዖም ኣለው፡፡

ጀፍሪ ጎልደበርግ፡ እቲ ብዘይፍላጥ ኣብ መንጎ ላዕለዎት መራሕቲ ሃገራዊ ድሕነት ኣመሪካ ተረኺቡ ኣቐዲሙ ንምስጢራዊ ውጥናት ኣመሪካ ኣብ ልዕሊ. የመናዊ ሑቲ ዘቃልሐ ጋዜጠኛ እዩ፡፡

“ፖላንድ ንኽልተ ሰሙን ዝጸንሕ ተተኮስቲ ጥራይ እዩ ተሪፉዋ ዘሎ” ሉኮሺስኪ

ፖላንድ ካብ ዝኾነት ሃገር ኩናት እንተ ኣጋጢሙዋ፡ ካብ ክልተ ሰሙን ንላዕሊ. ዘይሓልፍ ተተኳሲ. ጥራይ ከምዝተረፋ ሓላፊ በትጽሕፈት ሃገራዊ ድሕነት እታ ሃገር ገሊጹ፡፡

ዳርዩስ ሉኮቭስኪ. ዝሓለፈ. ረቡዕ ንወግዓዊ ማዕከን ዜና’ታ ሃገር ፖልሳት ኒውስ ኣብ ዝሃቦ መግለጺ፡ ፖላንድ ካብ ሩሲያ ክመጽእ ንዝኽእል መጥቃዕቲ ንምምካት ዘኽእላ ዓቕሚ ንምህናጽ ኣጽዋር ክትሸምት ምጽንሓ ብምጥቃሱ፡ ኣብዚ. ግዜ’ዚ. ተሪፉዋ ዘሎ መጠን ኣጽዋር ካብ ትጽቢት ንታሕቲ ምዃኑ ኣረጋጊጹ፡፡

ዕቑር ወተሃደራዊ ዓቕሚ ፖላንድ ንሓሙሽተ መዓልታት ኩናት ጥራይ ክጸንሕ ይኽእል ደዩ ተባሂሉ ዝተሓተተ ሉኮቭስኪ፡ “በቲ ሕጂ ዘሎ ደረጃ ዕቑር ኣጽዋር፡ ንሓደ ወይ ክልተ ሰሙን መጥቃዕትታት ክንምክት ንኽእል ኢና ዝብል እምነት ኣሎኒ” ክብል ምላሽ ሂቡ፡፡

ንሱ ወሲኹ፡ ኩናት ሩሲያ-ዩክረን ካብ ዝጀመረ ንደሓር፡ ፖላንድ ከም ኣባል ኪዳን ሰሜን ኣትላንቲክ (ኔቶ) መጠን ኣጽዋር ክትሕግዝ ከምዝጸንሐት ብምጥቃሱ፡ ኣብዚ. ግዜ’ዚ. ተሪፉዋ ዘሎ ኣጽዋር፡ ናብ ምጽንቃቕ ጎኑ የምርሕ ምህላዉ. ኣጺኢሩ፡፡

ሉኮቭስኪ. ኣብ መደረኡ፡ ስምምዕ ምቁራጽ ተኸሲ. ዩክረን-ሩሲያ ንፖላንድ ተወሳኺ. ዕድል ከምዝፈጥር ብምግላጽ፡ ሃገሩ ነቲ ጥርሑ ተሪፉ ዘሎ መኽዘና ዳግማይ ብስትራተጂያዊን ዝተራቐቐን ኣጽዋራት ንምምልኡ ኣብርቲዓ ከምእትሰርሕ ኣገንዚቡ፡፡

ሩሲያ ምብራቓዊ ደባ ንምሕያል፡ “ምብራቓዊ ዋልታ” ንዝሰመዮ ፕሮጀክት 2.6 ቢልዮን ዶላር ዝገመተ ባጀት ከምዝሰልዐት ዘመልከቱ ጸብጻባት፡ ኣብ ጎረባብቲ ሃገራት ፖላንድን ቤላሩስን ከበድ ራዕዲ ፈጢሩ ምህላዉ. ይሕብር፡፡

ፖላንድ ካብ 1999 ኣትሒ!ዛ ኣባል ናይቲ ብኣመሪካ ከም ዝምራሕ ዝንገረሉ ኪዳን ሰሜን ኣትላንቲክ ኔቶ ምዃና ጸብጻባት የመልክቱ፡፡

ትራምፕ፡ ኣብ ልዕሊ. ናብ ሃገሩ ዝኣትዋ መካይን ሓድሽ ታሪፍ ኣጽዲቑ

ፕረዚደንት ኣመሪካ ዶናልድ ትራምፕ፡ ኣብ ልዕሊ. ናብ ኣመሪካ ዝኣትዋ መካይንን መቀያየርን ናይ 25% ሓድሽ ወሰኽ ታሪፍ ከምዘጽደቐ ትማሊ. ኣፍሊጡ፡፡

ትራምፕ፡ ኣብ ልዕሊ.’ተን ካብ ደገ ተሸርኪርቲ ዘእትዋ ትካላት ንግዲን ጨናፍረንን ዝሰለዐ ክፍሊት ካብ ዝመጽእ 2 ሚያዝያ ከም ዝጀምር’ዩ ዘብርህ ዘሎ፡፡ ንሱ ኣሰዒቡ፡ ናብ ሃገሩ ዝኣትዋ ፍርያት መካይን ንምንካይ ኣብርቲዑ ከምዝሰርሕ ብምጥቃሱ እቲ ሓድሽ ቀረጽ ድማ ካብ ወርሒ. ግንቦት ጀሚሩ ኣብተን መካይን ሰደድ ዝገብራ ሃገራት ግብራዊ ከምዝኸውን ኣብሪሁ፡፡ እቲ ወሰኽ ታሪፍ ኣብ ኢንዱስትሪ መካይን ኣመሪካ “ዓቢ. ዕብየት” ከምዘመዝግብ፡ ናይ ስራሕን ወፍርን ዕድል ከምዝከፍት ቃል ኣትዩ፡፡

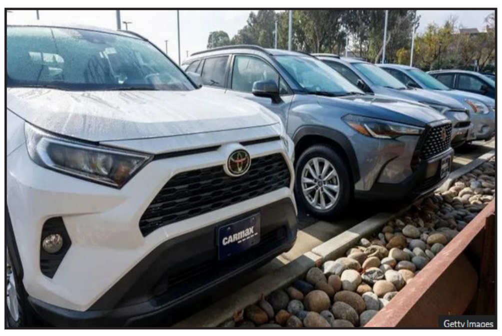

ተንተንቲ ቁጠባ ናይቲ ከቢ. ግን እዚ. ስጉምቲ “ኣመሪካ ምስ መሻርኽቲ ሃገራት ዘለዋ ንግዳዊ ዝምድና ዘሕርፍፍን ዋጋ ተሸርካርቲ ኣብታ ሃገር ድማ ብዘተዓጻጽፈ. ክውሰኽ ዘገድድን ውሳነ እዩ” ክብሉ እዮም ዝገልጹ፡፡

ኣመሪካ ኣብ ዝሓለፈ. ዓመት ኣስታት ሸሞንተ ሚልዮን መካይን ካብ ወጻኢ. ከም ዘእተወት ዘመልክቱ ጸብጻባት፡ እዚ. ሓድሽ ቀረጽ ነተን ቀንዲ. ኣብዚ. ጽላት ኣተኩረን ዝሰርሓ ሃገራት መክሲኮ፡ ደቡብ ኮርያ፡ ጃፓን፡ ካናዳን ጀርመንን ብኣሉታ ዝጸሉ ምዃኑ ተሓቢሩ፡፡

ተረኛ ፋርማሲ	ዕለት	ጎደና	ቁ.ስልኪ.
ፋርማሲ. ሺያ ጅዳ	28/03/25	ጎደና ሲጋለት ቀጣን ቁ.6 :(ሺያጅዳ)	07138002
ፋርማሲ. ቁ.1 መዓልታውን ለይታውን ኣገልግሎት ትህብ			ቁ.ቴሌፎን 127565

Sabur Printing Services